

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

29 november 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2008**

BELEIDSBRIEF

**Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel
Beleidsprioriteiten 2007-2008**

BELEIDSBRIEF

**Buitenlands Beleid
Beleidsprioriteiten 2007-2008**

BELEIDSBRIEF

**Ontwikkelingssamenwerking
Beleidsprioriteiten 2007-2008**

BELEIDSBRIEF

**Toerisme
Beleidsprioriteiten 2007-2008**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de dames Anissa Temsamani en Miet Smet
en de heren John Vrancken, Jan Roegiers en Johan Verstreken
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter:* de heer Karim Van Overmeire.*Vaste leden:*

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, de dames Cindy Franssen, Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

1395 (2007-2008)

– Nr. 1: Beleidsbrief

1397 (2007-2008)

– Nr. 1: Beleidsbrief

1428 (2007-2008)

– Nr. 1: Beleidsbrief

*Zie:***15** (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 5: Amendementen
- Nr. 6-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 6-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

*Zie ook:***12-A** (2006-2007)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen + Erratum

13 (2007-2008)

- Nr. 1-A: Algemene toelichting
- Nr. 1-B: Toelichting per programma

14 (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2007-2008)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

1394 (2007-2008)

- Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
I. Internationaal Ondernemen en Buitenlandse Investerings	6
1. Toelichting door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel	6
1.1. Naar een geïntegreerd beleid rond ondernemerschap, innovatie en internationalisering	6
1.2. Internationaal Ondernemen	8
1.3. Aantrekken van buitenlandse investeringen	13
1.4. Krachtlijnen van de ontwerpbegroting 2008	13
1.4.1. Algemene evolutie van de begroting	13
1.4.2. Financiële stimuli	13
1.4.3. Dienstencentra	13
1.4.4. Begroting van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT)	13
2. Bespreking	14
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	14
2.1.1. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	14
2.1.2. Tussenkoms van mevrouw Miet Smet	16
2.1.3. Tussenkoms van de heer Jan Roegiers	16
2.1.4. Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke	17
2.1.5. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	18
2.2. Antwoorden van de minister	19
2.3. Aanvullende tussenkomsten van de leden en slotreplik van de minister	21
3. Indicatieve stemmingen	22
3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepaling	22
3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I	22
3.3. Bijlage bij de uitgavenbegroting	22
II. Buitenlands beleid	22
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	22
1.1. Toelichting bij de uitgavenbegroting	22
1.2. Toelichting bij de beleidsbrief Buitenlands Beleid	23
1.2.1. Het beleid met betrekking tot de Europese Unie	23
1.2.2. Het beleid ten aanzien van de multilaterale instellingen	24
1.2.3. Het bilaterale beleid	24
1.2.4. Instrumenten van het Vlaams buitenlands beleid	26
1.2.5. Overzicht van de beleidskredieten buitenlandse beleid	27

2.	Bespreking	27
2.1.	Vragen en opmerkingen van de leden	27
2.1.1.	Tussenkoms van mevrouw Miet Smet	27
2.1.2.	Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire	28
2.1.3.	Tussenkoms van de heer Eloi Glorieux	30
2.1.4.	Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	30
2.2.	Antwoorden van de minister	30
2.3.	Aanvullende tussenkomsten en slotreplik van de minister	34
3.	Indicatieve stemmingen	35
3.1.	Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	35
3.2.	Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I	35
III.	Ontwikkelingssamenwerking	36
1.	Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	36
1.1.	Toelichting bij de uitgavenbegroting	36
1.2.	Toelichting bij de beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking	36
1.2.1.	Millenniumdoelstellingen: leidraad voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	36
1.2.2.	Noordwerking: ontwikkelingssamenwerking begint in Vlaanderen	37
1.2.3.	De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het Zuiden	38
1.2.4.	Bestuurlijke aspecten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	39
1.2.5.	Evolutie van de begroting Ontwikkelingssamenwerking	39
2.	Bespreking	39
2.1.	Vragen en opmerkingen van de leden	39
2.1.1.	Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	39
2.1.2.	Tussenkoms van de heer Jan Roegiers	41
2.1.3.	Tussenkoms van de heer John Vrancken	41
2.1.4.	Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke	43
2.1.5.	Tussenkoms van de heer Jef Tavernier	43
2.1.6.	Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	44
2.2.	Antwoorden van de minister	44
3.	Indicatieve stemmingen	46
3.1.	Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	46
3.2.	Indicatieve stemming over de begrotingstabel	46
IV.	Toerisme	46
1.	Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	46
1.1.	Toelichting bij de uitgavenbegroting	46
1.2.	Toelichting bij de beleidsbrief Toerisme	46
1.2.1.	Voornaamste toeristische trends in 2006	47

1.2.2. Een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement	47
1.2.3. Samenwerking met en voor alle toeristische actoren	47
1.2.4. Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten	47
1.2.5. Regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen.....	49
2. Bespreking	49
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	49
2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Stern Demeulenaere.....	49
2.1.2. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin	50
2.1.3. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken.....	51
2.1.4. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	52
2.2. Antwoorden van de minister	52
3. Indicatieve stemmingen.....	55
3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen.....	55
3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	55

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme heeft na bijeenkomsten op dinsdag 13 november 2007, dinsdag 20 november 2007 en woensdag 21 november 2007 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2008 indicatief goedgekeurd.

Overeenkomstig de ter zake binnen de Vlaamse Regering bestaande bevoegdheidsverdeling, bestond de bespreking uit vier onderscheiden luiken, te weten: buitenlands beleid, ontwikkelingssamenwerking, toerisme en internationaal ondernemen (dat laatste omvat ook het beleid inzake het aantrekken van buitenlandse investeringen). Tijdens de middagvergadering van dinsdag 13 november 2007 werden achtereenvolgens de luiken ‘buitenlands beleid’, ‘ontwikkelingssamenwerking’ en ‘toerisme’ toegelicht door minister Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme. De bijeenkomst van die datum was beperkt tot deze drie ministeriële toelichtingen. De eigenlijke besprekingen konden immers niet aanvatten doordat de in artikel 54, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement voorziene ronddelingstermijn van zeven vrije dagen niet voor alle begrotingsdocumenten (en dan met name niet voor de programmatoelichtingen) gehaald was en er geen overeenstemming kon bereikt worden om tot spoedbehandeling over te gaan. Tijdens de middagvergadering van dinsdag 20 november 2007 werd het luik ‘internationaal ondernemen en aantrekken van buitenlandse investeringen’ toegelicht door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel. Tijdens de ochtendvergadering van woensdag 21 november 2007 ten slotte, werden de besprekingen gehouden over de beleidsdomeinen ‘buitenlands beleid’, ‘ontwikkelingssamenwerking’ en ‘toerisme’ van minister Geert Bourgeois.

Overeenkomstig artikel 74, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement, werden de beleidsbrieven die betrekking hebben op de genoemde beleidsdomeinen samen met de uitgavenbegroting besproken. Voor minister Patricia Ceysens gaat het daarbij over het onderdeel ‘internationaal ondernemen en aantrekken van buitenlandse investeringen’ van de geïntegreerde beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel – Beleidsprioriteiten 2007-2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1428/1),

voor minister Geert Bourgeois respectievelijk over de beleidsbrieven Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 2007-2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1394/1), ‘Ontwikkelingssamenwerking – Beleidsprioriteiten 2007-2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1395/1) en ‘Toerisme – Beleidsprioriteiten 2007-2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1397/1).

Mevrouw Miet Smet stond in voor het opstellen van het verslag van de bespreking van het luik ‘buitenlands beleid’, de heer Jan Roegiers stelde het verslag op van de bespreking van het luik ‘ontwikkelingssamenwerking’, de heer Johan Verstreken deed hetzelfde voor de bespreking van het luik ‘toerisme’ en mevrouw Anissa Tamsamani en de heer John Vrancken brachten verslag uit van de bespreking van het luik ‘internationaal ondernemen en aantrekken van buitenlandse investeringen’. De verslaggeving behelsde telkens zowel de uitgavenbegroting als de daarbij horende beleidsbrief. Elk van de genoemde deelbesprekingen maakte eveneens het voorwerp uit van een afzonderlijke indicatieve stemming. De stemming over het luik ‘internationaal ondernemen en aantrekken van buitenlandse investeringen’ ging door op dinsdag 20 november 2007. Alle overige stemmingen vonden plaats op woensdag 21 november 2007.

I. INTERNATIONAAL ONDERNEMEN EN BUITENLANDSE INVESTERINGEN

1. Toelichting door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

1.1. Naar een geïntegreerd beleid rond ondernemerschap, innovatie en internationalisering

Minister Patricia Ceysens schetst bij de aanvang van haar uiteenzetting het algemene kader dat van toepassing is voor de drie beleidsdomeinen waarvoor zij verantwoordelijk is: Wetenschap en Innovatie, Economie en Ondernemen, en Internationaal Ondernemen. In een recente vergelijkende studie van de studiedienst van de Vlaamse Regering wordt Vlaanderen op een aantal socio-economische indicatoren gepositioneerd ten opzichte van 125 andere Europese regio's uit 25 landen van de Europese Unie. Vlaanderen blijkt zich in die studie slechts in de hogere middenmoot te bevinden en niet bij de top. De Zuid-Duitse Länder, de Scandinavische landen, West- en

Zuid-Nederland en een aantal Britse regio's doen het duidelijk beter dan Vlaanderen.

Het moet volgens de minister de ambitie zijn Vlaanderen in de Europese top te loodsen. En eigenlijk is dat nog maar het strikte minimum. De Vlaamse ambitie moet verder reiken. Vlaanderen moet zich durven meten met andere, niet-Europese groeiregio's in de wereldeconomie, wil het zijn welvaart voor de huidige en toekomstige generaties veilig stellen. Dat vergt een inspanning van alle beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid, maar in het bijzonder van de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, en Internationaal Vlaanderen.

Om de beleidsuitdaging waar Vlaanderen voor staat te situeren, heeft minister Ceysens zich laten inspireren door het trappenmodel van economische ontwikkeling, dat gehanteerd wordt in de 'Global Competitiveness Reports' van het 'World Economic Forum'. De professoren De Backer en Sleuwaegen van de Vlerick Leuven Gent Management School vertaalden dat conceptuele kader in diverse studies naar de Vlaamse context.

Het trappenmodel in kwestie onderscheidt drie grote trappen in de ontwikkeling van een regio of een land en twee overgangsfases tussen de verschillende trappen. De economische ontwikkeling wordt daarbij gezien als een dynamisch proces waarbij regio's of landen doorheen de tijd genoodzaakt worden op andere manieren competitief te blijven en economische groei te creëren. De overstap van de ene trap naar de andere vergt telkens een meer gesofistikeerde manier van produceren en concurreren. Maar tevens ook een ander overheidsbeleid.

In de eerste ontwikkelingstrap, de zogeheten 'factorgedreven economie', is economische groei hoofdzakelijk het resultaat van de hogere inzet van productiefactoren. Landen maken gebruik van hun lagekostenproductiefactoren – arbeid, land, grondstoffen – en produceren hoofdzakelijk gestandaardiseerde goederen en diensten die ergens anders bedacht en ontwikkeld zijn. Concurrentie gebeurt op basis van prijs. In deze trap moet het beleid garant staan voor politieke stabiliteit en veiligheid, een gedegen infrastructuur en voldoende arbeidskrachten.

In de tweede ontwikkelingstrap, de 'efficiëntiegedreven economie', wordt de economische groei gedreven door de verbeterde efficiëntie waarmee goederen en diensten worden geproduceerd. Die producten en

diensten worden bovendien steeds minder gestandaardiseerd. In deze trap moet het beleid zorgen voor vlot werkende markten, een goed opgeleide beroepsbevolking en moet het de internationale openheid bevorderen waardoor schaalvoordelen mogelijk worden.

In de derde ontwikkelingstrap, de 'innovatiegedreven economie', volstaat een strategie gericht op lage prijzen of efficiëntieverhoging niet langer. Concurreren op het niveau van prijzen is gegeven de relatief hoge kosten van de productiefactoren, d.w.z. in vergelijking met goedkopere landen in de wereld, niet langer mogelijk. Ook een strategie gericht op efficiëntieverhogingen botst tegen de grenzen van de technologische mogelijkheden aan. Economische groei is in deze trap dan ook de resultante van ondernemerschap, innovatie en internationalisatie. De geproduceerde goederen en diensten zijn niet langer standaard, maar uniek. Concurrentie gebeurt niet op basis van prijs, maar op basis van kwaliteit.

De uitdaging bestaat er in die fase in producten en diensten te maken met een hoge toegevoegde waarde waarvoor men bereid is in Vlaanderen en op de internationale markten ook hoge prijzen te betalen. Het is daarbij verontrustend dat het succes van de Vlaamse economie op vandaag nog grotendeels gesteund is op de tweede trap met sterke efficiëntie- en productiviteitsgroei. De mogelijkheden van een strategie gebaseerd op productiviteitsverhogingen zijn echter niet onuitputtelijk. Bovendien rukken een aantal nieuwe spelers in de wereldeconomie op naar de tweede ontwikkelingstrap. China en India beschikken immers zowel over goedkope productiefactoren als over een goed opgeleide beroepsbevolking met een sterke drang naar technologische vernieuwing.

Vlaanderen bevindt zich vandaag volop in de overgang van een efficiëntiegedreven naar een innovatiegedreven economie. Die overgang vergt een aangepaste beleidsstrategie die inzet op de creatieve processen van innovatie, ondernemerschap en internationalisatie. In een vorig jaar verschenen rapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven benaderen de hoger genoemde professoren de problematiek van het concurrentievermogen vanuit de volgende systeemvisie.

Een 'systeem' is een verzameling van elementen die elk bepaalde karakteristieken hebben en via structurele relaties onderling afhankelijk zijn van elkaar. De productieve middelen of productiefactoren vormen

de basis van het systeem. Het betreft de natuurlijke rijkdommen, het fysieke kapitaal, arbeid, infrastructuur, menselijk kapitaal en technologie. De auteurs benadrukken dat het concurrentievermogen van een land niet enkel afhankelijk is van de kwaliteit en de kwantiteit van deze productieve middelen, maar tevens van de kwaliteit en kwantiteit van de zogenaamde productieve processen die zorgen voor de omzetting van deze productieve input in economische output zoals economische groei, bbp en productiviteit.

Fundamenteel zijn het de creatieve processen die vanuit nieuwe combinaties, markten en producten het systeem doen evolueren naar nieuwe groeimogelijkheden. De Backer en Sleuwaegen onderscheiden daarbij drie belangrijke creatieve processen: ondernemerschap, innovatie en internationalisatie. Deze processen worden op hun beurt beïnvloed door de sociale, politieke en institutionele omgeving.

De overheid is een belangrijke actor in die omgeving. De minister wijst er daarbij op dat dankzij de operatie Beter Bestuurlijk Beleid de beleidsinstrumenten rond het bevorderen van ondernemerschap en het stimuleren van innovatie gebundeld zijn in één beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. Het overheidsinstrumentarium rond het ondersteunen van de internationalisering van de Vlaamse bedrijven bevindt zich weliswaar in een ander beleidsdomein, namelijk Internationaal Vlaanderen, maar ressorteert onder eenzelfde minister. De voorwaarden om te komen tot een geïntegreerde beleidsaanpak rond ondernemerschap, innovatie en internationalisering zijn dan ook vervuld. Het komt er volgens minister Ceysens dus op aan deze geïntegreerde aanpak nu ook in de praktijk te brengen.

Daartoe dienen maximaal bruggen te worden gebouwd tussen de beleidsvelden Wetenschap, Innovatie, Economie en Internationaal Ondernemen. Voor een vlotte transformatie van een efficiëntiegedreven naar een innovatiegedreven economie is het immers cruciaal de verbindingen tussen de diverse schakels van het Vlaams innovatiesysteem – overheid, kennisinstituten, industrie, ondernemingen, financiële instellingen en gebruikers – te versterken. Doelstellingen zijn het innovatieve vermogen van Vlaanderen op te drijven en een maximale economische en maatschappelijke valorisatie van de beleidsinspanningen te garanderen.

Een tweede element dat hierbij niet uit het oog mag worden verloren is dat een strategie van ‘gemiddeld

goed’ in deze nieuwe constellatie niet langer volstaat. Zoals de minister al stelde, dienen er zich niet alleen nieuwe spelers aan in het Verre Oosten, maar ook onze buurlanden zitten niet stil. Het komt er voor Vlaanderen als kleine open regio op aan het verschil te maken en dit kan alleen door te excelleren in een aantal domeinen. Denkoefeningen zoals de prioriteitsstelling van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) kunnen hierbij inspirerend werken.

Tot slot is een open geest een laatste belangrijk aandachtspunt om op de komende uitdagingen een antwoord te kunnen bieden. Onze openheid heeft in het verleden al heel wat economische welvaart gegenereerd. Minister Ceysens denkt daarbij aan de massale aanwezigheid van buitenlandse ondernemingen in onze regio. Die kaart moet Vlaanderen ook in de toekomst trekken. Men moet met andere woorden niet alleen bruggen slaan tussen de innovatieactoren binnen ons Vlaams innovatiesysteem, maar ook naar partners in het buitenland.

1.2. Internationaal Ondernemen

Minister Ceysens komt daarmee tot de problematiek van het internationaal ondernemen.

In de eerste plaats wenst zij daarbij de operationalisering van het Fonds Vlaanderen-Internationaal te vermelden. Begin 2007 is PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen) van start gegaan met de analyse van dossiers, met het oog op een investering vanuit het fonds. De eigenlijke investeringsactiviteiten zijn gestart na de inbreng van de eerste schijf van 10 miljoen euro in het kapitaal van PMV. Tot op heden werden 25 dossiers geanalyseerd en in vijf dossiers werd een positieve investeringsbeslissing genomen. Het betreft projecten in China, Hongarije, Rusland, Bulgarije en de Verenigde Staten. Samen vertegenwoordigen zij een investeringsbedrag van 2.150.000 euro. Naar verwachting zal de portefeuille tegen eind dit jaar groeien tot zeven projecten voor een totaalbedrag van 3 miljoen euro. Voor 2008 worden er 12 tot 15 investeringsprojecten in het vooruitzicht gesteld voor een totaal bedrag van ongeveer vijf miljoen euro.

Naast de PMV is er uiteraard het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen, ondertussen beter gekend als Flanders Investment & Trade (FIT) dat binnen het beleidsdomein Internationaal Ondernemen een centrale rol kreeg toebedeeld. De minister laat daarbij opmerken dat FIT als extern verzelfstan-

digd agentschap met rechtspersoonlijkheid een grote autonomie heeft om zijn opdracht te realiseren.

Die autonomie is de sleutel tot de beheersovereenkomst die de Vlaamse Regering op 20 juli 2006 goedkeurde. De beheersovereenkomst verankert de beleidsopties inzake internationaal ondernemen voor de resterende periode van de legislatuur en vertaalt deze in de strategische organisatiedoelstellingen van FIT. De beheersovereenkomst legt dienovereenkomstig dan ook een grote nadruk op prestatiemeting.

Aangezien het de eerste keer is dat een dergelijke prestatiemeting zal plaatsvinden binnen FIT, werd eerst de nulmeting afgerond waarna de normering van de kritische performantie-indicatoren (KPI's) voor de resterende jaren van de beheersovereenkomst werd vastgelegd.

Weldra zal de Vlaamse Regering dan ook een addendum bij de beheersovereenkomst goedkeuren, waarin deze KPI's gespecificeerd worden. Naast de nulmeting zullen in het addendum een aantal generieke elementen opgenomen worden en waar noodzakelijk wordt ook de tekst van de oorspronkelijke beheersovereenkomst aangepast om hem in overeenstemming te krijgen met het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de generieke elementen van 1 september 2006. Bovendien zullen drie aanvullende opdrachten opgenomen worden.

De eerste daarvan betreft de indienstneming van minimum vijf technologische vertegenwoordigers met standplaats in het buitenland om Vlaamse bedrijven met hoogtechnologische en kennisintensieve activiteiten beter te kunnen begeleiden op buitenlandse markten. Die technologische vertegenwoordigers zullen volgens de minister actief zijn in die landen waar een groot potentieel bestaat voor samenwerking tussen Vlaamse technologiebedrijven en lokale partners en voor het aantrekken van buitenlandse investeringen naar Vlaanderen uit de sector.

Aangezien vastgesteld werd dat het aandeel van hoogtechnologische producten in de totale Vlaamse export lager ligt dan bij andere, vergelijkbare landen, werd vanaf 2007 een bijkomend budget van 1,75 miljoen euro uitgetrokken voor deze technologische attachés. In een recent onderzoek van Agoria werd bovendien aangetoond dat, hoewel 33% van de Vlaamse export voortkomt uit de technologische industrie, het aandeel van de wederuitvoer hierin te hoog is en de uitvoer naar de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India, China) te laag.

Aangezien Vlaanderen hier dus duidelijk achterop hinkt, moet het zich richten op het stimuleren van meer onderzoek, ontwikkeling en creativiteit, en moet het een grotere internationalisering nastreven. FIT zal hiervoor samenwerken met het IWT (Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie) opdat innovatieve en technologische bedrijven op een ruim aanbod van aangepaste steun van de overheid zouden kunnen rekenen. De technologische attachés zijn hier een verlengstuk van. Ze hebben als opdracht om, naast de Vlaamse economische vertegenwoordigers, alle vormen van het internationaal ondernemen te stimuleren met betrekking tot de betrokken kennis en sectoren.

Minister Ceysens vermeldt dat reeds vier technologische vertegenwoordigers in dienst werden genomen. Het betreft een specialist ICT in New Delhi en één in Los Angeles, een specialist biotechnologie in New York en een specialist nano- en biotechnologie in Tokyo. Een vijfde technologische attaché, een specialist in milieu en energie met standplaats in Beijing zal in de komende maanden in dienst genomen worden. Voor die laatste stelt zich evidentierwijze het probleem dat de combinatie van iemand die Chinees spreekt en gespecialiseerd is in de twee genoemde technologische sectoren behoorlijk zeldzaam is. Vandaar ook dat deze aanwerving wat meer tijd in beslag neemt.

De tweede bijkomende opdracht die zal worden opgenomen in de addendum bij de beheersovereenkomst van FIT is het beheer van het meldpunt extracommunautaire handelsbelemmeringen. Dit meldpunt zal onder meer instaan voor de centrale registratie van de meldingen van bedrijven met betrekking tot handelsbelemmeringen bij landen buiten de Europese Unie en voor het op een gecoördineerde manier doorspelen hiervan aan de betrokken Belgische en Europese autoriteiten.

De Europese Lissabonstrategie heeft als doel de concurrentiepositie van Europese bedrijven te versterken. De strategie staat voor een geïntegreerde en alomvattende aanpak. Deze aanpak omvat zowel interne initiatieven, in het kader van het mededingings- en het industriebeleid, als externe initiatieven, in het kader van het gemeenschappelijke handelsbeleid. De minister wijst er daarbij op dat de inbedding van het Europese handelsbeleid binnen het overkoepelende werkprogramma van de Lissabonstrategie een relatief recent gegeven is, dat werd ingeleid door de 'Global Europe'-mededeling van de Europese Commissie van oktober 2006. Het Europese handelsbeleid legt

naar aanleiding van deze mededeling nog sterker de nadruk op de noden van de bedrijfswereld.

Een belangrijk aandachtspunt binnen het vernieuwde handelsbeleid, is markttoegang. Via de Europese markttoegangstrategie neemt de Europese Unie zich namelijk voor om op een snelle en efficiënte manier de handelsbelemmeringen voor Europese bedrijven op niet-Europese markten aan te pakken en te verwijderen. Positief daarbij is dat de EU hierin rekening wenst te houden met de specifieke problemen van kmo's. Daarom werd het meldpunt handelsbelemmeringen dan ook opgericht binnen de bestaande structuren van FIT.

Derde bijkomende opdracht voor FIT is de implementatie van het samenwerkingsakkoord tot oprichting van een Vlaams trustfonds in de schoot van het 'Technical Assistance Trust Fund Program' van de 'International Finance Corporation' (IFC). De Vlaamse Regering besliste op 8 december 2006 een Vlaams trustfonds op te richten bij de International Finance Corporation. Donoren zorgen langs deze weg voor middelen voor eenmalige technische assistentie die op korte termijn verstrekt wordt door externe consultants in het kader van investeringsprojecten.

De samenwerkingsovereenkomst die de concrete modaliteiten van het trustfonds regelt, werd ondertekend op 13 december 2006 en de implementatie hiervan gebeurt door FIT. Het fonds is voor 50% 'gebonden', wat met zich brengt dat er gewerkt kan worden met Vlaamse consultants. De Vlaamse overheid maakte hiervoor twee miljoen euro vrij.

1.3. Aantrekken van buitenlandse investeringen

Het volgende onderwerp dat de *minister* toelicht is het aantrekken van buitenlandse investeringen. Voor buitenlandse ondernemingen die een investering in Vlaanderen overwegen is FIT in vele gevallen het eerste aanspreekpunt. Maar FIT kan zelf geen beslissingen nemen over concrete elementen in potentiële investeringsdossiers. Nochtans is het – in een zeer competitieve omgeving – cruciaal dat kandidaat-investeerders zo snel mogelijk een antwoord krijgen op hun vragen. Snel kunnen inspelen op de vragen van de kandidaat-investeerders is dus belangrijk om op hun shortlist van investeringsbestemmingen te komen en te blijven.

Om die reden besliste de Vlaamse Regering op 1 juli 2005 tot de oprichting van een speciale werkgroep, de 'Taskforce Buitenlandse Investerings'. De taskforce werd op 27 september 2005 officieel geïnstalleerd en heeft als opdracht om namens de Vlaamse overheid coherente voorstellen te formuleren aan de kandidaat-investeerder, om het overleg en de acties binnen de verschillende administraties te structureren en te coördineren, en om knelpunten rond het binnenhalen van investeringen op te sporen en aan te pakken.

Al in de eerste jaren heeft de taskforce haar nut kunnen bewijzen. Sinds het tweede deel van 2006 werd er een geleidelijke toename van het aantal adhoc-vergaderingen van de taskforce vastgesteld. Met deze ad hoc samengeroepen taskforce kan met een aangepaste samenstelling een dossier beter aangepakt worden. Om in te kunnen spelen op de prioriteiten van het beleid werd begin 2007 ook het IWT opgenomen in de taskforce.

De taskforce moet, naar het inzicht van de minister, uitgroeien tot een platform waar ieder belangrijk potentieel investeringsdossier voor Vlaanderen een technische coördinatie en opvolging krijgt. Om dit instrument optimaal te kunnen benutten zullen in 2007 de inspanningen om het ruimer bekend te maken bij beïnvloeders en beslissingnemers opgedreven worden door FIT. Ook zal er naast dossierbehandeling meer nadruk komen op de derde taak, namelijk het opsporen en aanpakken van knelpunten rond het binnenhalen van investeringen.

Vervolgens gaat de minister nader in op de relaties met de buitenlandse investeerder. De titel van de 'Barometer van de Belgische Attractiviteit', die Ernst & Young in 2007 voor de vierde keer op rij publiceerde, vat het als volgt samen: "Belgisch investeringsklimaat: zonnig met toenemende bewolking". Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat de groep die nieuwe investeringen overweegt is geslonken van 29% in 2006 naar 21% in 2007. De groep die niet van plan is om nieuwe investeringen te doen in België groeit zelfs van 64 naar 76%.

Het investeringsklimaat is de basis, maar opnieuw komt men tot de vaststelling dat de nazorgstrategie van FIT cruciaal blijft. Het doel daarvan is om de buitenlandse investeerders, die al in Vlaanderen aanwezig zijn, zo correct mogelijk te informeren en in te spelen op hun concrete behoeften. Dat gebeurt via informatiesessies, en door bedrijfsbezoeken. De

nazorgstrategie bepaalt per jaar per regio het aantal bedrijven dat zal worden bezocht met als doel nieuwe investeringen te detecteren.

Om de nazorgstrategie optimaal te kunnen uitvoeren is de samenwerking met VLAO (Vlaams Agentschap Ondernemen) een belangrijke succesfactor, aangezien zij een belangrijke rol vervullen met betrekking tot de detectie en opvolging van potentiële investeringen van bedrijven die reeds in Vlaanderen gevestigd zijn. Er werden dan ook duidelijke afspraken gemaakt over strategische en operationele nazorg ten behoeve van de vestigingen in Vlaanderen. In de eerste helft van 2010 wordt een globale evaluatie van de samenwerking van FIT en VLAO gepland.

De minister wijst er daarbij op dat de meeste grote bedrijven in Vlaanderen deel uitmaken van een multinational waarvan het beslissingscentrum meestal niet in Vlaanderen gelegen is. Vaak staat de Vlaamse dochteronderneming in scherpe concurrentie met vestigingen in andere landen. Indien de investering niet in Vlaanderen plaatsvindt, kan dat zware gevolgen hebben voor de toekomst van de Vlaamse vestiging. Daarom is hier voor FIT, dat een beroep kan doen op zijn buitenlandse netwerk om intensieve contacten met het moederbedrijf te behouden, een belangrijke rol weggelegd.

Vlaanderen scoort in verhouding beter op het vlak van uitbreidingsinvesteringen dan op het vlak van nieuwe investeringen. In Europa zijn bijna driekwart van de projecten (71%) nieuwe investeringen, tegenover 29% uitbreidingsprojecten. Voor Vlaanderen lag het aandeel uitbreidingsinvesteringen in 2005 op 45%. Het is echter belangrijk om ook meer te streven naar het aantrekken van nieuwe investeringsprojecten in die sectoren die een nieuwe impuls kunnen geven aan onze economie. Daarom kent de beheersovereenkomst van FIT, in de evaluatie van de strategische organisatiedoelstellingen, een groter gewicht toe aan nieuw buitenlandse investeringen dan aan uitbreidingsinvesteringen.

Wat het Vlaamse imago betreft, stelt de hoger reeds genoemde Barometer van de Belgische Attractiviteit 2007, voor het derde jaar op rij vast dat bedrijfsleiders die al activiteiten in België hebben, opvallend positiever over ons land zijn, dan diegene die hier nog niet actief zijn. De eerste categorie geeft België duidelijk een betere score, bij de tweede categorie heeft België een eerder zwak imago. De verschillende studies die Ernst & Young sedert 2004 uitvoerde, tonen dus aan dat België vooral met een imagoprobleem kampt.

Als men verder kijkt dan onze onmiddellijke buurlanden is het land is nog te weinig bekend als investeringsland. Volgens de minister valt dan ook te vrezen dat dit op langere termijn toch een bedreiging kan vormen. Om in de toekomst buitenlandse investeringen te kunnen blijven aantrekken en zijn producten te promoten in het buitenland heeft Vlaanderen behoefte aan een duidelijker en beter imago. De troeven die het onmiskenbaar bezit, zijn in het buitenland onvoldoende bekend.

Die betere bekendheid begint met de vertegenwoordigers van Vlaanderen in het buitenland. Het nieuwe logo voor gebruik in het buitenland dat op 25 september 2006 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, maakte een einde aan het versnipperde optreden. De verschillende agentschappen en departementen die internationaal communiceren en waarvan FIT veruit het belangrijkste is, behouden wel hun identiteit, maar zullen voortaan alle ook het nieuwe logo van Vlaanderen als sublogo, als kwaliteitsvol herkomstlabel, gebruiken.

Tevens wordt er gewerkt aan een betere positionering van Vlaanderen zelf in het buitenland. De nieuwe promotiefilm voor Vlaanderen, 'Flanders: best of both worlds', die voor de eerste maal op 10 november 2005 in Shanghai werd getoond, is hiervan een overtuigend bewijs. Het traditionele beeld van een land van bier en chocolade wordt bijgestuurd. Ook wordt niet meer enkel de troef van onze logistieke infrastructuur en centrale ligging uitgespeeld. Vlaanderen beschikt immers over bedrijven die in verscheidene sectoren internationaal aan de top staan en heeft met IMEC (Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum), VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie), IBBT (Instituut voor Breedband Technologie) en VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) strategische onderzoeksinstellingen van wereldformaat.

Het actieprogramma van FIT zal voorzien in de uitvoering van een strategie om het economische imago van Vlaanderen in het buitenland te verbeteren. Het nieuwe marketingplan van FIT zal rekening houden met de behoefte aan imagoverbetering in functie van zowel buitenlandse investeerders als handelspromotie.

Op basis van de prioritaire sector-regio combinaties, zoals die zullen worden opgenomen in de focusstrategie van FIT, zal FIT naar de gespecialiseerde zakenpers of sectorpublicaties de troeven van Vlaanderen naar voor schuiven. Ook seminars in het buitenland

spelen daarbij een belangrijke rol. Zij zullen meer dan voordien gefocust worden, dit in samenwerking met partners, zoals het Vlaams Instituut voor de Logistiek.

Daarop vraagt minister Ceysens aandacht voor de diversificatie van de oorsprong van buitenlandse investeringen. Sinds jaar en dag is Vlaanderen immers afhankelijk van buitenlandse investeringen uit een beperkt aantal landen. Dat was vorig jaar nog steeds zo. Net geen kwart van de projecten in 2006 werd gerealiseerd door Amerikaanse investeerders, wat tevens het grootste aantal gecreëerde banen opleverde. Nederland, Frankrijk en Duitsland, traditioneel belangrijke investeerders in Vlaanderen, zorgen samen voor één derde van de projecten in 2006. India, Japan en het Verenigd Koninkrijk delen ten slotte de vijfde plaats in de top van belangrijkste investeerders in Vlaanderen.

Om de investeringen op lange termijn te blijven verzekeren is er nood aan een verdere diversificatie in de oorsprong van de landen waar de investeringen vandaan komen. Een eerste prioriteit daarbij blijft China. Daarom legt de Chinastrategie zo sterk de nadruk op de noodzaak om proactief Chinese bedrijven te benaderen met het oog op investeren in Vlaanderen. FIT heeft dit in een aantal concrete actiepunten vertaald.

Begin 2006 maakte FIT op zijn website plaats voor een versie in het Chinees, om de toegankelijkheid voor Chinese investeerders te verhogen. In augustus 2006 werd een Chinese versie van de 'Legal Guide' voor investeerders ter beschikking gesteld. Die gids geeft een antwoord op veelvoorkomende vragen over het opstarten van een onderneming in Vlaanderen. Verder zal FIT ook op het terrein een concreet prospectieprogramma opzetten om Chinese investeerders naar Vlaanderen aan te trekken.

Behalve China beschikken ook India en de andere BRIC-landen over een enorm reservoir van bedrijven die op korte of langere termijn in het buitenland zullen investeren. Voorlopig vinden die bedrijven nog onvoldoende hun weg naar Vlaanderen. Indiase bedrijven kennen de weg al via overnames en staan samen met Japan op de vijfde plaats van oorsprong van buitenlandse investeringen in 2006, maar ook hier blijft het aantrekken van nieuwe investeringen belangrijk. FIT zal in zijn actieplan voor India dan ook extra inspanningen leveren om meer Indiase bedrijven naar Vlaanderen aan te trekken.

Tot slot van haar toelichting bij de beleidsbrief behandelt de minister de bedrijvencentra voor bui-

tenlandse investeerders in Vlaanderen. Om zaken te doen in het buitenland is het voor een onderneming veelal een meerwaarde om een eigen vertegenwoordiger te hebben op de lokale markt. Bovendien is het zo dat een potentiële investering veelal in verschillende fases verloopt, gaande van een eenmansprospectiekantoor over een grotere verkoopseenheid tot een regionaal hoofdkantoor.

Om de eerste fase, die aanleiding kan zijn tot een latere grotere investering, beter te ondersteunen, worden de troeven van de bedrijvencentra in Vlaanderen beter afgestemd op de behoeften van de potentiële buitenlandse investeerder. Het nieuwe subsidiebesluit bedrijfsgebouwen van 11 mei 2007 speelt hier op in met de strategische bedrijvencentra. De beheersovereenkomst van FIT stelt duidelijk dat FIT actief wordt betrokken bij de strategische bedrijvencentra. Dat impliceert een actieve ondersteuning van de buitenlandse ondernemers in deze bedrijvencentra, alsook de bekendmaking van de troeven van deze bedrijvencentra bij potentiële investeerders. De strategische bedrijvencentra zijn ook een concreet antwoord op het actiepunt rond de oprichting van dienstencentra in Vlaanderen voor Chinese ondernemingen, zoals opgenomen in de Vlaamse Chinastrategie.

Nieuwe buitenlandse investeringen geven de economie extra zuurstof, aangezien het veelal gaat om investeringen in nieuwe sectoren, die in de toekomst nieuwe uitbreidingen en groei met zich mee kunnen brengen. Ernst & Young stelt ter zake in zijn jaarlijkse Barometer van de Belgische Attractiviteit dat het onduidelijke imago van België ons parten blijft spelen. Het blijft namelijk achteraan bengelen in het Europese peloton als het aankomt op het totaal aantal nieuwe projecten en dat toont aan dat onze economie afhankelijk is van een aantal sectoren en van bedrijven die hier reeds actief zijn.

Gezien het belang van buitenlandse investeringen voor ons economisch weefsel wenst FIT een specifieke strategische denkoefening te maken met betrekking tot het aantrekken en begeleiden van buitenlandse investeerders. De bestaande strategie zal voor het einde van 2007 geactualiseerd worden, zowel met betrekking tot de geografische als de sectorale focus. Het resultaat van de oefening moet de bepaling zijn van landen, sectoren en combinaties van de twee waarop FIT zich prioritair zal focussen in zijn prospectieactiviteiten.

Ter afsluiting van haar toelichting bij de beleidsbrief concludeert minister Patricia Ceysens dat er heel wat acties gepland zijn voor het komende werkjaar.

Vlaanderen heeft er alle belang bij om zijn troeven, kennis en kunde maximaal te valoriseren, en de beste manier om dat effectief te realiseren is door de kaart van het internationaal ondernemen te trekken.

1.4. Krachtlijnen van de ontwerpbegroting 2008

1.4.1. Algemene evolutie van de begroting

Vervolgens licht de *minister* de eigenlijke uitgavenbegroting toe. Ze herinnert er daarbij vooreerst aan dat er de voorbije jaren steevast een substantiële verhoging van de beleidskredieten was. Dat gaat in de voorliggende begroting door. De beleidskredieten stijgen immers van 56.986.000 euro naar 58.448.000 euro, een verhoging met 1.462.000 euro. De betalingskredieten stijgen van 54.236.000 euro naar 55.263.000 euro, wat neerkomt op een kredietuitbreiding van 1.027.000 euro. De kredieten met betrekking tot het Internationaal Ondernemen zijn terug te vinden in programma DF van de uitgavenbegroting, signaleert de minister.

1.4.2. Financiële stimuli

Minister *Ceysens* gaat daarop nader in op de financiële stimuli. Alvorens verdere toelichting te geven bij de basisallocaties 41.05 en 41.08 wijst zij de commissie op de opsplitsing van de kredieten van basisallocatie 41.06. Deze basisallocatie omvat tot en met 2007 de financiële ondersteuning van de exportinspanningen van zowel ondernemingen als bedrijfsgroeperingen én gemengde kamers. Het aanmoedigen van initiatieven ter bevordering van het internationaal ondernemen door bedrijfsgroeperingen en gemengde kamers zal echter vanaf 2008 het voorwerp uitmaken van de aparte basisallocatie 41.09. Deze opsplitsing in twee basisallocaties is budgetneutraal.

De uitvoering van beide steunmaatregelen is volledig toevertrouwd aan FIT. Voor de toekenning van financiële stimuli aan ondernemingen is 4.982.000 euro aan beleidskredieten voorzien. Voor de ondersteuning van bedrijfsgroeperingen en gemengde kamers is een budget van 2.250.000 euro ingeschreven. Deze middelen worden verdeeld via een callsysteem.

1.4.3. Dienstencentra

Voor wat de, door de minister in haar toelichting reeds omstandig behandelde, buitenlandse diensten-

centra betreft, wijst ze erop dat via een krediether-schikking in de loop van dit jaar al 600.0000 euro werd ingeschreven op basisallocatie 41.08 'dotatie aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen voor dienstencentra voor bedrijven in het buitenland'. In de begroting 2008 wordt eenzelfde bedrag recurrent voorzien.

1.4.4. Begroting van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT)

Vervolgens licht minister *Patricia Ceysens* de begroting van FIT zelf toe. De ontvangsten en uitgaven van het agentschap bedragen voor 2008 in totaal 54.143.000 euro. Hetgeen een toename met 1.591.000 euro betekent.

Ze merkt verder op dat de ontvangsten stijgen om diverse redenen. Bij de begrotingscontrole 2007 werd 200.000 euro aan betalingskredieten overgeheveld van het budget voor de haalbaarheidsstudies inzake bouw- en milieuprojecten naar het budget van het Agentschap Economie ten behoeve van informatica-projecten. Nu worden deze middelen teruggezet.

De betalingskredieten voor de terbeschikkingstelling van de uitrustingsgoederen stijgen met 57.000 euro als gevolg van een aanpassing aan de index.

Voor de dienstencentra in het buitenland wordt, zoals reeds gezegd, een budget van 600.000 euro ingeschreven.

De werkingsmiddelen van FIT nemen toe met 734.000 euro. Deze verhoging van de werkingsdotatie beoogt een driedig doel. Enerzijds stijgen de kredieten met 130.000 euro als gevolg van de aanpassing aan de inflatie. Hiernaast wordt de weddedrift voorlopig geschat op 131.000 euro. Anderzijds daalt het krediet licht met 27.000 euro door een aantal algemene beslissingen in het kader van bestuurszaken. Ten slotte wordt het krediet met 500.000 euro verhoogd voor de creatie van een wereldwijd IT-netwerk. Hierdoor moet de performantie van het huidige internationale netwerk verder versterkt worden.

In tegenstelling tot het binnenlandse netwerk verloopt de elektronische communicatie tussen de Vlaamse posten en de buitenlandse posten voornamelijk via e-mail. Dat heeft, naast bepaalde voordelen, ontegensprekelijk ook aanzienlijke nadelen en beperkingen. Een wereldwijd verbonden netwerk zal een oplossing bieden voor de bestaande problemen op het vlak van communicatie, performantie

en beheersbaarheid. Het uitrollen van de Vlaamse netwerkinfrastructuur op een wereldwijde schaal zal bovendien nieuwe opportuniteiten mogelijk maken, besluit de minister.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. *Tussenkoms t van de heer Luk Van Nieuwenhuysen*

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* heeft opgemerkt dat de minister waarschuwde voor zelfgenoegzaamheid. Zij relativeerde het succes van Vlaanderen toch wat. Feit blijft dat de buitenlandse investeringen zijn gestegen, terwijl het Vlaamse aandeel in de Belgische export in 2006 weliswaar heel lichtjes zakte maar toch rond 80% bleef schommelen. Uit de cijfers voor het eerste trimester van 2007 blijkt dat de Vlaamse bijdrage trouwens opnieuw toeneemt tot 81,2%. Het is dan ook niet makkelijk om hieruit eenduidige conclusies te trekken.

Het lid vraagt zich in dat verband ook af of er iets kan gedaan worden aan de achterstand inzake cijfermateriaal. Voor andere beleidsdomeinen beschikt men namelijk over meer recente gegevens. Daarenboven is het, a fortiori op dit snel evoluerende terrein, van het grootste belang om over de meest actuele gegevens te kunnen beschikken, kwestie van een maximale beleidsflexibiliteit aan de dag te kunnen leggen.

De heer Van Nieuwenhuysen treedt de minister bij dat de gunstige Vlaamse positie permanent moet bevochten worden en waar mogelijk nog verstevigd dient te worden. Dat lijkt op het eerste gezicht te lukken. Het is echter wel zo dat de cijfers ook de wederuitvoer bevatten en dat het precieze aandeel daarvan in het totaal niet is becijferd. Het gaat dus niet alleen om Vlaamse producten. Het lid constateert verder dat de beschikbare cijfers er ook op wijzen dat het aandeel van de BLEU op veel externe markten stilaan achteruitgaat. Daarenboven ligt de groei van de globale wereldhandel stukken hoger dan de Vlaamse groeicijfers.

Internationaal ondernemen is in de eerste plaats een zaak van de bedrijven zelf, maar volgens de Vlaams

Belangfractie kan de overheid met een flankerend beleid een ondersteunende en stimulerende rol spelen. Probleem daarbij is dat een aantal belangrijke instrumenten daartoe vandaag nog steeds federaal zijn en dat – luidens sommige berichten uit het federale formatieberaad – ook dreigen te blijven. Sommigen, onder meer van de kant van Open Vld, gingen zelfs nog verder en deden uitspraken over de herfederalisering van een aantal regionale bevoegdheden zoals de buitenlandse handel. Met name buitenlandminister Karel De Gucht bezondigde zich hieraan. De Vlaams Belangfractie acht een omgekeerde operatie veel efficiënter, onderstreept de heer Van Nieuwenhuysen.

Ook op het aantrekken van buitenlandse investeringen weegt het federale beleid nog steeds zwaar door. Gisteren kon men in de pers lezen dat België inzake belastingdruk op de 65ste plaats op 178 staat volgens een onderzoek van de Wereldbank en PriceWaterhouse Coopers. Een standaardbedrijf in België draagt 64,3% van zijn winst af aan de belastingen, wat een heel stuk hoger is dan het EU-gemiddelde van 48%. In de rangschikking van aantrekkelijke investeringslanden blijft België hangen op de 20ste plaats, wat ooit beter was.

Voor heel wat beleidsinitiatieven waren 2006 en 2007 overgangsjaren, meent het lid verder. Zij moeten volgend jaar of later hun nut bewijzen. De aanstelling van technologische attachés bijvoorbeeld, wordt pas in 2010 geëvalueerd. Wat moet men in dit verband overigens precies verstaan onder de akkoorden met andere landen (in casu Québec) om de ondersteuning van de betrokken bedrijven te verzekeren? De evaluatie van het besluit over subsidievoorwaarden voor uitvoerbevorderende projecten van bedrijfsgroeperingen en gemengde kamers wordt opgestart, maar toch wordt het budget dit jaar al verdubbeld. Het lijkt het lid verder ook eigenaardig dat op basisallocatie 35.41 ‘subsidie aan het Technical Assistance Trust Fund bij de International Finance Corporation’ geen subsidies zijn opgenomen – de vermelding gebeurt louter ‘pro memorie’ – terwijl de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot het Vlaams Trustfonds toch al over drie jaar wordt geëvalueerd.

De bedrijvenclusters zijn tot nu toe beperkt tot het logistieke en het automotive platform. Zijn er al concrete ideeën over de opstart van andere soortgelijke clusters? Verder lijkt de deelname aan de activiteiten van de Vier Motoren van Europa het lid erg belangrijk. Toch beperkt de regering zich tot de deelname aan één enkele zending in april 2008, ook al zijn deze

volgens de heer Van Nieuwenhuysen nuttiger dan de deelname aan prinselijke zendingen. Wat bedoelt de minister precies, waar ze op pagina 87 van de beleidsbrief stelt dat ze de Club Diaspora zijn leden actief wenst te betrekken en een vaste plek wil geven bij reeds bestaande initiatieven waar bedrijven op aanwezig zijn?

De heer Van Nieuwenhuysen vindt de recente oprichting van het meldpunt Extracommunautaire Handelsbelemmeringen bij FIT een goed initiatief, ook al betwijfelt hij – tot zijn spijt – de bewering dat de extracommunautaire handel toeneemt. Vlaanderen blijft daar integendeel zelfs wat achterop hinken.

Hij merkt op dat het Vlaams Parlement sinds de verzelfstandiging van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen minder zicht heeft op het doen en laten van de instelling. Het betreft hier overigens een algemeen probleem dat de voorstanders van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid blijkbaar onderschat hebben. Hij mist in deze dan ook de aangekondigde jaarlijkse evaluatie van FIT volgens de kritische performantie-indicatoren.

In het verlengde daarvan komt het lid vervolgens terug op een oud dossier, met name de doorlichting door het Rekenhof van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, waaruit 21 structurele problemen naar voren kwamen. Hij vroeg bij de begrotingsaanpassing in mei van dit jaar reeds naar een stand van zaken met betrekking tot de verbetertrajecten, maar het door de toenmalige minister, mevrouw Fientje Moerman, beloofde antwoord werd nooit aan de het parlement bezorgd. De heer Van Nieuwenhuysen herhaalt daarom zijn vraag naar de opvolging van voornoemde opmerkingen van het Rekenhof en verzoekt het rapport in kwestie alsnog te kunnen ontvangen.

Verder wordt voor volgend jaar de optimalisering van het FIT-netwerk aangekondigd. In de eerste helft van 2007 werd de vorige optimalisering afgerond. Tijdens die oefening werd, luidens de betreffende passage in de beleidsbrief, er een conflict vastgesteld tussen de noden van Vlaanderen en de intergewestelijke overeenkomst. Wat moet het lid zich daar juist bij voorstellen? Ook op dit punt beloofde de vorige minister een rapport maar dat werd evenmin bezorgd.

Ter zake stelt de heer Van Nieuwenhuysen vast dat minister Ceysens in de voorliggende beleidsbrief schrijft dat de kwaliteit van de dienstverlening voor Vlaanderen actief moet worden opgevolgd, en dat

zij regelmatige bijsturing van de in de overeenkomst van 2005 betrokken handelsposten aangewezen acht. Zoniet is het volgens haar wellicht efficiënter om af te stappen van het enge kader van de overeenkomst van 2005 en terug te keren naar de meer losse samenwerking opgezet door het akkoord van 1994. Blijkbaar is de Vlaams Belangfractie dus niet de enige die vraagtekens plaats bij de samenwerking met AWEX ('Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers') en Brussels Export, want 17% van de bedrijven is ontevreden. De spreker had hierover van de minister dan ook graag wat nadere toelichting gekregen. Er staat overigens in de beleidsbrief ook niets over hoe de Vlaamse handelsposten omgaan met dossiers van Waalse of Brusselse bedrijven. Is dat werk wel doenbaar bovenop de vele taken die de posten er de laatste jaren reeds bij kregen?

In 2007 sloot FIT samenwerkingsakkoorden af met Voka (Vlaams Netwerk van Ondernemingen), UNIZO en Agoria (Federatie van de technologische industrie) en voor volgend jaar worden er nog meer dergelijke akkoorden in het vooruitzicht gesteld. Wat houden zij juist in? Is de rol van FIT hierin van leidende aard of eerder coördinerend? Ook op deze akkoorden heeft het Vlaams Parlement trouwens geen zicht.

Vervolgens gaat de heer Van Nieuwenhuysen in op de bedrijvencentra, waarvan er op het ogenblik nog maar één bestaat, met name in Shanghai. Van de minister had hij graag vernomen of dat bedrijven-centrum zal worden gehandhaafd, dan wel of het zal worden afgestoten in het kader van de beslissing om niet langer te werken met eigen centra en voortaan tegemoetkomingen te verlenen voor huurkosten bij geselecteerde centra?

De spreker stelt verder vast dat in het actieprogramma 2008 van FIT nogal wat multisectorale zendingen en initiatieven vermeld staan. Was het nochtans niet de bedoeling steeds meer sectorgericht te werken? Ook hierover had het lid wat meer uitleg gewild van de minister.

Wat de mogelijke tarifiering van de diensten betreft, wenst de spreker zijn eerdere, en ondertussen welbekende, opmerkingen niet te herhalen, aangezien de onderzoeksresultaten hierover pas eind volgend jaar verwacht worden, waardoor de beslissing allicht niet meer voor deze legislatuur zal zijn.

Tot slot gaat de heer Luk Van Nieuwenhuysen in op het Agentschap voor Buitenlandse Handel, waarvan

minister Moerman een jaarverslag zou eisen. Werd een dergelijk verslag effectief voorgelegd op de raad van bestuur van 20 september 2007, informeert het lid. En zo ja, werd het goedgekeurd? Wordt het, zoals beloofd, ook verspreid? De heer Van Nieuwenhuysen citeert daarbij mevrouw Moerman uit het verslag van de bespreking van de begrotingsaanpassing 2007 in deze commissie, waar zij het genoemde jaarverslag een absolute voorwaarde voor de dotatie 2008 noemt. Hij merkt verder op dat het Vlaamse agentschap wel een begroting in bijlage opneemt, maar het federale niet. Men beperkt zich tot het vragen van geld aan de gewesten.

Minister Moerman zou verder ook het voorstel van taalkader opvragen dat vier jaar geleden naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd gestuurd. Maar ook daar heeft het lid niets meer van gehoord of gezien. Blijkbaar kon de genoemde commissie geen uitspraak doen omdat het agentschap geen voogdijminister heeft. Dat maakt het pas moeilijk om een dergelijke instelling op te volgen. Voor de Vlaams Belangfractie is dit op zich in elk geval al voldoende om de voorliggende begroting niet goed te keuren. Voor samenwerking met andere gewesten, bijvoorbeeld in het kader van prinselijke zendingen, is het agentschap trouwens niet nodig. Op dit punt informeert het lid of de minister bij haar eerdere verklaring blijft dat de prins zendingen kan waarnemen voor één enkel gewest en of zij zich ertoe verbindt de prins een Vlaamse zending te laten leiden? Niet dat zijn fractie daar overigens om vraagt, preciseert het lid volledigheidshalve nog.

Wat de imagokwestie betreft, bevestigt de heer Van Nieuwenhuysen dat zijn fractie niet gelooft in de kracht van het merk België en dat zelfs hoe langer hoe minder. Waarom legt de Vlaamse Regering niet meer inventiviteit aan de dag om de merknaam Vlaanderen te verbeteren en te promoten? Niet alleen de Vlaamse geschiedenis biedt heel wat aanknopingspunten, ook het hedendaagse Vlaanderen doet dat. Hoe staat het in dat verband concreet met het FIT-marketingplan dat mevrouw Moerman in het voorjaar aankondigde? Hij besluit ter vergelijking met een verwijzing naar het voorbeeld dat de Schotse regering ter zake stelt.

2.1.2. *Tussenkoms van mevrouw Miet Smet*

Mevrouw *Miet Smet* had graag eens een lijst gekregen van de Vlaams troeven en van de manier waarop deze worden uitgespeeld. Als voorbeeld geeft ze de Vlaamse wereldhavens, die helaas onvoldoende

samenwerken. Men zou ze als één cluster moeten kunnen verkopen aan de wereld. Andere troeven zijn de hoge opleidingsgraad en Brussel als hoofdstad van Europa. Maar deze elementen vallen alle onder de bevoegdheid van andere ministers. Nochtans kan het beleid van minister Ceysens maar succesvol zijn als ook de andere troeven ontwikkeld worden. Het Vlaamse institutionele kader is op dit vlak ondertussen goed, maar op zich onvoldoende. Hoe kijkt de minister tegen de samenwerking met haar collega's aan?

Vervolgens noemt mevrouw Smet enkele negatieve punten, zoals onder meer het gebrek aan fiscale en juridische stabiliteit. Dat is, weze het slechts ten dele, mee te wijten aan de permanente hervorming van de staat, die het buitenlandse bedrijven of investeerders niet gemakkelijk maakt. De Noordse landen en Zwitserland zijn daarentegen veel stabiel, op het vervellende af, en dat maakt ook hun aantrekkingskracht uit op dit vlak. Hoe kijkt de minister daar tegen aan?

Daarna komt het lid tot de samenwerking met minister Bourgeois, die een helpdesk Import Vlaanderen oprichtte. Dit gegeven komt totaal niet voor in de voorliggende beleidsbrief. In dat verband vraagt mevrouw Smet ook aandacht voor het samengaan van handel en ontwikkeling. Met name mogen we hier niet al te calvinistisch in zijn. Wat is de mening van de minister over deze punten?

Tot slot sluit mevrouw Smet zich aan bij de opmerking van de heer Van Nieuwenhuysen over het ontbreken van gegevens inzake het verloop van de samenwerking met AWEX en Brussels Export in de Vlaamse handelsposten. Bestaat daar onderzoek over? En zijn er, meer ten algemenen titel, studies over de voor- en nadelen van de regionalisering van de buitenlandse handel?

2.1.3. *Tussenkoms van de heer Jan Roegiers*

De heer *Jan Roegiers* feliciteert de minister met de heldere en goede beleidsbrief, die de verschillende onderdelen integreert. Hij betreurt wel het gebrek aan aandacht in de toelichting voor duurzaam en ethisch ondernemen en drukt de hoop uit dat minister Ceysens in deze alsnog zal aansluiten bij de houding van haar voorganger. De spreker heeft wel opgemerkt dat de minister de internationale trend op dit vlak in haar beleidsbrief vermeldt en onderstreept dat Vlaanderen die trein niet mag missen. De minister legt heel haar beleid in de handen van FIT,

maar wat zijn haar eigen inzichten over duurzaam en ethisch internationaal ondernemen (DEIO)?

De Vlaamse handelsbalans blijkt voor het tweede opeenvolgende jaar negatief en de Vlaamse uitvoer doet het wat minder. Dat is niet rampzalig, maar het moet wel gezegd worden, ook al is een aandeel van om en bij de 80% hoe dan ook fantastisch. De duurder wordende basisgrondstoffen en -producten zullen wel een ongunstige invloed uitoefenen, meent het lid. Hij noemt specifiek de energieprijzen maar ook basisvoedselproducten. Wat denkt de minister hierover?

Ook het feit dat België inzake buitenlandse investeringen een plaatsje zakt in de Europese 'ranking' is op zich geen ramp, maar wel een indicatie die ernstig genomen moet worden. Het werd voorbijgestoken door Spanje, dat een aantal behoorlijk autonome regio's heeft. Is er mogelijks een verband tussen regionalisering en dynamiek op het vlak van buitenlandse investeringen? Kunnen er, met andere woorden, nuttige lessen worden getrokken uit het Spaanse voorbeeld?

Voor het aandeel van hoogtechnologische producten in de Vlaamse export hanteert men in de beleidsbrief nog altijd de cijfers uit 2005. Het lid informeert of er hierover nog geen nieuwe cijfers zijn. Bevestigen deze het povere resultaat of is er mogelijks sprake van een kentering?

Het doet de heer Roegiers plezier dat er aandacht is voor de havens. Hij is benieuwd naar de visie van de minister ter zake.

Aansluitend bij een eerdere spreker, vindt ook de heer Roegiers het uitermate vervelend dat deze commissie, of het parlement in het algemeen, de minister niet langer kan ondervragen over elementen die binnen de autonomie van het agentschap vallen. Hij had bijvoorbeeld willen weten of er mogelijks plannen zijn om een economische vertegenwoordiger te vestigen in Qatar, dat onder andere inzake gastrafiek, verbonden is met Zeebrugge. Maar een dergelijke vraag is hier per definitie onontvankelijk, op grond van het feit dat de invulling van het netwerk aan buitenlandse posten in de beheersovereenkomst met FIT is opgenomen als zijnde een exclusieve bevoegdheid van de raad van bestuur van de instelling. Op federaal niveau ligt zo iets eenvoudiger, daar kan men immers de minister bevragen. In casu minister Karel De Gucht, die hierover uitspraken gedaan heeft.

De heer Roegiers verwijst tot slot naar de Vlaamse diplomaten van 2007, die van 4 tot 7 september plaatsvonden en in het teken stonden van innovatie en creativiteit. In de beleidsbrief wordt deze passage gevolgd door de wat bizarre vermelding "Naderhand aan te vullen" (pagina 83). Het lid zou willen weten wat die aanvulling precies behelst.

2.1.4. Tussenkomen van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw Anne Marie Hoebeke is het eens met de suggestie mevrouw Smet om na te denken over de huidige spreiding van de bevoegdheden Internationaal Ondernemen en Economie over twee commissies, ook al worden ze behandeld in dezelfde beleidsbrief, die precies wijst op de verwevenheid van beide.

De Open Vld-fractie bespeurt een aantal trends in de cijfers. De eerste is dat Vlaanderen van Europa afhankelijk blijft en binnen Europa van grote partners. De belangrijkste prospectieve handelspartners zijn verder niet onze buurlanden maar de nieuwe landen in Oost-Europa en zelfs de BRIC-landen. Verder ziet men dat het hoogtechnologische aandeel in onze export afkalft. Dat heeft volgens het lid te maken met de structuur van Vlaanderen als kmo-regio. Kmo's beschikken over technologie maar kunnen die verre stap niet zetten. Het is dan ook goed dat FIT inspanningen levert, maar het moet nog meer focussen op de problemen ter zake van de kmo's.

De diamantsector had in 2006 te lijden onder een lichte reductie. Heeft die trend zich doorgezet?

Vervolgens houdt het lid in verband met de technologische attachés een pleidooi voor generalisten. Welke plannen heeft de minister met deze vertegenwoordigers?

Ook zij informeert naar de inhoud van de Vlaamse economische diplomaten, al hoeft het antwoord voor haar hier niet meteen te worden gegeven. Een schriftelijk antwoord kan ook.

Sommige bedrijven ventileren hun klachten over extracommunautaire regelgeving via de ambassades. Nemen zij ook met de Vlaamse overheid contact op? In welk kader gebeurt dat?

Het lid sluit zich ook aan bij de vragen van de heer Van Nieuwenhuysen en mevrouw Smet over de klachten aangaande FIT in relatie met AWEX.

Vervolgens wijst mevrouw Hoebeke erop dat 90% van de landenfiches die FIT ter beschikking stelt via zijn website, een hoofdstuk rond duurzaam en ethisch ondernemen bevat. Zij treedt mevrouw Smet bij in haar pleidooi voor een winwinsituatie. Worden de bedrijven aangemoedigd om niet alleen duurzaam en ethisch internationaal te ondernemen maar dat ook als een markteconomische politiek en als een competitief voordeel te beschouwen?

Mevrouw Hoebeke peilt naar de verdere uitwerking van de promotie van en via Club Diaspora en de optimalisering van dit netwerk.

Worden de inspanningen in de samenwerking met de dienst Markttoegang van de Europese Commissie gecontinueerd in 2008? Hoe zal dit concreet verlopen?

Klopt het dat alleen de provincie Oost-Vlaanderen een lokale vertegenwoordiger in Vietnam heeft?

Zal het backoffice, zoals hier reeds meerdere keren beloofd, in het kader van de vernieuwde website in 2008 inderdaad operationeel zijn?

2.1.5. Tussenkomen van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* verklaart in haar tussenkomst wat nader te willen ingaan op de verdere vrijmaking van de wereldhandel en de Hulp-voor-Handel-strategie ('Aid for Trade'). Het lid vond de beleidsbrief heel verhelderend over de stand van zaken met betrekking tot de multilaterale onderhandelingen over het slechten van de handelsbelemmeringen in het kader van de Doha-ronde van de WTO (Wereldhandelsorganisatie). Deze zitten nu wat in het slop omdat de landen uit het Zuiden front vormden om hun belangen te vrijwaren.

In dit kader vindt mevrouw Poleyn het heel positief dat de Vlaamse Regering een standpunt innam op 19 juli 2007, terwijl daarvoor onduidelijk was, enerzijds, of men dit al dan niet overliet aan België en, anderzijds, of dit onder Buitenlandse Handel of Buitenlandse Aangelegenheden viel. Zij wil wel graag vernemen wanneer de typisch Vlaamse bezorgdheden als ontwikkeling, duurzaamheid en culturele diversiteit concreet gemaakt worden. Hoe en wanneer neemt Vlaanderen een standpunt in op dit vlak? Misschien kan het Vlaams Parlement hierover geïnformeerd worden, dit mogelijks via de zesmaandelijks

Vlaamse vinger aan de Europese pols, suggereert het lid.

Dienaangaande ligt haar vooral de ontwikkelingsdimensie na aan het hart. Er zijn zowel op wereldschaal als op Europese schaal bilaterale onderhandelingen aan de gang. Beide moeten tegen het einde van het jaar afgerond worden. De ontwikkelingslanden en de ngo's uiten de kritiek dat die timing te strikt is om de effecten op de lokale markt en voedselproductie in te schatten. Doet Vlaanderen concrete inspanningen om die ontwikkelingsdimensie concreet in het debat in te brengen of blijft zijn houding veeleer van principiële aard? Mevrouw Poleyn vraagt de minister om een duidelijk standpunt ter zake.

De 'Aid for Trade' die nu als compensatie voor de verdere vrijmaking van de handel door de Europese Commissie wordt aangeboden aan de landen uit het Zuiden, lijkt het lid een omkering van het eerdere principe om de ontwikkeling te stimuleren door de deelname van de betrokken landen aan de handel zelf te bevorderen. Komt Europa daarmee op zijn stappen terug?

Voor de Vlaamse initiatieven ten gunste van de kmo-ontwikkeling in Zuid-Afrika zijn geen nieuwe begrotingsmiddelen vrijgemaakt. Betekent dit dat ze negatief werden geëvalueerd of is dat geld niet meer nodig? Ook de minister van Ontwikkelingssamenwerking voorziet een vijfjarenprogramma voor de ondersteuning van lokale kmo's in Zuid-Afrika. Gaat het hier mogelijks over hetzelfde project? Zo neen, hoe komt dat er twee afzonderlijke projecten zijn en is afstemming in dat geval niet wenselijk?

Mevrouw Poleyn roept op tot goed overleg met minister Bourgeois. Ze wijst er daarbij op dat in het Kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking de coherentie binnen de Vlaamse Regering een belangrijk punt vormt. In dat licht bezien, kan het niet zijn dat het handelsbeleid een andere finaliteit en effect zou hebben dan het ontwikkelingsbeleid. De respectieve doelstellingen hoeven volgens het lid overigens niet per se zo ver uit elkaar te liggen.

Op een geheel ander vlak, wijst mevrouw Sabine Poleyn erop dat veel dynamische Vlaamse bedrijven wel willen investeren maar niet voldoende geschoolde werknemers vinden. De Vlaamse werkloosheidsgraad is immers laag. De minister wil, ondanks dit gebrek aan arbeidskrachten, via FIT wegen op de investeringsbeslissingen van bedrijven waarvan de hoofdze-

tel zich in het buitenland bevindt. Het lid pleit er dan ook voor om ook samen met de minister van Werk te bekijken wat mogelijk is. Het statuut van de grensarbeiders speelt ook een rol voor bedrijven die hun werknemers over de grens zoeken. Is de minister ook daarmee bezig? Ziet zij mogelijkheden?

2.2. Antwoorden van de minister

In haar antwoord erkent minister *Patricia Ceysens* ruiterlijk dat de cijfers van de Nationale Bank een pijnpunt vormen. Zij is bereid andermaal aan te geven dat ze actueler moeten, al wijst ze erop dat de validering van statistieken – met het oog op formeel correcte cijfers – sowieso tijd vergt.

Voor de concrete vragen over FIT verwijst de minister naar de grote autonomie van het agentschap, die men in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid ook gewenst heeft. Ter zake stelt zij, sinds haar vorige ministerschap, echter hoe dan ook een ongehooflijke professionalisering vast bij het agentschap. De minister zal de praktische opmerkingen van de commissie voorleggen aan de raad van bestuur van FIT tijdens een vergadering die gepland is voor volgende week. Zij heeft er echter principieel geen probleem mee dat over een verzelfstandigd agentschap democratisch gedebatteerd wordt. De minister wijst ook op het belang van de responsabilisering van het bedrijfsleven ten aanzien van FIT, dat nu vrij rechtstreeks kan aangestuurd worden vanuit het bedrijfsleven. De minister volgt een en ander op aan de hand van de beheerovereenkomst en de kritische performantie-indicatoren. Door dit alles is de rol van deze parlementaire commissie anderzijds echter inderdaad een heel stuk indirecter geworden.

De multisectorale aanpak van FIT heeft te maken met het Vlaamse kmo-landschap, stelt minister Ceysens. Door multisectoraal te werken kan aan de behoeften en noden van veel meer bedrijven tegemoet gekomen worden.

Ook in verband met het Agentschap voor Buitenlandse Handel (ABH) heeft zij een merkelijk verschil met vier jaar geleden vastgesteld. Toen moesten regionale ministers zowat bij elk programmapunt vechten voor hun plaats bij prinselijke zendingen, vandaag is hun aanwezigheid een evidentie. Tijdens de recente prinselijke zending naar Qatar en Bahrein zag de minister die vaststelling verder bevestigd. Het agentschap is dus veel 'gewestgevoeliger' geworden.

Het jaarverslag 2007 is er inderdaad nog niet, want het jaar is nog niet voorbij. Minister Ceysens belooft te zullen onderzoeken hoe het staat met de opvolging van de opmerkingen van het Rekenhof.

Zij bevestigt dat exportsuccessen niet vanzelf komen. Ongeacht de vele troeven waarover Vlaanderen onmiskenbaar beschikt, zal het nog steeds knokken worden om mee aan de bak te komen. We mogen er dus zeker niet zonder meer van uitgaan dat er vette jaren in het verschiet liggen. De cijfers leren dat Vlaanderen in toenemende mate zal te maken krijgen met concurrentie uit alle mogelijke hoeken van de wereld. De potentiële investeerders zullen overal opportuniteiten krijgen. Welke troeven kan Vlaanderen boven halen om het verschil te maken?

Ongetwijfeld spelen onze havens een rol, a fortiori in de mate dat ze tot samenwerking met elkaar bereid zijn. De minister wijst er dienaangaande op dat Europa in het kader van de strijd tegen het terrorisme de havens – dus niet alleen de luchthavens – vanaf 1 januari 2008 oplegt om te werken met 'Authorized Economic Operators' (AEO's). De douane kan immers niet de hele gigantische trafiek blijven controleren en havens moeten deels zelfregulerend worden op dit vlak. Zij worden daarom geresponsabiliseerd tot het vormgeven van 'secured trade lines', zogenaamde 'green lines'. Wie over het AEO-label beschikt, krijgt een dergelijke lijn ter beschikking. De douane kan zich vervolgens concentreren op de andere bedrijven en autoriteiten die niet bereid zijn tot dergelijke zelfregulering. Dit zijn dan de zogenaamde 'red lines'.

Volgens de minister is er in de groeiende wereldhandel geen andere weg. In dat verband is samenwerking tussen onze havens aangewezen, want anders gaan Zeebrugge, Antwerpen, Gent en bij uitbreiding natuurlijk ook Zaventem elk voor zich alle middelen moeten ophoesten. Een standaard is wenselijk, wellicht zelfs op supraregionale schaal. Zij zal de havens in elk geval trachten te overtuigen van een dergelijke samenwerking. Het sterkste argument daarbij is dat ze anders buiten de secured trade lines dreigen te vallen en op die manier zichzelf uitschakelen.

Daarnaast vormen ook onze goed opgeleide mensen een troef. Zij pleit in dat verband voor programma's die mensen, in het bijzonder jongeren, aansporen tot een keuze voor wetenschap en technologie. Maar de minister beseft terdege dat zulks niet gemakkelijk zal zijn.

Brussel is eveneens een grote troef. Dat hoorde de minister ook in Qatar en Bahrein. Alle golfstaten hebben een ambassade in de hoofdzetel van de NAVO en de EU. Maar ook de Belgische houding in de Golfoorlog bleek een troef, evenals onze omgang met multiculturaliteit.

Ook de notionele intrest is een sterke troef, zeker in een land met een hoge belastingdruk. Elke investeerder maakt voor zich de rekening van de lasten. Dit geldt a fortiori voor investeerders uit landen waar geen of nauwelijks belastingen bestaan.

Het gebrek aan fiscale en juridische stabiliteit en de daaruit resulterende (rechts)onzekerheid vormen volgens minister Ceysens inderdaad een minpunt.

Met het oog op het maximaliseren van de beleidscoherentie belooft de minister het nodige overleg met minister Bourgeois. Inzake de kwestie van de gebonden ontwikkelingssamenwerking verklaart ze de mening te zijn toegedaan dat Vlaanderen hier best geen al te naïeve houding zou innemen. Vlaanderen moet zich veeleer op één lijn plaatsen met de omliggende landen en zeker niet heiliger willen zijn dan de paus.

Wat het cijfer van 17% probleemgevallen inzake de intergewestelijke samenwerking betreft, wijst de minister erop dat dit a contrario aantoonde dat het in de overgrote meerderheid van de dossiers wel goed loopt. Het evaluatierapport over het samenwerkingsakkoord is op komst. Posten delen blijft hoe dan ook een goede optie. Een post in Qatar is bij haar weten momenteel niet aan de orde, ook al werd recent een BLEU-overeenkomst (Belgisch-Luxemburgse Economische Unie) met dat land ondertekend. Of er al dan niet een post komt is overigens een zaak voor de raad van bestuur van FIT. AWEX opende er wel een post, zij het niet in eigen beheer maar via een overeenkomst met het privébedrijf Dialogic. De minister wil die vernieuwende aanpak opvolgen.

Zij laat verder opmerken dat landen als Bahrein en Qatar zich via diversificatie tot kenniseconomie voorbereiden op een toekomst zonder natuurlijke rijkdommen. In termen van het eerder aangehaalde ‘trappenmodel’ van economische ontwikkeling, gaan ze dus van trap 1 rechtstreeks naar trap 3. Daar liggen dan ook duidelijk opportuniteiten voor het Vlaamse bedrijfsleven. Zo had tijdens de recente prinselijke zending de vzw Healthcare Belgium, met elf participerende ziekenhuizen die elk vier specialiteiten hadden ingebracht, ongelooflijk veel succes.

Hetzelfde geldt overigens voor de Vlaamse baggeraars en bouwbedrijven, de meer traditionele sectoren met andere woorden.

De Golfstaten weten trouwens heel goed wat ze van ons willen. Men moet bij hen dan ook niet – zoals op een klassieke exportmissie – met om het even wat afkomen, dat men zelf ook produceert of elders koopt. De minister legt uit dat men niet moet uitgaan van de eigen productie en een manier om die in het buitenland voor te stellen, maar dat men integendeel moet uitgaan van de desiderata die men daar heeft. Deze desiderata komen overigens vaak voort uit problemen die die landen ondervinden, bijvoorbeeld de afvalberg die onvermijdelijk met een ontwikkelde samenleving gepaard gaat. Vaak hebben wij diezelfde problemen reeds eerder meegemaakt, en hebben wij geleerd hoe we die kunnen oplossen. We moeten de bij ons reeds aanwezige kennis dus weten te vermarkten. Zulks vergt natuurlijk wel het vermogen om te analyseren waarnaar er een nog niet-ingevulde vraag bestaat in de doellanden. Men moet dus helemaal anders met de eigen troeven omgaan dan vroeger, onder andere in de vorm van clusters, zoals in het voorbeeld van de ziekenhuizen.

Minister Ceysens erkent dat de vraag of een confederale (bottom-up vanuit de gewesten) dan wel federale (top-down) aanpak van de buitenlandse handel het meeste oplevert, enkel beantwoord kan worden aan de hand van degelijk studiemateriaal. De minister meent te weten – zonder hiervoor haar hand in het vuur te durven steken – dat er een studie bestaat die het eerste aantoonde en belooft deze studie desgevallend te zullen opvragen.

Duurzaam en ethisch ondernemen (DEIO) is opgenomen in de criteria van FIT. Het zijn dan ook op de eerste plaats de mensen van FIT zelf die hier oog moeten voor hebben en die deze gevoeligheid moeten overbrengen bij de bedrijven waar ze mee samenwerken. Minister Ceysens wijst er dienaangaande nog op dat ze in het kader van het innovatiebeleid bij de valorisatie van het Vlaamse onderzoek altijd de nadruk legt op de maatschappelijke output en niet alleen op de economische.

De minister is ervan overtuigd dat in de globalisering de regionalisering het verschil zal maken. Dat geldt dan ook voor de buitenlandse investeringen.

Op de diplodagen waren een 600-tal participanten aanwezig. De minister zal aan de commissie, ter

informatie, het verslag van deze ontmoetingsdagen laten bezorgen.

De minister erkent verder dat sommige evaluaties er inderdaad pas in 2010 komen. Maar evaluaties op een vroeger tijdstip zouden nauwelijks zinvol zijn. Sommige initiatieven, zoals bijvoorbeeld de technologieattachés, zijn immers zeer recent en men heeft toch al gauw drie jaar nodig voor het maken van een realistische beoordeling.

Afsluitend deelt de minister nog mee dat het geld dat werd begroot voor de kmo-ontwikkeling in Zuid-Afrika, eenmalig was. Maar tegelijk laat ze daarbij opmerken dat er ter zake nog voor 205.000 euro betalingskredieten op de begroting voor 2008 staan, hetgeen verdere uitvoering van een en ander mogelijk maakt.

2.3. Aanvullende tussenkomsten van de leden en slotreplik van de minister

De heer *Van Nieuwenhuysen* stelt vast dat de minister in haar mondelinge toelichting toch een enigszins mildere toon aanslaat over de samenwerking met de andere gewesten in de handelsposten dan in de beleidsbrief zelf het geval is. Daarin wordt de hele overeenkomst van 2005 namelijk in vraag gesteld.

Minister *Ceysens* ontkent niet dat er pijnpunten zijn. Zij worden bekeken in het kader van het ruimere rapport dat op komst is. Zij denkt ook dat men zal moeten overleggen met het oog op verbetering. Maar zij wil niet de indruk wekken dat het systeem niet werkt. Zij wijst erop dat Vlaanderen niet in al die landen zelf een post kan openhouden. Daarvoor is het te klein. Misschien zal er in de toekomst nog meer dergelijke samenwerking nodig zijn, desgevallend ook met niet-Belgische regio's.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* herinnert de minister met betrekking tot het Agentschap voor Buitenlandse Handel opnieuw aan de uitspraak van haar voorganger op 31 mei 2007 – uitspraak gedaan n.a.v. de begrotingscontrole 2007 – over het verband tussen de dotatie van 2008 en jaarverslag over 2006, dat in september 2007 zou voorgelegd worden aan de raad van bestuur van het agentschap, waarin ook het Vlaams Gewest zitting heeft. Minister *Moerman* stelde dit toen zelfs voor als een absolute voorwaarde voor goedkeuring van de dotatie. Voelt de minister zich daardoor gevat?

Minister *Ceysens* antwoordt daarop dat ze aanneemt dat haar voorgangster het had over het jaarverslag 2007, dat ondertussen ook bij brief werd opgevraagd. Aangezien het jaar in kwestie nog niet voorbij is, is het betreffende verslag nu nog niet beschikbaar.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* laat opmerken dat de minister het hier zijns inziens bij het verkeerde eind heeft. Vanzelfsprekend is het jaarverslag over 2007 nu nog niet beschikbaar, net daarom moet het jaarverslag over 2006 voorgelegd kunnen worden vooraleer hier de dotatie voor 2008 kan worden goedgekeurd. Er zal met andere woorden altijd een zekere decalage zitten tussen het jaarverslag en het werkingsjaar waarvoor de dotatie wordt toegekend. Hij herhaalt dan ook zijn vraag naar de beschikbaarheid van het jaarverslag over het werkjaar 2006.

De minister blijft ter zake op haar standpunt, luidens hetwelke het, opgevraagde, jaarverslag 2007 determinerend is in deze.

De heer *John Vrancken* komt nog even terug op de door mevrouw *Poleyn* aangehaalde thematiek van de grensarbeid, die in de hand wordt gewerkt door het vrije verkeer van personen in de EU. Tegelijk blijven sociale lasten tussen bijvoorbeeld België en Nederland verschillen. Daarnaast is hij ervan overtuigd dat voor de student een belangrijke incentive om voor ingenieur te gaan studeren, zijn toekomstige netto inkomen is. Op dat punt scoort België slecht, vandaar de intellectuele 'brain drain' naar het buitenland. Tegelijk ontwikkelen andere landen zich op technologisch vlak. Hoe gaan we daar in de verre toekomst mee omgaan, vraagt het lid. Is de minister van plan om in het kader van de door haar beschreven doelgerichte export naar landen als Qatar aan FIT een bijkomende marketingopdracht te geven?

Minister *Ceysens* antwoordt dat de problematiek van de grensarbeid buiten het bestek van deze commissie en in wezen zelfs grotendeels buiten de bevoegdheid van het Vlaams Parlement valt. Het onderwerp valt onder het beleidsdomein Werk en is ook in hoge mate federaal. Ook het debat over de ingenieurs hoort veeleer thuis in de commissies Economie en/of Onderwijs. De doelgerichte aanpak past in de sectorale focusstrategie van FIT. Deze zal wel ook ter sprake komen in de hoger reeds genoemde vergadering die voor volgende week gepland is.

Mevrouw *Poleyn* wijst erop dat de Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen voor meer dan 90% laag-

geschoold zijn en in de productie werken. Dat zal men dus niet oplossen met het stimuleren van wetenschap en technologie. Zij heeft tot slot begrepen dat de helpdesk Import Vlaanderen niet is stilgevallen maar wel degelijk loopt – er is met name een project met UNIZO met het oog op structurele vormgeving. Alleen is het zo dat deze helpdesk vroeger in de beleidsbrieven van beide ministers vermeld werd en nu alleen nog in die van minister Bourgeois.

Namens de meerderheid kondigt mevrouw *Anne Marie Hoebeke* een motie van aanbeveling aan.

3. Indicatieve stemmingen

3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepaling

Artikel 12 (programma DF)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met acht stemmen tegen drie.

3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I

Programma DF

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DF aangenomen met acht stemmen tegen drie.

Programma VG

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt ten slotte ook het programma VG aangenomen met acht stemmen tegen drie.

3.3. Bijlage bij de uitgavenbegroting

Afsluitend neemt de commissie ook nog kennis van de in bijlage bij de uitgavenbegroting gevoegde begroting van de EVA Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT – Flanders Investment & Trade).

II. BUITENLANDS BELEID

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

De *minister* verklaart eerst enkele situerende gegevens te zullen verstrekken aangaande de specifieke begrotingstechnische gegevens, waarna hij meer uitvoerig zal ingaan op de in de beleidsbrief voorziene maatregelen.

1.1. Toelichting bij de uitgavenbegroting

Minister *Bourgeois* herinnert er bij de aanvang van zijn uiteenzetting aan dat de operatie Beter Bestuurlijk Beleid de beleidsdomeinen herstructureerde en dat ook de begroting die nieuwe structuur vanaf 2008 volgt. Voor het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen is er daardoor voortaan een programma DA Apparaatskredieten. Hij signaleert dat de weddes en toelagen voor het departement Internationaal Vlaanderen verhoogd worden met 314.000 euro, iets waarop hij zal terugkomen bij de toelichting van de beleidsbrief. De minister noemt als een van de belangrijke posten alvast het door Vlaanderen geambieerde voorzitterschap van REGLEG ('Conference of European Regions with Legislative Power'), hetgeen een tijdelijke verhoging van de bestaffing zal vereisen. Verder werden de diverse basisallocaties in verband met werking en investeringen geïndexeerd. Daarenboven stijgen de algemene werkingskosten voor het Departement internationaal Vlaanderen in totaal met 233.000 euro.

Vervolgens licht minister Bourgeois programma DC Algemeen Internationaal Vlaanderen toe. Binnen dit eveneens nieuwe programma DC is er een algemene basisallocatie 12.01 'allerhande uitgaven inzake externe expertise en externe begeleiding van beleidsondersteunende opdrachten', met een budget van 75.000 euro. Op de nieuwe basisallocatie 33.10 'subsidies met betrekking tot de cofinanciering van het steunpunt buitenlandse beleid, toerisme en recreatie' (dit steunpunt is immers insgelijks een nieuw beleidsgegeven), is er een budget van 295.000 euro voorzien. Ook hierop zal de minister nog terugkomen naar aanleiding van de toelichting bij de beleidsbrief.

Daarop behandelt de minister het programma DD Algemeen Buitenlands Beleid. Het budget voor het algemeen buitenlands beleid stijgt in het kader van de meerjarenbegroting opnieuw met 10% ten opzichte van 2007, wat neerkomt op 1.458.000 euro. Een deel daarvan is gealloceerd op het programma Apparaatskredieten van het beleidsdomein Bestuurszaken, namelijk 15.000 euro voor de huisbewaarder van het Vlaams Huis in Londen, een budget dat ook mee door Toerisme Vlaanderen en Flanders Investment and Trade wordt ingebracht. Een bedrag van 290.000 euro is gealloceerd op het programma Apparaatskredieten van het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen.

Tot slot is een bedrag van 1.198.000 euro voorzien dat verdeeld werd over de volgende begrotingsartikelen van het programma Algemeen Buitenlands Beleid: 200.000 euro voor de organisatie van de UNESCO-conferentie ('United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization'), 10.000 euro voor de UNESCO-commissie, 185.000 euro voor de nieuwe standplaats te Madrid (huur, meubilair, installatiekosten), 210.000 euro voor het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, 300.000 euro voor het Vlaams Huis te New York, 25.000 euro voor de Anna Lindh Europees-Mediterrane Stichting, 100.000 euro voor permanente promotiecampagnes rond de EU en 168.000 euro voor REGLEG. Dat laatste budget stijgt overigens tot 300.000 euro in totaal door middel van enkele compensaties op andere posten.

1.2. Toelichting bij de beleidsbrief Buitenlands Beleid

De *minister* begint zijn toelichting bij de beleidsbrief met een opsomming van de meest markante aandachtspunten van het beleid. Het betreft dan met name het beleid met betrekking tot de Europese Unie, dat ten aanzien van de multilaterale instellingen, het bilaterale beleid, de verschillende instrumenten van het beleid en het streven naar meer Vlamingen in internationale instellingen.

1.2.1. Het beleid met betrekking tot de Europese Unie

Voor wat het beleid ten aanzien van de Europese Unie betreft, was 2007 een druk jaar, met meerdere ingrijpende beslissingen en diverse activiteiten. Bij wege van voorbeeld noemt minister *Bourgeois* het politiek akkoord over het Europees Hervormingsverdrag, de

Europese goedkeuring van het Nationaal Strategisch Referentiekader op 2 oktober 2007, de kandidaatstelling voor het REGLEG-voorzitterschap, het min of meer op kruissnelheid raken van de subsidiariteitstoets en dan met name binnen het Comité van de Regio's (cf. de proefprojecten die hierrond eind 2006 werden verricht met niet minder dan 49 overheden), het afsluiten van de samenwerkingsovereenkomst met VLEVA (het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap), de omzetting van de Dienstenrichtlijn, de versterking en uitbreiding van de Vlaamse coördinatiestructuur en de communicatiecampagne 50 jaar Europese verdragen.

De minister voorspelt verder dat het jaar 2008 niet minder druk zal worden. Dienaangaande noemt hij om te beginnen het streven naar een meer proactief optreden ten aanzien van de Europese regelgeving. Daarom wordt de interdepartementale werkgroep VIDEO-Pro-Actief (VIDEO: Vlaams InterDepartementaal Europa Overleg) opgericht. Het is de taak van deze werkgroep om ruim op tijd te detecteren welke voor Vlaanderen relevante en belangrijke Europese regelgeving er in de pijplijn zit en wat hierrond kan en moet gedaan worden. Het is bovendien zijn bedoeling de diverse vakministers (t.t.z. de diverse kabinetten en departementen) te responsabiliseren door hen vanaf november te verplichten tot een zesmaandelijks rapportage over de omzetting van de Europese regelgeving in hun beleidsdomein. Hierbij dient ook aangegeven of er reeds ingebrekestellingen of met redenen omklede adviezen werden gegeven door de Europese Commissie en moeten evidentierwijze ook eventuele hangende veroordelingen door het Europees Hof van Justitie worden vermeld. Daarnaast zijn er ook nog allerhande andere activiteiten voorzien. Zo komen er bijvoorbeeld vormingssessies rond het omgaan met Europese inbreukprocedures. De ervaring leert immers dat niet alle departementen even beslagen zijn in deze materie.

Verder vernoemt de minister ook de goedkeuring van het Europees Hervormingsverdrag door het Vlaams Parlement als een kernactiviteit voor het jaar 2008. Tevens heeft men op Europees niveau beslist dat er een evaluatie – en hoogstwaarschijnlijk daarop aansluitend een herziening – van de financiële perspectieven van de EU komt. De grote lijnen van de discussie zijn hier bekend. En dan is er nog het genoemde REGLEG-voorzitterschap – dat Vlaanderen op de bijeenkomst van komende donderdag en vrijdag, 15 en 16 november 2007, in Barcelona verwacht binnen

te halen – evenals de implementatie van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en VLEVA.

1.2.2. *Het beleid ten aanzien van de multilaterale instellingen*

Wat het multilaterale beleid betreft vernoemt minister *Bourgeois* als prioritaire punten de behandeling van het instemmingdecreet bij de UNESCO-Convention over Culturele Diversiteit, en de voorbereiding door de Vlaamse UNESCO-commissie van de regionale consultatieronde 2008, dit samen met Luxemburg en Nederland. In Antwerpen werd op 19 juni 2007 samen met Voka, in het kader van de OESO, een conferentie georganiseerd over investeringsopportuniteiten in Zuidoost-Europese landen. Met de tweejaarlijkse dotatie aan de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie) werden daarnaast reeds twee projecten ter bevordering van de sociale dialoog opgestart in Zuidelijk Afrika.

Voor wat het jaar 2008 betreft, wijst de minister erop dat het budget van de Vlaamse UNESCO-commissie met 10.000 euro verhoogt tot in totaal 20.000 euro. Bij de IAO komt er verder een projectvoorstel voor jobcreatie en kmo-ontwikkeling in Zuid-Afrika. Binnen de Raad van Europa zal worden gefocust op de prioritaire opvolging van de dossiers ‘regionale autonomie’ en ‘interne hervormingen’. Er zal daarnaast ook bijzondere aandacht besteed worden aan het markttoegangsbeleid van de EU, dit via de werkgroep EU-handelsbeleid (WEUH). Het hoeft daarbij geen betoog dat de landbouwproblematiek, en dan met name de interrelatie van een en ander met de ontwikkeling(skansen) van het Zuiden, hierin een zeer belangrijk aandachtspunt zal zijn.

1.2.3. *Het bilaterale beleid*

Vervolgens behandelt minister *Bourgeois* het bilaterale buitenlandbeleid van Vlaanderen. Hij heeft het hierbij achtereenvolgens over: de buurlanden, de andere Europese partnerlanden en regio's en, ‘last but not least’, de prioritaire partners in de wereld.

De buurlanden

a. Benelux

Wat de buurlanden betreft, bespreekt de *minister* eerst de Benelux-kwestie. In 2007 werden de intra-

Belgische onderhandelingen over de herziening van het Benelux-verdrag opgestart. De principes die daarbij door Vlaanderen – na wetenschappelijke advisering – naar voor werden geschoven, werden binnen België grotendeels aanvaard, wat belangrijk is, gezien Vlaanderen aan de onderhandelingen participeert via de Belgische delegatie. Ook met Nederland en Luxemburg heeft de minister hierover reeds gecommuniceerd. De andere Benelux-landen aanvaardden om te werken aan de hand van de sneuveltekst van het Belgische voorzitterschap. De minister herinnert ten slotte nog aan de verfijning van het Vlaamse regeringsstandpunt ter zake op 21 september laatstleden.

In 2008 komen de onderhandelingen hierover op kruissnelheid. Daarbij wordt de intrafederale afstemming permanent voortgezet. De minister verwacht daarbij dat de onderhandelingen eind 2008 kunnen afgerond worden. Die datum vormt trouwens een gezamenlijk streefdoel van de Benelux-partners.

b. Nederland

Daarna bespreekt minister *Bourgeois* prioritair partnerland Nederland. In 2007 werd de parlementaire behandeling van de Scheldeverdragen aan Vlaamse kant afgerond. Ook het Nederlandse parlement zou de zaak nu hopelijk dra moeten kunnen afhandelen. In maart was er een ontmoeting met minister-president Balkenende en minister Verhagen. Er werd ook een nulmeting uitgevoerd over de beeldvorming van Vlaanderen in Nederland.

In 2008 komen er ook acties ter bevordering van het Vlaamse imago in Nederland, dit via uitwisseling van journalisten en uitnodiging van onder meer de reissector en dergelijke meer. Er wordt daarnaast vanzelfsprekend ook overleg gepleegd over de uitvoering van de strategienota Nederland. De minister signaleert dienaangaande de zesmaandelijks contacten op het hoogste ambtelijke niveau. Het is uiteraard de bedoeling om de bilaterale samenwerking nog verder te verdiepen. De domeinen in kwestie worden opgesomd in de beleidsbrief.

c. Overige buurlanden: Frankrijk, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Ierland en Luxemburg

Vervolgens vermeldt de *minister* de andere buurlanden. Ten aanzien van Noord-Frankrijk heeft men in 2007 de uitvoering van de desbetreffende strategienota opgestart. Dit heeft ook reeds een eerste resultaat opgeleverd. De beslissing van de Franse overheid om geen examens meer te organiseren voor

de opleiding van leraren Nederlands werd immers teruggeschroefd. Verder verklaarde Vlaanderen zich ook principieel akkoord om deel te nemen aan het Eurodistrict-experiment, dat vooralsnog een unicum vormt binnen Europa. De minister benadrukt daarbij wel het belang van de pariteit en van de gelijkwaardigheid van het Nederlands op alle niveaus. Diverse aspecten, onder andere de tweetaligheid van de medewerkers en de zetelkwestie, moeten echter nog verder uitgewerkt of uitgeklaard worden.

Ook in verband met Duitsland is men bezig met de uitvoering van de strategienota. Er was ook een officieel bezoek van de regering van Nordrhein-Westfalen aan Vlaanderen. Die regio bleek bijzonder geïnteresseerd in samenwerking met Vlaanderen, ook op parlementair niveau en dan met name in het kader van de subsidiariteitstoets. De minister wijst ook op de relevantie van deze contacten voor de kwestie van de IJzeren Rijn. Ook Nordrhein-Westfalen is hier immers vragende partij.

Met het Verenigd Koninkrijk waren er contacten in het kader van het vredesactivisme en vredestoerisme. Ook het officiële bezoek van de minister aan Ierland leverde heel goede contacten op die nog steeds renderen. In Luxemburg tot slot, werd de tentoonstelling 'Luxemburg-Antwerp-America' georganiseerd.

In 2008 zal vooral gefocust worden op de voortzetting van de samenwerking met Nordrhein-Westfalen, dat geïnteresseerd is in een geassocieerd partnerschap met de Benelux. Iets waarvoor zowel Nederland als Vlaanderen open staan. Echt lid worden staat het verdrag niet toe en bovendien heeft het als Bundesland geen verdragsbevoegdheid. Waarbij de minister ook nog melding maakt van een duidelijke terughoudendheid ten aanzien van deze piste bij de Duitse federale overheid. Sleuteldossier in deze is, zoals gezegd, de IJzeren Rijn. Voor Frankrijk wordt een globale strategienota uitgewerkt, net als voor het Verenigd Koninkrijk. Tot slot wordt bij de buurlanden ook aan het werkbezoek aan Ierland verdere opvolging gegeven.

Andere Europese partnerlanden en -regio's

De *minister* komt dan tot de andere Europese partnerlanden en -regio's van Vlaanderen. In 2007 werd een samenwerkingsakkoord met Kroatië goedgekeurd, dat ook nog maar recent in deze commissie werd besproken en gestemd. Voor wat de Russische

Federatie betreft, is de vernieuwing van het werkprogramma aan de orde en voor Bulgarije wordt gewerkt aan de uitvoering van het bilaterale akkoord dat eind 2006 werd ondertekend naar aanleiding van het bezoek van de minister aan dat land. Verder is er ook een officieel bezoek geweest van de Baskische minister-president (in het kader van 'Vlernica' in Gent) en heeft ook een Catalaanse delegatie Vlaanderen aangedaan.

Voor 2008 kondigt minister Bourgeois de verdere verdieping van de interregionale samenwerking met Baskenland en Catalonië aan, evenals – waar mogelijk – samenwerking met andere regio's (zoals o.a. met Schotland). De REGLEG-bijeenkomst in Barcelona waaraan hijzelf en minister-president Kris Peeters op 15 en 16 november eerstkomende deelnemen, zal in deze reeds een goede opportuniteit zijn om een veelvoud aan contacten te leggen. Verder noemt hij de uitvoering van het samenwerkingsverdrag met Kroatië en de prioritaire aandacht voor de dossiers van het toekomstige statuut van Kosovo en de verdere EU-uitbreidingsagenda (waarvoor met name Kroatië en eventueel ook Macedonië in aanmerking komen). Tevens is er de uitbreiding van de samenwerkingsverbanden met partnerlanden uit Centraal-en Oost-Europa zoals Macedonië, Albanië, Servië, Montenegro, Kosovo en Oekraïne. Met betrekking tot dat laatste wijst de minister erop dat nog maar afgelopen vrijdag in Antwerpen een colloquium Vlaanderen-Oekraïne doorging.

Prioritaire partners in de wereld

Wat de prioritaire partners in de rest van de wereld betreft, werden nieuwe werkprogramma's met respectievelijk Vlaanderen/Zuid-Afrika 2007-2009 en Vlaanderen/Chili 2007-2009 afgesloten. De *minister* noemt ook de samenwerking met NEPAD ('New Partnership for Africa's Development') en SADC ('Southern African Development Community') en de officiële bezoeken aan Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi, evenals het – voor zeer weldra voorziene – werkbezoek aan Chili. Québec organiseert het 'Saison Québécois en Flandre' (heel gevat vertaald als 'Gek op Quebec'), dat inmiddels gestart is en in het kader van hetwelke op 22 november overigens ook een conferentie doorgaat in het Vlaams Parlement. En dan is er, zoals gebruikelijk, ook nog de organisatie en uitvoering van culturele projecten in het Flanders Center te Osaka en ten slotte ook nog de

Vlaamse deelname aan het Forum der Culturen in Mexico.

Voor wat het komende werkjaar 2008 betreft, signaleert de minister voor Zuid-Afrika de verdere uitvoering van het werkprogramma evenals de uitvoering van de in dit kader relevante IAO-projecten voor de periode 2008-2009. Verder kondigt hij de uitvoering van de samenwerkingsprojecten met China aan, waarbij vooral minister Anciaux een rol speelt. Het gaat daar immers vooral over jeugd en cultuur. Ook is er de voortzetting van de uitvoering van de meerjarerenovereenkomst met het Flanders Center in Osaka en de voortzetting van de uitvoering van het samenwerkingsprogramma met Québec. Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is de minister nog niet kunnen ingaan op de herhaalde uitnodigingen van die laatste regio. Hij drukt dan ook de hoop uit dat dit er volgend werkjaar wel van zal komen.

1.2.4. Instrumenten van het Vlaams buitenlands beleid

In het onderdeel over de beleidsinstrumenten behandelt de minister achtereenvolgens de internationale vertegenwoordiging van Vlaanderen, de vredesbevorderende initiatieven waaraan Vlaanderen participeert, de internationale communicatiestrategie van de Vlaamse overheid en de nieuwe organisatiestructuur voor het Vlaams buitenlands beleid.

Internationale vertegenwoordiging

Met betrekking tot de beleidsinstrumenten bespreekt de *minister* eerst en vooral de internationale vertegenwoordiging van Vlaanderen. In 2007 was er de opening van de Vlaamse vertegenwoordiging in Warschau, de oprichting van antennes in Praag en Boedapest, de versterking van de vertegenwoordiging in Pretoria, de uitbreiding van de Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs en de versterking van de Vlaamse vertegenwoordiging in Den Haag. 2008 wordt het jaar van de voorbereiding van de Vlaamse vertegenwoordiging in Madrid en de opening van het Vlaams Huis in New York.

Vredesbevorderende initiatieven

In het kader van de vredesbevorderende initiatieven noemt minister *Bourgeois* voor 2007 de financiering van enkele nieuwe projecten (van o.a. Pax Christi, de

European Association for Education, Law and Policy en het Dialogue Lab) en in het bijzonder het samenbrengen van mensen uit diverse conflictgebieden in het vredescentrum van Mesen. Dat programma, dat wereldwijd waardering en erkenning geooft heeft, wordt dan ook voortgezet in 2008.

Internationale communicatie

Wat de internationale communicatiestrategie betreft, wijst de *minister* voor 2007 op de uittekening van een communicatieplan met een nieuwe merkidentiteit, die voortaan bij alle buitenlandse contacten (het weze van VAIS (Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking), FIT, Toerisme Vlaanderen e.d.m.) wordt gebruikt. De nieuwe publicatie, Flanders Today, is inmiddels vijf weken oud. De commentaren en reacties zijn positief. In 2008 wil men verder gaan met de uitvoering van het communicatieplan en de uitbreiding van de communicatiedragers. Zo komt er bijvoorbeeld een film met een aantrekkelijke visuele presentatie van Vlaanderen. Idem trouwens voor modern tentoonstellingsmateriaal. Ook komt er een vernieuwing van de website van DiV (Departement internationaal Vlaanderen) en van de anderstalige portaalsites.

Nieuwe organisatiestructuur

De nieuwe organisatiestructuur betekende voor 2007 concreet de oprichting van de strategische adviesraad en het wetenschappelijk steunpunt beleidsrelevant onderzoek voor het hele beleidsdomein Buitenland (een dergelijk steunpunt bestond vroeger reeds voor het beleidsdomein Toerisme). De *minister* wijst er daarbij op dat dit, uit de BBB-operatie afkomstige, element van wetenschappelijke steunpunten, in het buitenland op grote belangstelling kan rekenen en daar dan ook vrij systematisch wordt opgevolgd. In 2008 volgen dan de operationalisering van de strategische adviesraad en de uitvoering van het jaarplan 2008 door het steunpunt.

Meer Vlamingen in internationale instellingen

In het kader van de doelstelling ‘meer Vlamingen in internationale instellingen’, was er in 2007 de financiering van 16 stages bij internationale organisaties en de extra subsidiëring voor Vlamingen in de Wereld (VIW). Voor 2008 vermeldt minister *Bourgeois* de

oprichting van het netwerk van Vlamingen in Internationale Organisaties (VIO), samen met Vlewa en de Vereniging voor de Verenigde Naties. De Vlamingen op internationale posten zijn potentieel immers even zoveel troeven voor het Vlaamse buitenlandbeleid. Er komt in dat verband ook een seminarie 'Werken in internationale en Europese instellingen' en een verlenging van het proefproject Vlaamse contactpunten, dit met VIW. Doel is ook actief de werving van Vlamingen voor dergelijke functies te stimuleren, bijvoorbeeld de deelname aan examens. Andere landen, waaronder Nederland, hebben reeds aangetoond dat deze piste wel degelijk succes kan opleveren.

1.2.5. *Overzicht van de beleidskredieten Buitenlands Beleid*

Ter afronding van zijn uiteenzetting over de beleidsbrief Buitenlands Beleid geeft de *minister* nog kort een indicatie van het betreffende beleidskredieten. Algemeen Buitenlands Beleid krijgt 13.368.000 euro in 2008, terwijl Ontwikkelingssamenwerking stijgt naar 24.756.000 euro. Het totaal is 38.088.000 euro. Ontwikkelingssamenwerking is daarmee goed voor 0,11% van de totale Vlaamse begroting. Dit mag op het eerste zicht wat weinig lijken, maar het is hoe dan ook een gigantische stap vooruit ten aanzien van 1999 toen dit alles slechts 0,045% van de Vlaamse begroting uitmaakte en a fortiori ten aanzien van het jaar 2001 toen dit zelfs gezakt was tot 0,038% van de Vlaamse begroting. Deze stijging van de middelen voor Ontwikkelingssamenwerking verklaart overigens quasi volledig de stijging van het budget voor buitenlands beleid over de laatste jaren.

2. **Bespreking**

2.1. *Vragen en opmerkingen van de leden*

2.1.1. *Tussenkomst van mevrouw Miet Smet*

Mevrouw *Miet Smet* feliciteert de minister met zijn inhoudelijk en structureel heldere beleidsbrief die duidelijk is opgesteld conform de wensen van het parlement. Een paar bijlagen ontbreken weliswaar, bijvoorbeeld een overzicht van de verdragen in het kader van de IAO, of in het kader van de Raad van Europa, maar dit zijn slechts kleine schoonheidsfoutjes.

Het lid meent dat de oprichting en de voltooiing van een aantal organen die in de Europese context gesi-

tueerd moeten worden, al bij al vlot verlopen is. Ze denkt daarbij met name aan de verdere uitbouw van de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie. Volgend jaar zal Vlaanderen ook het voorzitterschap van REGLEG waarnemen. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) is operationeel geworden en wordt verder uitgebouwd. De permanente vertegenwoordiging en VLEVA tellen samen 24 personeelsleden. Het institutioneel kader voor de opvolging van het Europees gebeuren is daarmee zo goed als afgerond. Terzijde laat ze daarbij nog opmerken dat ook de dienst Europa van het Vlaams Parlement in deze behoorlijk verdienstelijk werk levert.

Minister Bourgeois heeft ook getracht zijn collega-ministers in de Vlaamse Regering te responsabiliseren voor de Europese dossiers die binnen hun respectieve bevoegdheidsdomeinen vallen. Vlaanderen wordt ondertussen natuurlijk wel vervolgd voor de niet-omzetting of niet tijdige omzetting van een aantal richtlijnen. De occasionele inbreukprocedure is volgens het lid echter zo goed als onvermijdelijk. Door de toch tamelijk ingewikkelde administratieve procedures in België slaagde mevrouw Smet er, toen zij minister was, ook niet altijd in om volledig ajour te zijn met alle richtlijnen. Het belangrijkste is dat er structuren zijn, dat er overleg is, dat de ministers geresponsabiliseerd worden en dat het Europese gegeven met enige regelmaat besproken wordt op de ministerraad.

Internationaal slaat Vlaanderen ook verder zijn vleugels uit. Er zijn ondertussen al een tiental Vlaamse vertegenwoordigingen, Madrid volgt binnenkort, de post in Warschau werd recent geopend. Er zijn ook contactpunten in Marokko, in Chili, in Suriname, in Quebec en in de Palestijnse gebieden. Er zijn afgevaardigden van het VAIS in Mozambique, in Zuid-Afrika en in Malawi. In New York is een Flanders House gepland, in Osaka is er al een Flanders Center. Een kleine regio als Vlaanderen heeft dus een goed internationaal netwerk opgebouwd.

De spreker vervolgt met enkele meer punctuele opmerkingen. De minister heeft het in zijn beleidsbrief over belangrijke Europese dossiers met ingrijpende gevolgen voor Vlaanderen, onder meer in de dienstensector. Heeft de minister al een overzicht van de maatregelen die nodig zullen zijn om de dienstrichtlijn juridisch om te zetten maar ook praktisch toe te passen? De richtlijn is een van de belangrijkste van de voorbije jaren en zal ook mee invloed hebben op de diverse administraties en de verzelfstandigde agentschappen.

Bij het multilaterale beleid, en meer bepaald voor wat de Raad van Europa betreft staat vermeld dat de Vlaamse vertegenwoordiger in Frankrijk overzichtsgegevens heeft verzameld over de sociale huisvesting in Frankrijk, dit in het licht van eventuele problemen met de Vlaamse Wooncode. Mevrouw Smet had ter zake van de minister graag vernomen wat de precieze achtergrond hiervan is? Past Frankrijk ook een soort wooncode toe? Zijn er ook daar zekere verplichtingen om een taal te spreken of te leren?

Aangaande het bilaterale beleid staat de herziening van het Benelux-verdrag op de agenda. Een van de doelstellingen is flexibeler inspelen op de actualiteit. Hoe zal de Benelux dynamischer en eenvoudiger gemaakt worden? Vlaanderen moet hieraan ook ten volle kunnen deelnemen als actor. De onderhandelingen zouden moeten worden afgerond tegen 2008, het nieuwe verdrag zou immers geratificeerd moeten kunnen zijn tegen 2010 (t.t.z. de datum waarop het huidige verdrag afloopt). Het onderhandelings-schema is dus behoorlijk krap. En het is de huidige regering die de discussies zal moeten voeren. Hebben de andere gewesten en de federale overheid dezelfde visie als Vlaanderen op de toekomst van dat verdrag? Wil Wallonië hieraan ook deelnemen als actor?

Het APEC-Antwerp/Flanders Port Training Center organiseert modulaire havenmanagementprogramma's waarbij de expertise van de Vlaamse havens wereldwijd wordt uitgedragen. Het lid drukt daarbij de hoop uit dat niet alleen de expertise van de Antwerpse haven aan bod komt. Ook de andere Vlaamse havens hebben immers heel wat te bieden. Mocht APEC een louter Antwerpse zaak zijn, dan acht het lid dit een verdoken vorm van concurrentievervalsing te zijn. Ze roept de minister op om bij zijn buitenlandse contacten altijd gewag te maken van de Vlaamse havencluster in zijn geheel.

De CD&V-fractie is in de loop van de maand september van dit jaar naar Berlijn geweest voor een fractie-activiteit. Men is daar onder andere ontvangen door de Vlaamse vertegenwoordiger. De ontvangst was niet zeer vriendelijk noch feestelijk, dat in tegenstelling tot de Belgische ambassade. Het komt het lid dan ook voor dat bij de keuze van de Vlaamse vertegenwoordigers rekening moet gehouden worden met hun communicatievaardigheden. Ze moeten daarvoor desnoods ook opgeleid worden. Hoe ver staat het overigens met het statuut van de vertegenwoordigers en met de aangekondigde rotatie?

In haar hoedanigheid van gemeenschapssenator heeft mevrouw Miet Smet gisteren kunnen vaststellen dat een voorstel van wetswijziging over de wapenhandel behandeld werd door de senaatscommissie Buitenland. Nochtans is die materie grotendeels geregionaliseerd. Toen de spreker dat argument opwierp, was de uitleg dat Vlaanderen nog altijd geen decreet gemaakt heeft. Daarom wil de Senaat de tekst van de wet actualiseren. Mevrouw Smet heeft gevraagd om dat aan de Raad van State voor te leggen omdat ze vermoedt dat het federale parlement geen wetten over ondertussen Vlaams geworden bevoegdheden kan wijzigen. Ze vindt het echter wel bevreemdend dat er drie jaar na de overheveling van die materie nog steeds geen Vlaams decreet is.

2.1.2. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire*, voorzitter, stelt vast dat de meeste commissieleden, wat buitenlands beleid betreft, doorgaans grotendeels op dezelfde lijn zitten. Voor Vlaams Belang moet het Vlaamse buitenlandbeleid hoe dan ook zo ambitieus mogelijk ingevuld worden.

Aangaande het Europees Hervormingsverdrag heerst een dubbel gevoel. Voor een Europees gezind publiek wordt beweerd dat het verdrag niets fundamenteel verandert ten aanzien van de Europese Grondwet, voor een meer eurokritisch publiek daarentegen wordt gezegd dat er fundamentele veranderingen zijn aangebracht. Wat is het standpunt van de minister dienaangaande?

Is de 'split vote', die in het regeerakkoord en in de beleidsnota staat, nog actueel in het licht van dat Hervormingsverdrag en meer bepaald de mee daarin voorziene 'qualified majority voting'? In hoeverre staat de split vote nog op de politieke agenda?

Vorig jaar had de Vlaamse Regering nog geen standpunt ingenomen over de EU-kandidatuur van Turkije. Ondertussen is die kwestie een heel stuk prangender geworden. Wat denkt de regering derhalve over de recente evoluties in het kader van die Turkse kandidatuur? Is het überhaupt nog nuttig om de besprekingen voort te zetten?

De minister kent onderhand waarschijnlijk wel het voorbehoud van Vlaams Belang bij het REGLEG-voorzitterschap. Er zijn tal van organisaties van de

regio's, waarbij de ene vaak al minder betekent dan de andere. Dit is hoe dan ook geen goed spoor voor Vlaanderen. Enkel Schotland, Baskenland en Catalonië hebben een gelijkaardig regioconcept als Vlaanderen. De andere regio's zullen niet tot dat niveau komen, dus is het beter om niet al te veel in dergelijke regio-organen te investeren. Het is beter om Vlaanderen zo snel mogelijk als onafhankelijke lidstaat van de EU te laten aansluiten. Het beklemtonen van de atypische situatie van Vlaanderen is een strikt minimum.

De heer Van Overmeire had graag ook wat meer uitleg gekregen bij het onderzoek van het imago van Vlaanderen in Europa van VLEVA. Wanneer mogen de resultaten daarvan verwacht worden?

Voor wat het gebruik van het Nederlands in Europa betreft, verwijst de minister in zijn beleidsbrief vooral naar de situatie in de instellingen van de EU. De heer Van Overmeire vraagt ter zake ook de nodige aandacht voor het gebruik van het Nederlands in de Raad van Europa. De positie van het Nederlands is daar duidelijk in de verdrukking. In commissievergaderingen kunnen de leden geen Nederlands spreken, in de plenaire vergadering is het vaak alleen maar in theorie mogelijk. Misschien moet de minister daar, in overleg met Nederland, initiatieven voor nemen.

Wat is precies het verband tussen de sociale huisvesting in Frankrijk en de potentiële problemen met de Vlaamse Wooncode? De Franstaligen willen daar binnen de Raad van Europa immers blijkbaar opnieuw een strijdpunt van maken.

Er is in Parijs een adjunct van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering aangesteld voor het opvolgen van de werkzaamheden van de Raad van Europa. Het ware volgens de spreker dan ook interessant mocht die persoon enkele keren per jaar contact nemen met de Vlaamse leden van de Belgische delegatie bij de parlementaire assemblee van de Raad van Europa. Te meer daar de nieuwe Belgische ambassadeur in Straatsburg, in tegenstelling tot zijn voorganger, niet langer de hoffelijkheid heeft om alle Vlaamse leden van de Belgische delegatie uit te nodigen. Hij maakt een onderscheid tussen politieke partijen. Daardoor hebben bepaalde leden geen contact meer noch met het Vlaamse, noch met het Belgische niveau. Allicht is er hier dus een rol weggelegd voor de adjunct van de Vlaamse vertegenwoordiger in Frankrijk.

Ook de heer Karim Van Overmeire feliciteert de minister met de verdere uitbouw van het netwerk

van Vlaamse Vertegenwoordigers en Vlaamse Huisen. Wel had hij graag vernomen of een en ander in een planning op langere termijn dient gesitueerd te worden? Of wordt er eerder beslist naargelang de beschikbare middelen en de meest dringende behoeften?

Met betrekking tot de herziening van het Benelux-verdrag, wijst de spreker erop dat de Vlaams Belangfractie eerder voorstander is van Vlaams-Nederlandse samenwerking dan van Benelux-samenwerking. Op welke manier zal Vlaanderen bij de onderhandelingen over de verdragsherziening aanwezig zijn? Zal dit als verdragsluitende partij of als 'filiaal' van België zijn? Gezien de bevoegdheden van de Benelux lijkt de eerste optie zeker verkieslijk. Heeft de minister er weet van of zulks aanvaardbaar is voor Nederland en België?

In de beleidsbrief staat letterlijk dat op de officiële herdenkingsplechtigheid voor de slag van Passendale op Tyne Cot Cemetery alle staats- en regeringsleiders van de betrokken landen werden uitgenodigd, dus ook de Britten en de Schotten. De spreker vraagt of hij hieruit mag afleiden dat de minister de Schotten niet langer als Britten beschouwt. Hij verwijst dienaangaande ook naar een eerder grappig artikel in *The Guardian* over hoe Groot-Brittannië er zou uitzien zonder Schotland en hoe het land dan zou heten, 'Smaller Britain' of 'Not-So-Great Britain'.

De minister stelt in de beleidsbrief ook dat hij de acties van de Schotse regering om de Schotse autonomie te verhogen met grote belangstelling zal volgen. Dienaangaande wijst het lid erop dat het hier niet over autonomie maar duidelijk over onafhankelijkheid gaat. De Schotten hebben blijkbaar niet zoveel schroom als de Vlaamse Regering en durven voluit spreken over onafhankelijkheid. Dat is een fundamenteel verschil.

De voorzitter zag de in de beleidsbrief vermelde tentoonstelling 'Luxemburg-Antwerp-America' op Ellis Island in New York. Het belang van Antwerpen voor de Luxemburgse emigranten en voor heel Noord-West-Europa werd er omstandig uit de doeken gedaan. De minister heeft vorig jaar in deze commissie gezegd dat er in Antwerpen een permanente tentoonstelling zou komen over de rol van Antwerpen in de emigratie. Staat die op punt? In welke mate is de Vlaamse Regering erbij betrokken?

Flanders Today vervangt sinds enkele weken Focus on Flanders en Flanders. Het is misschien een meer aantrekkelijke formule voor toeristen, maar politiek

geïnteresseerden komen niet aan hun trekken. De informatie is niet altijd van dien aard om mensen te overtuigen van de gegrondheid van het Vlaamse standpunt. Er worden wel mails gestuurd naar bepaalde doelgroepen, maar het is weinig waarschijnlijk dat die echt het verschil zullen maken. Parlementaire controle op de inhoud van die communicatie is daarenboven zo goed als onmogelijk. Derhalve dringt de vraag zich op of het mogelijk is om de algemene communiqués over de politieke situatie ook aan de parlementsleden te zenden?

De heer Karim Van Overmeire vraagt ook meer uitleg bij het nieuwe samenwerkingsakkoord met het federale niveau. De antennes in Praag en Boedapest worden bemand door een persoon. Heeft die persoon een kantoor, werkt hij voltijds? Heeft hij een pc ter beschikking? Of is het eerder een soort ereconsul die alleen maar in actie komt als hij gecontacteerd wordt?

Het uitbouwen en versterken van een netwerk van Vlamingen in internationale organisaties is een positief initiatief, maar het moet verder gaan dan nu voorzien, zeker als de betrokkenen moeten bijdragen tot een positief imago van Vlaanderen. Zulks vereist dat er via een positief actieplan op die mensen wordt ingewerkt. Hoe zal de minister daarbij tewerk gaan?

2.1.3. *Tussenkoms van de heer Eloi Glorieux*

De heer *Eloi Glorieux* verklaart een drietal vragen te hebben. Op pagina 13 van de beleidsbrief staat een opsomming van personen die de Vlaamse vertegenwoordiging in de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de EU versterken of nog zullen versterken. Het gaat om attachés voor leefmilieu en energie, mobiliteit, landbouw, visserij, onderwijs enzovoort. Wordt er bij hun aanduiding rekening gehouden met het genderevenwicht? In het begin van de regeerperiode heeft het parlement immers de vraag gesteld om bij de delegaties voor buitenlandse reizen en voor internationale instellingen daarmee rekening te houden.

Een tweetal jaar geleden is er in dit Vlaams Parlement gedebatteerd over de Europese Grondwet. Een referendum werd toen niet opportuun geacht en was blijkbaar ook juridisch geen optie. Onbekend is echter onbemand, daarom is er behoefte aan een ruim maatschappelijk debat op basis van objectieve informatie. Europa voorstellen als een positief toekomstproject zal het automatisch geliefd maken. Neemt de minister daar initiatieven voor?

In welke mate ten slotte, schenkt het beleid bij buitenlandse, vooral economische, contacten structurele aandacht aan aspecten als mensenrechten, sociale rechten en het milieu in die landen? Economische contacten en overeenkomsten zijn nodig, maar het komt er ook op aan niet te zwichten voor chantage. Een goed voorbeeld daarvan is China dat bij de minste zweem van kritiek dreigt om, bijvoorbeeld, handelsmissies te verbieden of anderszins met sancties dreigt.

2.1.4. *Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen*

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* wenst slechts een tweetal punctuele bedenkingen te formuleren. Zo is het hem opgevallen dat er een groot verschil is tussen het bedrag dat begroot wordt voor de Vlaamse vertegenwoordiging in Warschau namelijk 381.000 euro en de 185.000 euro voor Madrid. Waaraan ligt dat verschil?

Het persbureau Belga berichtte onlangs dat de Waalse regering het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen het Waals Gewest, de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie heeft goedgekeurd voor de oprichting van een gemeenschappelijke entiteit voor de internationale betrekkingen. Het nieuwe departement krijgt de naam Wallonie-Bruxelles International. Die naam geeft de indruk dat de Brusselse regio deel uitmaakt van het Franstalige geheel en dus uitsluitend door Franstaligen wordt vertegenwoordigd. Zal Vlaanderen hier tegen reageren? De heer Van Nieuwenhuysen oppert hierbij de bedenking dat Vlaanderen Brussel misschien ook duidelijker zou moeten betrekken bij de bekendmakingsacties in het buitenland.

2.2. *Antwoorden van de minister*

Minister *Geert Bourgeois* dankt de leden voor hun positieve appreciatie van het voorliggende beleidsdocument. Het is belangrijk dat de commissie het eens is over de nood aan een sterk voluntaristisch buitenlandbeleid en dat er een breed draagvlak is voor de noodzakelijke organisatorische maatregelen. Er zijn inderdaad heel wat inspanningen geleverd om het Vlaamse buitenlandbeleid te onderbouwen met degelijk werkende structuren.

Inzake Europa staat het buiten kijf dat er structureel dient afgestemd te worden op het Europese beleid. Een tweede vereiste is de permanente aandacht voor

Europa en de daarbij horende wil om er proactief mee bezig te zijn. Het klopt allicht dat niet alle richtlijnen tijdig omgezet kunnen worden, maar dat mag geen excuus zijn om daar niet voor te ijveren. Als het beleid vroeg, d.w.z. nog voor de goedkeuring van een Europese maatregel, op de komende regelgeving inspeelt – zoals de minister bijvoorbeeld gedaan heeft voor de richtlijn over de audiovisuele diensten – is het mogelijk om de richtlijn sneller om te zetten. Door de Belgische complexiteit is een en ander echter vaak niet zo eenvoudig. Desondanks vindt de minister dat elke vakminister op zich voldoende alert moet zijn. Hij kan slechts de instrumenten, dus de rapporteringen, aanreiken. Deze maand moet elke minister aan de Vlaamse Regering trouwens de stand van zaken rapporteren voor zijn departement. Dat zet druk op de diverse departementen.

Wat de dienstenrichtlijn betreft, is aan alle departementen gevraagd om een impactanalyse te maken voor hun beleidsdomein. Dat is een complexe oefening, ook omdat de Europese Commissie zelf haar aanpak nog moet verduidelijken op basis van het Altmark-arrest (arrest van het Hof van Justitie van 24 juli 2003 in de prejudiciële zaak C-280/00 – over de interferentie van Europese steunregels op de vrijheid van overheden om hun diensten van algemeen belang in te richten). De Vlaamse overheid heeft nu een permanente werkgroep om dat te volgen. In het kader van VIA heeft de minister een benchmarkproject inzake de impact van het Vlaamse vergunningstelsel in alle beleidsdomeinen. Het is de bedoeling dat vergunningstelsel te vergelijken met andere regio's en landen inzake snelheid van afleveren, administratieve eenvoud, de transparantie van de regels e.d.m. Elk beleidsdomein moet daarenboven voor zijn vergunningen de compatibiliteit met de dienstenrichtlijn nagaan. Voor de logiessector hebben het decreet en de daarbij horende uitvoeringsbesluiten reeds voor de noodzakelijke conformering gezorgd.

De kwestie van de Vlaamse Wooncode is een dossier dat minister Keulen laat opvolgen in Straatsburg (bij de Raad van Europa). Het studiewerk rond de Franse sociale wooncode heeft hiermee te maken. Voor nadere details verwijst de minister naar zijn collega. Zelf beschikt hij in deze niet over pasklare antwoorden.

Op basis van een bij de KULeuven bestelde studie heeft Vlaanderen zelf een standpunt geformuleerd over de Benelux. Dat standpunt is bezorgd aan de federale overheid en besproken met de Nederlanders

en de Luxemburgers. De grote lijnen van de Vlaamse wensen worden opgenomen in het Belgische standpunt. De nota van het Belgische voorzitterschap dient als basis voor de bespreking met de buurlanden. Vlaanderen onderhandelt mee. Secretaris-generaal Diane Verstraeten van het Departement internationaal Vlaanderen is aangeduid door de regering om alle besprekingen te voeren. Ze doet dat samen met een jurist. Vlaanderen zal het nieuwe verdrag zelf ondertekenen. Het is immers duidelijk bevoegd voor bepaalde erin geregelde aangelegenheden. Voor elke vergadering stemmen de Belgische onderhandelaars de violen. Vlaanderen komt bij de onderhandelingen met de Nederlanders en de Luxemburgers telkens tussen als zijn bevoegdheden ter sprake komen.

De beoogde flexibiliteit van de toekomstige Benelux-constructie schuilt vooral in de idee om een beperkter raamverdrag te maken en in een annex de materies vast te leggen. Momenteel zijn die gebetonneerd in het verdrag dat volledig voorbijgestreefd is door de EU. Daarom wordt gezocht naar thema's die belangrijk zijn voor de drie landen maar ook verder gaan dan de huidige bepalingen van het EU-verdrag. Dat is trouwens de essentie van de desbetreffende machtiging in het Unieverdrag. Zeker in het kader van het migratiebeleid, het gezinsherenigingsbeleid e.d.m. ontstaan er fricties doordat er soms een verschillende politiek gevolgd wordt. In de mate dat de Benelux bezig is met actuelere thema's zal de organisatie hopelijk ook slagvaardiger worden.

In APEC werken de havens van Antwerpen, Gent en Zeebrugge samen. Dat geldt ook voor de opleiding in het kader van de IAO. De opleiding vindt plaats in Antwerpen. De landen die bursalen sturen zijn uitermate tevreden over de opleiding in kwestie. Gezien de grote vraag moet het budget hiervoor in de toekomst misschien wel verhoogd worden.

De secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen heeft akte genomen van de opmerkingen over de ontvangst in Berlijn en zal de kwestie onderzoeken. De Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering zijn statutair benoemd vanaf 1 oktober 2007. Over de opwaardering van het diplomatieke statuut is er een virtueel akkoord met de federale minister van Buitenlandse Zaken, maar niet met de andere deelentiteiten. Daarom zal een asymmetrisch akkoord waarschijnlijk de enig mogelijke oplossing zijn. Door de verkiezingen en de regeringsvorming is dat echter uitgesteld. De minister zal dat zo snel mogelijk bespreken met de nieuwe minister

voor Buitenlandse Zaken. Vlaanderen heeft immers genoeg geduld gehad en kan het statuut van zijn mensen niet langer laten hangen van het gebrek aan medewerking van de andere entiteiten.

Voor het toekomstige Vlaamse decreet over wapenhandel verwijst de minister naar de beleidsbrief van minister Ceysens die toegelicht zal worden in de subcommissie Wapenhandel. Daar kan dat punt dan meer in extenso behandeld worden door en met de bevoegde minister.

Het debat over het Europees Hervormingsverdrag zal binnenkort in deze commissie gevoerd worden. De minister heeft, in de mate van het mogelijke, werk gemaakt van de consolidatie van de verworvenheden. De vroegere verklaring 49 zal opnieuw toegevoegd worden. De minister heeft ook contact genomen met de parlementsvoorzitter om werk te maken van de herformulering van het interparlementaire samenwerkingsakkoord inzake subsidiariteit. Inzake die subsidiariteit hoort Vlaanderen overigens tot de koplopers in Europa. Het Vlaams Parlement heeft immers al drie subsidiariteitstoetsen gedaan. Het zou ons in het kader van de huidige besprekingen echter te verleiden om het verschil tussen de Europese Grondwet en het Europese Hervormingsverdrag ten gronde te behandelen.

Minister Geert Bourgeois stelt verder dat de split vote desgevallend alleen zou kunnen als dit onderdeel wordt van een federaal regeerakkoord. Minister De Gucht heeft aan het begin van zijn carrière in een toespraak voor het diplomatieke corps openlijk gepleit voor de split vote. Sindsdien is er echter niets meer van vernomen.

De minister volgt de evoluties over het lidmaatschap van Turkije en kent derhalve de standpunten van Duitsland en van het Frankrijk van president Sarkozy. De grote lidstaten zijn, om het voorzichtig uit te drukken, uiterst terughoudend. De Vlaamse Regering heeft daarover zelf nog geen standpunt ingenomen, maar volgt ook de evoluties in Turkije zelf. Bij het lidmaatschapsproces is aandacht voor de evolutie van de mensenrechten en de totstandbrenging van een rechtsstaat cruciaal, nog meer zelfs dan bij het bilaterale buitenlandse beleid.

REGLEG is potentieel een belangrijk instrument, maar het moet beter aangewend worden. Vlaanderen is volgend jaar voorzitter. REGLEG trappelt momenteel ter plaatse en behandelt telkens opnieuw

dezelfde institutionele thema's. Het zijn interessante thema's als, hoe toegang te krijgen tot het Europese hof van justitie, hoe beter op de Europese kaart geraken enzovoort, maar de minister pleit voor meer dynamiek. Bij het voorzitterschap kiest de minister voor drie lijnen. De eerste bestaat uit de voornoemde institutionele kwesties maar ook de werking van REGLEG. De minister stelt voor om met een trojka te werken, dus het huidige, het vorige en het volgende voorzitterschap. Zo wordt de continuïteit ook beter gegarandeerd. De minister wil ook meer elektronische netwerking over een aantal thema's. Zo is er afgesproken een colloquium te organiseren over het buitenlandse beleid van de REGLEG-regio's, precies om de organisatie beter te positioneren, vooral in Europa. De meest dynamische deelstaten zijn er sterk in geïnteresseerd. Het wordt daarnaast ook tijd dat REGLEG zich bezighoudt met en zich positioneert ten aanzien van meer inhoudelijke thema's. Enkel zo kan de organisatie meer impact hebben op de EU. Een derde aspect is een betere communicatie, het moderniseren van de website, meer standpuntbepalingen en meer contacten met de EU, aanwezigheid op de CALRE e.d.m. Die voornemens zijn overigens met het nodige enthousiasme goedgekeurd in Barcelona.

VLEVA stelt voor om een onderzoek te voeren naar het imago van Vlaanderen in de wereld. Het dossier is nog niet gestart. Als er meer resultaten zijn, zal de minister de commissie op de hoogte brengen.

De minister is blij met de melding over het Nederlands in de Raad van Europa. Hij zal bekijken of hij samen met Nederland kan optreden. De minister is onvoldoende vertrouwd met de werking van de Raad van Europa om te beoordelen of het Nederlands er al dan niet voldoende aan bod komt.

Daarop inpikkend verwijst de heer *Luc Van den Brande* – vanuit zijn functie bij de Raad van Europa – naar een ter zake bestaande bilaterale afspraak met Nederland. Samen besteden Vlaanderen en Nederland 200.000 euro aan het zogenaamde 'repicking'-systeem. Door dat vertaalsysteem kan er Nederlands gesproken worden in de plenaire vergadering, maar de woorden van de andere sprekers worden niet in het Nederlands vertaald. In de commissies zijn er twee officiële voertalen, namelijk Engels en Frans, optioneel zijn ook Italiaans, Spaans of Russisch mogelijk.

Nog in verband met de Vlaamse positie binnen de Raad van Europa zal minister *Geert Bourgeois*,

zoals gesuggereerd, een contact met de heer Kristof Vandenbergh, adjunct van de Vlaamse vertegenwoordiger in Frankrijk, organiseren.

Over de lange termijn is er nog geen integraalvisie met betrekking tot de verdere uitbouw van het Vlaamse buitenlandnetwerk. Momenteel zou zulks, gezien onze beperkte middelen, trouwens ook nog voorbarig zijn. Het is natuurlijk wel zo dat er duidelijk nog bijkomende vertegenwoordigingen nodig zijn, bijvoorbeeld in de Scandinavische landen, maar ook in Centraal- en Oost-Europa en allicht ook in Italië. Maar het is en blijft natuurlijk een kwestie van middelen. In Budapest en Praag zijn er voltijdse medewerkers. In Budapest beschikt de betrokkene over een volledig uitgerust kantoor in hetzelfde gebouw als FIT. Beiden worden aangestuurd door de heer Moens, de Vlaamse vertegenwoordiger in Wenen. Het betreft twee universitaire Nederlanders spreken. Ze komen uit de sectie Neerlandistiek.

In 2008 krijgt de voorziene vertegenwoordiging in Madrid vooreerst enkel middelen voor de inrichting. De personeelskosten zijn pas voor het daaropvolgende jaar gepland. De budgetten voor de nieuw geopende post in Warschau zijn ook groter dan het recurrente bedrag, omdat de middelen zowel dienen voor de vertegenwoordiging, de installatie als de huur. Volgend jaar zal Warschau minder middelen krijgen dan dit jaar, Madrid meer.

Het Red Star Line museum is een initiatief van de stad Antwerpen en het Museum aan de Stroom (MAS). De minister hoopt om de tentoonstelling 'Antwerp-America. Eugene Van Mieghem and the Emigrants of the Red Star Line' ook naar Québec te kunnen brengen. Er is immers ook nogal wat emigratie geweest naar Canada. Dergelijke initiatieven winnen aan belang omdat heel veel Amerikanen op zoek zijn naar hun roots. Het enorme elektronische bestand op Ellis Island helpt hen daarbij. De tentoonstelling is op die manier belangrijk voor het toerisme, maar ook meer algemeen voor de naambekendheid van Vlaanderen. De minister heeft hierover goede contacten met het stadsbestuur van Antwerpen. Waar mogelijk zullen de acties complementair zijn. Als Antwerpen een eigen museum heeft, zal dat trouwens ook een belangrijke aantrekkingspool zijn voor toeristen uit Centraal- en Oost-Europa. Antwerpen was immers dé emigratiehaven bij uitstek voor mensen uit die landen.

De minister betwist ten stelligste dat de nieuwe publicatie Flanders Today alleen interessant zou zijn voor

bezoekers en toeristen. Hij krijgt ook heel veel positieve reacties van de diplomatieke en journalistieke wereld. Het blad geeft informatie over het brede maatschappelijke leven in Vlaanderen, cultuur, toerisme, evenementen. Het is belangrijk dat mensen in het buitenland maar ook expats hier Vlaanderen ruim leren kennen. Het contract met Mediargus over het politieke onderdeel is nu rond. Vanaf volgende week zullen dagelijks vijf in het Engels vertaalde politieke commentaren online verstuurd worden naar de ambassades en naar de buitenlandse journalisten. Zo worden ze dagelijks en niet langer zoals met Focus on Flanders het geval was wekelijks op de hoogte gehouden. De berichten zullen ook op de website zelf staan. Iedereen zal die dus kunnen lezen. Het contract met Mediargus wordt nu beoordeeld door de Inspectie van Financiën. Het kwam te duur uit om die opdracht ook op te nemen in het takenpakket van Flanders Today. Mediargus heeft de middelen om dat allemaal aan te bieden. Eigenlijk zouden ook vertalingen in het Frans en het Duits rondgestuurd moeten worden maar daarvoor heeft de minister momenteel geen budgetten. Hij wijst er ten slotte nog op dat Flanders Today een totaal onafhankelijke redactie heeft.

Voor wat het netwerk van Vlamingen in internationale organisaties betreft, bevestigt de minister dat het wel degelijk de bedoeling is om op middellange termijn te komen tot een echt actief netwerk. De Vlamingen die nu in de diverse internationale organisaties actief zijn, kunnen via dat netwerk geïnformeerd worden en te gelegener tijd kunnen die mensen ook al eens samen gebracht worden. De minister wijst er daarbij op dat telkens als hij ergens in het buitenland op bezoek is, hij nu reeds de Vlamingen van ter plekke uitnodigt. Maar al te vaak blijkt het bestaande adressenbestand te klein en te beperkt te zijn. Zijn ervaring is echter dat Vlamingen in het buitenland informatie kunnen geven die niet terug te vinden is in rapporten.

Op de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie bestaat meer dan een derde van het personeel uit vrouwen. De door de vraagsteller aangehaalde streefcijfers gelden natuurlijk voor de administratie in zijn geheel, en slaan respectievelijk op 2010 voor het middenkader, en op 2015 voor het topkader. In totaal is trouwens al 46 percent van de werknemers bij de Vlaamse overheid vrouwelijk. Bij het middenkader is het streefcijfer bijna gehaald, bij het topkader is er een stijging van 11 naar 17. In 2015 moet het minimum een derde zijn.

Voor wat het counteren van de achteruitgang van de buitenlandse en Europese berichtgeving in onze pers betreft, somt de beleidsbrief een aantal initiatieven en pistes op. Gezien deze – objectief vastgestelde – dalende tendens maar blijft aanhouden, denkt de minister dat een andere aanpak nodig is. Als mediaminister is hij dan ook de steun aan de geschreven pers aan het heroriënteren. In de beheersovereenkomst met de VRT staat dat die aandacht moet besteden aan de buitenlandse berichtgeving en specifiek aan de Noord-Zuidproblematiek. Het eerstvolgende jaarverslag biedt de kans dat te evalueren. De steun aan de geschreven pers is misschien niet voldoende doelgericht. De minister constateert immers dat de buitenlandberichtgeving er desondanks op achteruit gaat. Hij is van plan om dat te koppelen aan de genoemde steun. Het belang hiervan staat buiten kijf, de media hebben een grotere impact dan tijdelijke promotiecampagnes.

Voor wat de interrelatie tussen buitenlandse handel en mensenrechten betreft, verwijst de minister naar minister Ceysens die binnen de Vlaamse Regering bevoegd is voor het internationaal ondernemen. In zijn eigen beleidsdomeinen houdt de minister daar zeker rekening mee. Zo staat respect voor de mensenrechten centraal in de relaties met de partnerlanden in het Zuiden. Ook in de contacten met de landen uit Centraal en Oost-Europa staat dat trouwens nog steeds mee voorop. Ook de programma's met de kandidaat-lidstaten van de EU zijn sterk gericht op het verstevigen van de democratie, de uitbouw van het middenveld, de sociale organisaties e.d.m. Aandacht voor de mensenrechten is – zoals ook opgenomen in de beleidsnota 2004-2009 – trouwens een van de voornaamste principes van het Vlaamse buitenlandbeleid. Dat geldt ook voor China. Maar hier dient wel de kanttekening gemaakt dat tot nog toe geen enkele Vlaamse minister erin geslaagd is een gesprek te hebben met een Chinese minister. China heeft het, om evidente interne politieke redenen, immers moeilijk met autonome deelstaten. In India zijn dergelijke contacten overigens wel gelukt.

Het samenwerkingsakkoord van Wallonië en Brussel is hun prerogatief. Voorheen trad men aan Franstalige kant zeer versplinterd op, nu willen ze meer samenwerken, ook op andere vlakken trouwens. De betrokken diensten zijn ook al samengebracht op een enkele locatie. Wallonie-Bruxelles is een oud zeer, zowel de vorige als de huidige Vlaamse Regering hebben pogingen ondernomen om dat tegen te houden. Dat is niet gelukt. De minister staat open

voor alle goede suggesties daaromtrent. Vlaanderen betreft Brussel altijd bij de buitenlandse optredens en communicatie. In het buitenland wordt het merk Flanders gepromoot, zonder de vermelding Brussels. De minister is ervan overtuigd dat het een sterk merk is, maar wil telkens benadrukken dat Brussel de hoofdstad is. Vlaanderen wordt een steeds sterker merk omdat het ook over een aantal troeven beschikt zoals het vredestoerisme rond de Eerste Wereldoorlog en de emigratietentoonstelling. Die emotionele zaken kunnen bijdragen aan de naambekendheid van Vlaanderen.

2.3. Aanvullende tussenkomsten en slotreplik van de minister

De heer *Luc Van den Brande* feliciteert insgelijks de minister met zijn beleidsbrief die een helder overzicht biedt van de stand van zaken van het Vlaams buitenlands beleid. Hij schetst hiervan kort en schematisch de historiek. Na de initiële fase van de internationale culturele betrekkingen is er een meer expansieve fase geweest van de politieke betrekkingen, die is dan echter – ten onrechte – terug verengd tot de louter economische betrekkingen. De spreker is dan ook tevreden dat de minister opnieuw een omvattend Vlaams buitenlands beleid voert.

De minister stelt in de beleidsbrief dat hij de ontwikkelingen rond de interne hervormingen van de Raad van Europa in het oog zal houden. Wat bedoelt hij daar precies mee? Wat volgens de heer Van den Brande in het vizier moet worden gehouden is dat er geen bestendige duplicatie en triplicatie komt van bevoegdheden en activiteiten tussen de Raad van Europa enerzijds en de Europese Unie anderzijds. Het 'Human Rights Agency' van de EU – hoe nobel bedoeld ook – is hiervan een frappant voorbeeld.

Hij vraagt de minister om ter zake ook de permanente vertegenwoordiging op de hoogte te stellen dat er een Belgisch standpunt is dat uiteraard gedragen wordt door Vlaanderen. Hij vraagt de minister om de expertise van de ene instantie naar de andere mee te nemen en geen middelen te spenderen als het niet nodig is.

Blijft Vlaanderen participeren in de 'European Bank for Reconstruction and Development' (EBRD)? Deze instelling wordt immers nergens meer vermeld in de voorliggende beleidsbrief. Misschien moet de Benelux nadenken om ook met de Visegradlanden

een samenwerkingsakkoord, zoals dat reeds bestaat met de Baltische staten, te sluiten. Het is goed dat Flanders Today aangevuld wordt met de commentaren uit de Nederlandstalige pers. Inzake de parlementaire screening van de subsidiariteit in het kader van de EU, meent de heer Luc Van den Brande dat de ervaringen van het Vlaams Parlement met de subsidiariteitstoets zonneklaar hebben aangetoond dat er binnen dit parlement nood is aan een aparte parlementaire subsidiariteitscommissie. De eerlijkheid gebiedt immers te erkennen dat de diverse functionele commissies hiervoor niet de meest aangewezen organen zijn gebleken.

Minister *Geert Bourgeois* verklaart rekening te zullen houden met de suggesties over de Raad van Europa. Voor wat de EBRD betreft, zou er nog een beperkt fonds beschikbaar zijn van ongeveer 20.000 euro. Het is een uitdovend fonds. De actieradius van de EBRD was vooral gericht op de landen van Centraal en Oost-Europa. Dat is ondertussen achterhaald, doordat de meeste van die landen lid zijn geworden van de Europese Unie, waardoor ze voor andere financieringsbronnen en -vormen in aanmerking komen. Er komen dan ook nog maar weinig projectvoorstellen om de laatste middelen uit dat fonds te puren. Recent is er wel nog een nieuwe aanvraag geweest, die momenteel onderzocht wordt.

Daarop inpikkend verklaart de heer *Luc Van den Brande* tevreden te zijn dat er nog middelen zijn voor Centraal- en Oost-Europa. Die kredieten werden immers – overigens totaal ten onrechte – afgebouwd in een bepaalde voorafgaande bestuursperiode. Het is prima dat Vlaanderen nu een vertegenwoordiger heeft in Warschau, maar dit doet niets af aan de vaststelling dat door het terugplooiën uit deze landen er veel nuttige contacten onherroepelijk verloren zijn gegaan. De heer Van den Brande stelt voor om na te gaan of de initiatieven van de EBRD niet meer gericht kunnen worden op de landen van de buitengordel.

De *minister* beaamt dat men in het nabije verleden heel wat potentieel nuttige contacten teloor heeft laten gaan. Ook hij acht dit een bijzonder spijtige zaak te zijn.

Voor wat de bemerking van de spreker ten aanzien van de Benelux betreft, verklaart de minister dat er vooral nagedacht wordt over een projectsgewijze uitbreiding van het werkveld van de Benelux naar andere regio's. Naar aanleiding van de hoger reeds vermelde REGLEG-bijeenkomst heeft hij hierover

nog maar recent in Barcelona gesproken met vertegenwoordigers van Nordrhein-Westfalen. Eerst waren die, prima facie, geïnteresseerd in een dergelijk geassocieerd partnerschap, dan blijkbaar weer niet. Blijkt nu dat een en ander berust op een misverstand. Met name had de Bondsregering in eerste instantie hier een probleem mee, maar dat was omdat ze dacht dat het ging over een volwaardig lidmaatschap, wat uiteraard niet aan de orde was en juridisch zelfs niet aan de orde kan zijn.

De minister denkt dienaangaande dat het reeds door sommigen geopperde idee van een associatie tussen Nordrhein-Westfalen, Nederland, Vlaanderen en eventueel ook Pas-de-Calais misschien wel met een gemeenschappelijke basisverklaring te realiseren valt. Ook Nederland is trouwens gewonnen voor meer samenwerking met Nordrhein-Westfalen.

Voor wat de idee van de oprichting van een specifieke subsidiariteitscommissie binnen het Vlaams Parlement betreft, beaamt de minister dat er heel wat elementen zijn die hiervoor pleiten. Gezien dit een prerogatief van het parlement is, kan hij zich hierover echter niet verder uitspreken en kan hij ook in de feiten niets ondernemen.

De heer *Eloi Glorieux* kondigt namens Groen! een motie van aanbeveling op de beleidsbrief Buitenlands Beleid aan, hierin namens de meerderheid gevolgd door de heer *Jan Roegiers*.

3. Indicatieve stemmingen

3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Artikel 12 (programma's DC en DD)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I

Programma DA

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DA 'Apparaatkredieten' aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Programma DC

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DC ‘Algemeen’ aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Programma DD (behalve basisallocatie 12.43)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DD ‘Algemeen Buitenlands Beleid’ aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Programma VE (basisallocatie 12.07)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma VE ‘Algemene Werkingskosten Vlaamse Regering’ (basisallocatie 12.07) aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

III. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

1.1. Toelichting bij de uitgavenbegroting

Met betrekking tot het programma DE Internationale Samenwerking (VAIS), deelt minister *Bourgeois* eerst en vooral mee dat de meerjarenbegroting voor ontwikkelingssamenwerking in 2008 een enveloppe van 2.869.000 euro extra beleidskrediet omvat. Een bedrag van 25.000 euro is toegevoegd aan het begrotingsartikel DC 12.01 van Departement internationaal Vlaanderen ten behoeve van externe expertise en begeleiding inzake beleidsondersteunende opdrachten.

Op programma DE Internationale Samenwerking stijgt de basisallocatie 33.02 ‘subsidies in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit’ met 79.000 euro. Dit wordt gerealiseerd aan de hand van een overschrijving ten belope van 28.000 euro vanuit basisallocatie 35.01, ook komt er 24.000 euro uit de opstap meerjarenbegroting 2008 en ten slotte is er nog 13.000 euro uit het Vlaams Intersectoraal Akkoord.

Basisallocatie 35.02 ‘subsidies ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met de realisaties van projecten, programma’s en investeringen in het

kader van de Vlaamse samenwerking met regio’s en landen in ontwikkeling’ stijgt met 490.000 euro van 15.510.000 naar 16 miljoen euro. De bestaande samenwerking met Zuid-Afrika en Mozambique wordt voortgezet en bij beslissing van de Vlaamse Regering van 28 april 2006 werd Malawi als derde partnerland toegevoegd. Er wordt 300.000 euro gesplitst vastleggingskrediet overgeheveld vanuit basisallocatie 35.04 en er wordt 190.000 euro toegevoegd vanuit de opstap meerjarenbegroting of in totaal dus een verhoging van 490.000 euro.

Op basisallocatie 35.03 ‘subsidies aan verenigingen en instellingen voor de realisatie van projecten, programma’s en investeringen in het kader van sensibilisatie en educatie inzake ontwikkelingssamenwerking’ stijgt het budget van 726.000 euro naar 1.094.000 euro of een verhoging met 368.000 euro uit de opstap meerjarenbegroting.

De basisallocatie ‘subsidies aan internationale organisaties’ wordt op nul gezet en vanaf 2008 worden de projecten en programma’s aangerekend op basisallocatie 35.02.

Het decreet inzake gemeentelijke convenants ontwikkelingssamenwerking bepaalt dat in een jaar van gemeenteraadsverkiezingen geen convenants kunnen gesloten worden. Daarom werd voor 2007 op basisallocatie 43.02 ‘subsidies aan gemeentebesturen inzake een sensibilisatiebeleid voor ontwikkelingssamenwerking’ geen vastleggingskrediet ingeschreven. In 2008 echter, wordt 2.262.000 euro gebudgetteerd vanuit de opstap meerjarenplanning, wat nodig is om tegemoet te komen aan zowel gemeenten die een verlenging van de vroegere convenant aanvragen als aan degene die voor het eerst in het programma wensen te stappen.

1.2. Toelichting bij de beleidsbrief *Ontwikkelingssamenwerking*

1.2.1. Millenniumdoelstellingen: leidraad voor de *Vlaamse ontwikkelingssamenwerking*

Aan het begin van zijn uiteenzetting brengt minister *Geert Bourgeois* in herinnering dat de millenniumdoelstellingen als leidraad gelden voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Hierbij wordt, in overleg met de partnerlanden, op een aantal specifieke goals gefocust. Op grond van de beginselen van partnerschap en ‘ownership’ bepaalt Vlaanderen immers nooit eenzijdig wat voor deze of gene partner de focus zal zijn.

De eerste doelstelling waarop Vlaanderen zich richt is de reductie van extreme armoede en honger. Daarbij richt Vlaanderen zich op economische ontwikkeling en voedselzekerheid. In dat verband haalt de minister zijn recente ontmoeting met doctor Muhammad Yunus, de ontwikkelaar en grondlegger van het microkrediet, aan. Met zijn Grameen Bank kreeg deze in 2006 de Nobelprijs voor de Vrede. Het microkrediet is een uitermate effectief instrument gebleken voor de capaciteitsopbouw en de creatie van welvaart.

Een andere doelstelling is het bevorderen van de gezondheid, waarbij gezondheidszorg en de strijd tegen hiv/aids aan bod komen.

De derde millenniumdoelstelling waarop Vlaanderen zijn inspanningen richt, bestaat in het tot stand brengen van een mondiaal partnerschap, met accent op handel en waardig werk, de doeltreffendheid van de ontwikkelingshulp, en de sensibilisering ter vergroting van het draagvlak in het Noorden (de zogenaamde ‘noordwerking’).

De minister wijst er daarbij op dat in de beleidsbrief een stand van zaken wordt gegeven van de realisatie van de millenniumdoelstellingen. Er wordt tabelsgewijze aangegeven in welke partnerlanden welke van die doelstellingen gehaald zullen worden, waar zulks – bij ongewijzigd beleid – niet het geval is en waar er vooruitgang is. Zo blijkt dat er voor hiv/aids en malaria onvoldoende vooruitgang is. In Mozambique en Malawi is er vooruitgang inzake de halvering van armoede en kindersterfte, terwijl Zuid-Afrika sterk scoort inzake participatie en basiseducatie. De doelstelling voor gendergelijkheid in het onderwijs wordt er in 2015 gehaald. Ondanks de onmiskenbare economische groei in Afrika zijn er evenwel nog sterke verschillen met, bijvoorbeeld Zuidoost-Azië, inzake de weg die reeds is afgelegd voor de realisatie van de millenniumdoelstellingen concludeert de minister. Afrika blijft, om een veelheid van redenen, nog steeds wat achterop hinken.

1.2.2. Noordwerking: ontwikkelingssamenwerking begint in Vlaanderen

Vlaanderen informeert en sensibiliseert

Wat de informatie en sensibilisatie betreft, haalt de minister voor 2007 de publicatie van het tweede jaarverslag aan. Hij vermeldt ook de zes educatiepro-

jecten die betoelaagd worden in het kader van het decreet ontwikkelingseducatie (in totaal goed voor 640.998 euro), de aanpassing van het besluit ontwikkelingseducatie, de subsidiëring van de gezamenlijke nieuwssite van Mo* & IPS, en de uitreiking van de derde Noord-Zuid Persprijs. In 2008 komt er een nieuwe oproep voor projectvoorstellen, wordt het educatiebudget verhoogd tot 1.094.000 euro (zijnde een stijging met niet minder dan 51%), komt er een beheersovereenkomst met MO* en IPS, en zal ook de vierde Noord-Zuid Persprijs worden uitgereikt.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Vervolgens behandelt de minister het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Een concept dat inherent erg breed is. Op dat punt waren er in 2007 gerichte acties tijdens de Week van de Fair Trade. Verder is VAIS stichtend lid van 4C-Association (‘Common Code for the Coffee Community’), liep het 4C-pilootproject in Colombia ten einde en werd gewerkt aan de identificatie en subsidie van een nieuw 4C-project voor een bedrag van 224.898 euro. Een ministeriële studiereis met werkbezoek aan de koffieplantages van Colombia, is gepland voor het einde van deze maand.

In 2008 wordt de Week van de Fair Trade verder uitgebreid naar de hele Vlaamse overheid. Tevens wordt het lidmaatschap van de 4C-Association verlengd en vindt in het voorjaar de ‘Koffieconferentie’ plaats om het 4C-systeem bekend te maken bij de brede Vlaamse koffiesector.

De gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en de vierde pijler

Wat de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking betreft, kwamen er in 2007 geen nieuwe convenants bij ten gevolge van het decretaal voorziene verbod op het afsluiten hiervan in jaren dat er gemeenteraadsverkiezingen zijn. De periode voor het indienen van aanvragen voor convenants 2008-2010 is inmiddels afgesloten. In 2007 was er ook een conferentie in Antwerpen over en voor de vierde pijler in de ontwikkelingssamenwerking. In 2008 komt er een beleidskrediet voor de convenants 2008-2010 ten belope van 2.262.000 euro. In opvolging van de besluiten van de hoger genoemde conferentie, plant de minister – samen met het VAIS – de oprichting van een helpdesk voor de vierde pijler. Steun onder de vorm van

advies is immers het enige dat die, uitgebreide maar ook disparate, sector verlangt van de overheid.

1.2.3. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het Zuiden

Het volgende punt dat de *minister* toelicht is de eigenlijke Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het Zuiden.

Zuid-Afrika

Wat Zuid-Afrika betreft, noemt hij voor 2007 de uitvoering van de strategienota 2005-2009, de vier lopende programma's, de overleggrondes binnen en tussen de Zuid-Afrikaanse provincies, de verbetering van de efficiëntie van de financieringsprocessen, en de afronding van een aantal oudere projecten die nog dateren uit de periode 2002-2004. In 2008 volgt dan uiteraard de voortzetting van de uitvoering van het reeds vermelde meerjarenprogramma, de verbetering van het kennisbeheer en de verspreiding van goede praktijken en tot slot de 'mid-term'-evaluatie van de lopende strategienota.

Mozambique

Voor Mozambique bracht 2007 de uitvoering van de strategienota 2006-2010, de goedkeuring door de Vlaamse Regering van fase II (2007-2010) van het 'geïntegreerd netwerk', een officieel bezoek samen met de toenmalige minister-president, noodhulp na de overstromingen en de cycloon Favio, en een werkbezoek van een onderwijsdelegatie aan Vlaanderen. Voor 2008 zijn gepland: de voortzetting van de uitvoering van het meerjarenprogramma, steun aan de hervorming van het Regionaal Centrum voor Gezondheidsontwikkeling (CRDS), steun aan de hervorming van het technisch en beroepsonderwijs – een onderwijssector waarvan de scholen in Zuidelijk Afrika vaak dermate erbarmelijk geoutilleerd zijn dat ze niet of nauwelijks deugdelijke arbeidskrachten kunnen afleveren, hetgeen op zijn beurt de investeringen in die landen niet ten goede komt – en een nieuwe bijdrage aan SWAp ('Sector Wide Approach') van 2 miljoen euro.

Malawi

Tijdens het hoger reeds genoemde officiële bezoek aan Malawi werd in 2007 een 'Memorandum of Understanding' ondertekend. Er was ook de goed-

keuring van het FAO-programma 'Improving Food Security and Nutrition Policies and Program Outreach'. Ter plaatse kon gezien worden dat deze multilaterale aanpak ook effectief tot resultaten leidt. In 2008 wordt dit beleid voortgezet in twee districten en wordt ook een landenkantoor geopend in Lilongwe. Verder wordt gestreefd naar de identificatie en formulering van een nieuw programma voedsel- en voedingszekerheid voor een bedrag van 4,5 miljoen euro. Tot slot noemt de minister het uitwerken en goedkeuren van de gezamenlijke strategienota 2009-2011 en benadrukt daarbij de investeringen in expertise. Om die laatste te garanderen gebeuren de investeringen overigens ook in een rechtstreeks onder de president ressorterend departement, gezien het elders vaak ontbreekt aan de noodzakelijke deskundigheid.

Zuidelijk Afrika: subregionale steun

In het kader van de subregionale steun aan Zuidelijk Afrika vermeldt de minister voor 2007 de uitvoering van het kaderakkoord met UNAIDS ten belope van 2 miljoen euro, de uitvoering van het programma reproductieve gezondheid van de WGO (Wereld Gezondheidsorganisatie) en een bijdrage van 300.000 euro aan twee WGO-projecten met focus op kinderen. In 2008 mag men de verdere uitvoering van het kaderakkoord met UNAIDS verwachten, evenals een bijdrage van minimum 1 miljoen euro aan de WGO met focus op de vijfde millenniumdoelstelling (vermindern van de moedersterfte met drievierde).

Handel, ondernemerschap en ontwikkeling

De *minister* komt dan tot de thema's handel, ondernemerschap en ontwikkeling. Voor 2007 wijst hij nadrukkelijk op de beheersovereenkomst met vzw Ex-Change, die klaar is voor goedkeuring door de Vlaamse Regering. Mogelijks kan zulks reeds gebeuren op de bijeenkomst van de Vlaamse Regering van 23 november 2007. Dit alles heeft wat langer geduurd dan oorspronkelijk voorzien, omdat er wat technisch-administratieve problemen waren. Met name zijn de activiteiten van de organisatie recent dermate gegroeid dat de administratieve bestaffing bijna niet meer kon volgen. Ook op dit punt wil de Vlaamse overheid Ex-Change de helpende hand reiken. Voor 2008 wil de minister de subsidie verhogen tot 316.000 euro voor 120 zendingen, waarvan 30% in de Vlaamse partnerlanden moet plaatsvinden. Dat laatste vormt een hele uitdaging voor Ex-Change, aangezien ze op heden niet echt terreinervaring hebben in Mozambique, noch in Malawi. Desalniettemin is de vraag vanuit de Vlaamse overheid volgens de minister

volledig legitiem. Door op alle mogelijke manieren te focussen op onze partnerlanden wordt de toegevoegde waarde van de Vlaamse hulp immers inherent steeds groter. De minister geeft als voorbeeld het ontwikkelen van duurzame landbouw in Malawi. Zulks veronderstelt ipso facto ook het opzetten van kleinschalige ondernemingen of coöperaties. Die laatste hebben dan vaak specifieke noden qua bedrijfsorganisatie en -management. En daarop kan Ex-Change dan ten volle inspelen met de rijke expertise die de organisatie ter zake in huis heeft.

Verder wijst hij nog op de nieuwe subsidie aan de Helpdesk Import Vlaanderen (goed voor 300.000 euro), terwijl het Waarborgfonds Microfinanciering – door een nieuwe storting ten belope van 248.000 euro – nu beschikt over 496.000 euro. De minister verwacht dat naast de reeds erkende instellingen Incofin en Alterfin, volgend jaar ook BRS aan de erkenningsvoorwaarden voor waarborgverlening zal voldoen. Daarvoor moet die laatste wel een minimaal werkkapitaal van 500.000 euro verzamelen. Naar het zich laat aanzien zal BRS daar in slagen. Teneinde het Waarborgfonds Microfinanciering optimaal te laten renderen, komt het de minister aangewezen voor om nog gedurende de hele legislatuur door te gaan met aanvullende stortingen, om zo tot een kapitaal van ongeveer 1 miljoen euro te komen.

De minister gelooft heel sterk in de piste van het inzetten op capaciteitsopbouw. De logica vereist ter zake dat de hele causale ketting zou worden ondersteund. Via microfinanciering kunnen kleine ondernemingen – heel vaak eenvrouwsondernemingen – ontstaan, die gradueel toegevoegde waarde creëren. Bij het opzetten en het doorgroeien van deze onderneminkjes kan Ex-Change zijn expertise ter beschikking stellen. De aldus tot stand gebrachte toegevoegde waarde zorgt op termijn voor nieuwe investeringen, hetgeen kan leiden tot het toenemen van de handel en tot export. Die export gebeurt in eerste instantie binnen Afrika, maar kan doorgroeien tot handel naar en met Europa en Vlaanderen. Bij dat laatste kan de Helpdesk Import Vlaanderen dan een rol spelen.

1.2.4. Bestuurlijke aspecten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Bestuurlijke organisatie

Het volgende element dat de *minister* bespreekt is de bestuurlijke organisatie. Voor 2007 vermeldt hij de inwerkingtreding van de beheersovereenkomst met VAIS (Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking), de oprichting van het raadgevend

comité bij VAIS, de inwerkingtreding van het Vlaams Steunpunt Buitenlands Beleid en de oprichting van de Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen. In 2008 zal er gerapporteerd worden over de uitvoering van de genoemde beheersovereenkomst en loopt het onderzoek van het steunpunt – nu ook over buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking – vanzelfsprekend verder.

Kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking

In 2007 keurde het Vlaams Parlement het Kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking goed, met zijn visie, principes, doelstellingen, kwaliteitscriteria, instrumenten en evaluatiemechanismen. In 2008 volgt de rapportering over de totale Vlaamse ODA (Official Development Assistance – officiële ontwikkelingssamenwerking) aan het Vlaams Parlement en wordt, zoals voorzien in het kaderdecreet, een aanzet gegeven tot de bevordering van de beleidscoherentie inzake ontwikkeling.

1.2.5. Evolutie van de begroting Ontwikkelingssamenwerking

De *minister* presenteert vervolgens een diagram met de evolutie van beleids- en betalingskredieten inzake ontwikkelingssamenwerking. Voor 2008 staan de eerstgenoemde op 24,5 miljoen euro. De tabel met de vergelijking van de begrotingen van 2007 en 2008 toont een stijging van 21.897.000 euro naar 24.756.000 euro, hetgeen een toename met 13% inhoudt.

Ontwikkelingssamenwerking is daarmee qua beleidsruimte goed voor 0,11% van de totale Vlaamse begroting. Dit mag op het eerste zicht wat weinig lijken, maar het is hoe dan ook een gigantische stap vooruit ten aanzien van 1999 toen dit alles slechts 0,045% van de Vlaamse begroting uitmaakte en a fortiori ten aanzien van het jaar 2001 toen dit zelfs gezakt was tot 0,038% van de Vlaamse begroting.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* wil de minister feliciteren met de beleidsbrief en dan vooral met het nieuwe eerste deel. In dat deel tracht de minister de Vlaamse

inspanningen te meten en gaat hij na wat er in de landen waar Vlaanderen actief is, veranderd is op het vlak van de realisatie van de millenniumdoelstellingen. De Vlaamse bijdrage hieraan moet uiteraard wel enigszins gereflecteerd worden. Vlaanderen is immers maar een van de vele donoren. In dat kader zou het misschien interessant zijn – kwestie van vergelijkingsmateriaal te hebben – om aan te geven hoeveel donoren een bepaald land heeft.

In zijn inleiding stelt de minister inzake de klimaatverandering dat landen in het Zuiden daar als eerste de negatieve effecten van zullen ondervinden. Met die, terecht, bedenking wordt verder echter niets gedaan. Dit ware nochtans een mooi voorbeeld van hoe de nagestreefde coherentie ook daadwerkelijk concreet gemaakt kan worden. De grote doelstelling van het Kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking is immers gelegen in die coherentie. De minister zal blijkbaar verkennende gesprekken voeren met zijn collega-ministers. Het lid stelt voor dat de minister op dat moment concrete projecten afsprekt. Als een en ander beperkt blijft tot verkennende gesprekken en de oprichting van structuren, zal het misschien erg lang duren eer iets concreet wordt.

De minister zou bijvoorbeeld samen met de minister voor Leefmilieu kunnen nagaan wat er nu reeds gebeurt inzake de klimaatverandering, bijvoorbeeld door het Vlaams Fonds Tropisch Bos en hoe het beleid van beide ministers op elkaar kan inspelen. Concrete voorbeelden zorgen voor een stapsgewijze vooruitgang. Hetzelfde kan gezegd worden over de EPA's ('Economic Partnership Agreements') en het Europese handelsbeleid of over de discussie aangaande gebruik van landbouwproducten voor biodiesel of voor voedsel.

Media-aandacht voor het buitenland is inderdaad belangrijk. Het is dan ook een goede zaak dat de Vlaamse Noord-Zuid persprijs blijft bestaan.

Het jaarverslag over 'Official Development Assistance' (ODA) biedt het parlement meer inzicht in het beleid – in de ruimste zin van het woord – dan in het begin van de regeerperiode mogelijk was.

De gemeenten zijn geïnteresseerd om in te gaan op het systeem van de convenants ontwikkelingssamenwerking maar desondanks blijft het voorziene budget al bij al beperkt. Nu stijgt dit budget weliswaar. De vraag is echter of die stijging gebruikt zal worden om de bestaande convenants te verdiepen zodat de gemeenten die nu al een convenant hebben een stap

verder kunnen gaan en bijvoorbeeld nieuwe stedenbanden aangaan. Dan wel of het de optie is van de minister om het budget per convenant te beperken, maar eerder nieuwe convenants af te sluiten? Ingeval er voor die laatste mogelijkheid gekozen wordt, hoeveel bijkomende convenants denkt de minister dan met dit budget te kunnen realiseren?

Ten aanzien van de vierde pijler krijgt het Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking drie taken toebedeeld. Een ervan is de oprichting van een website ten behoeve van informatieverstrekking. Volgens de spreker is dit niet de taak van de overheid. Het zou beter zijn om privé-initiatieven te subsidiëren. De spreker verwijst naar andere actoren, namelijk de koepel 11.11.11, het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) en JINT. Ook wordt gedacht aan een soort helpdesk. Maar tegelijk loopt ook bij de Belgische Technische Coöperatie een onderzoek om ondersteuning aan te bieden. Het lid dringt dan ook aan op overleg. Is dat trouwens niet eerder een Vlaamse bevoegdheid?

Kan de minister meer duidelijkheid geven over de subsidieoproep 2008 voor de subsidielijne Ontwikkelingseducatie? In praktijk kunnen ontwikkelingssubsidies gevraagd worden "om vierdepijlerinitiatieven breed onder de aandacht te brengen". Wat bedoelt de minister daarmee precies? Zijn er ook subsidies voor de dia-avonden van studenten die op stage geweest zijn naar het Zuiden of voor een televisiereportage over een initiatief in het Zuiden? Als dat zo is, ziet de spreker er de meerwaarde niet van in. Uit onderzoeken van het hoger reeds genoemde JINT en HIVA maar ook uit Nederlandse onderzoeken blijkt de sterke behoefte aan onderzoek over vorming.

Nog in dat kader verwijst mevrouw Poleyn naar de derde functie van het agentschap in verband met de vierde pijler. De minister wil via de site doorverwijzen naar trainingen en opleidingen. Dat is een goede zaak maar de spreker hoopt dat het agentschap niet ook zelf – zoals wel in de beleidsbrief staat – opleidingen zal opstarten. Wil de minister derhalve de subsidieoproep breed interpreteren zodat ook vormingsacties ondersteund kunnen worden?

Bij het VAIS werd een raadgevend comité opgericht. Het decreet op de strategische adviesraden heeft binnen de strategische adviesraad een commissie/werkgroep ontwikkelingssamenwerking opgericht. Wat is het verschil tussen beide? En zou de strategische adviesraad eigenlijk voorafgaandelijk geen advies moeten geven over de beleidsbrief?

Mevrouw Sabine Poleyn constateert verder dat, algemeen genomen, het budget voor ontwikkelingssamenwerking stijgt. In concreto blijkt dat de beleidskredieten stijgen maar dat de betalingskredieten dalen. Betekent dit dat de minister wel veel kan aankondigen maar dit jaar niet alles kan betalen?

Het lid komt dan tot de positie van de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand). VVOB was een van de eerste actoren in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De beleidsbrief besteedt daar weinig aandacht aan. Wat is het beleid van de minister ten aanzien van deze instantie en dan vooral op financieel vlak? Is er nu al duidelijkheid over de meerjarenfinanciering? Volgt de minister ter zake het rapport van de Inspectie van Financiën? Is er al een gesprek geweest met de nieuwe directeur? En hoe zou de samenwerking tussen het Vlaams Agentschap voor Internationaal Samenwerking en VVOB kunnen verlopen?

Het lemma waar in de beleidsbrief gehandeld wordt over het Kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking slaat enkel op de toepassing van de coherentie. Het lid laat daarbij opmerken dat het kaderdecreet veel breder is, en bijvoorbeeld ook horizontale thema's omvat, zoals de bestrijding van hiv/aids en de kinderrechten. Hoe wil de minister die principes concreet maken?

2.1.2. Tussenkoms van de heer Jan Roegiers

Ook de heer *Jan Roegiers* feliciteert de minister met zijn beleidsbrief. De goede leesbaarheid van dit document verhoogt immers meteen ook de transparantie van het beleid. De verhoging van het budget voor ontwikkelingssamenwerking is insgelijks mooi meegenomen.

Een minpunt is wel dat de beleidsbrief amper aandacht besteedt aan de positie van kinderen en jongeren. Ook het initiële ontwerp van Kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking vertoonde overigens datzelfde gemis. Deze commissie heeft toen een amendement ingediend om dat toe te voegen aan de transversale thema's. De heer Roegiers vraagt de minister dan ook om in de toekomst meer aandacht te hebben voor de positie van kinderen en jongeren in het beleid.

Het verschil tussen het raadgevend comité van het VAIS en de strategische adviesraad is ook de heer

Roegiers niet helemaal duidelijk. Zijn beide al opgericht? Wat is precies de bevoegdheidsverdeling? Het middenveld klaagt overigens over de werking van het raadgevend comité. Het middenveld wordt namelijk vrij laat op de hoogte gebracht van belangrijke beslissingen en heeft daardoor het gevoel niet echt mee te tellen.

In 2008 organiseert de minister een koffieconferentie. In 2007 heeft Oxfam-Wereldwinkels echter al een Afrika-koffieforum georganiseerd. Wordt er voortgebouwd op dat forum? In welke mate? Worden de deelnemers aan het forum ook uitgenodigd voor de conferentie 2008?

Nog met betrekking tot deze thematiek is er in de beleidsbrief een onderdeel dat handelt over de Common Code for the Coffee Community (4C). De spreker ziet het verschil niet onmiddellijk tussen dat initiatief en de 'fair trade'. Waarom is het nodig om het 4C-initiatief te prefereren boven de fair trade?

Overweegt de minister noodhulp voor Bangladesh dat getroffen is door zware overstromingen ten gevolge van een buitengewoon krachtige tropische cycloon? De heer Roegiers stelt ter zake dat hij er geen probleem mee heeft als de minister desgevallend de primeur van zijn antwoord op deze vraag wenst voor te behouden voor de plenaire vergadering van deze namiddag, aangezien daar een actuele vraag geagendeerd staat met dezelfde teneur.

De spreker betreurt dat er geen Vlaamse ontwikkelingshulp naar Congo gaat. Al was het maar ter voorbereiding van de regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking met Congo is nu het exclusieve terrein van het Franstalige landsgedeelte.

2.1.3. Tussenkoms van de heer John Vrancken

Ter situering van zijn tussenkoms stelt de heer *John Vrancken* dat zijn tussenkoms past in zijn kritiek op het marxistische regime van het ANC ('African National Congress') in Zuid-Afrika. Enkele weken geleden heeft hij in Zuid-Afrika kennis gemaakt met parlementsleden van het ANC. Er is een strekking in het ANC die meer wil samenwerken met de blanken. Dat stemt tot hoop. Een zwarte commissievoorzitter sprak bijvoorbeeld enkel Afrikaans in het parlement omdat dat zijn moedertaal was. Het is belangrijk dat

de minister het Afrikaans steunt, al was het maar wegens de historische banden met het Nederlands.

Die strekking in het ANC zal zich manifesteren bij de volgende verkiezing. Een zakenman, Sakie Macosoma is de gedoodverfde opvolger van president Mbeki. Hij is bereid tot openheid naar de andere gemeenschap. Een meer aanvaardbare samenleving ligt misschien in het verschiet. De kritiek op het huidige regime is niet min. Zo zou er voor de arme bevolking weinig gedaan zijn. Slechts weinige van de beloofde woningen zijn ook effectief gebouwd. De armoede is nog zeer groot. Het huidige regime discrimineert de blanke bevolking ook zwaar. Het beleid zou dat gegeven moeten meenemen in zijn gesprekken met de Zuid-Afrikaanse overheid.

De Vlaamse inzet ten aanzien van MDG 1 ('Millennium Development Goal') betekent onder meer dat Vlaanderen in de provincie Vrijstaat in Zuid-Afrika rechtstreeks in werkgelegenheid investeert. Hoe zal de minister die 3500 nieuwe banen realiseren? Welke instrumenten zal hij daarvoor hanteren?

Vlaanderen steunt Zuid-Afrika via ngo's en de Zuid-Afrikaanse overheid. In het Volksblad van 14 november jongstleden staat een artikel met de veelzeggende titel 'Regeerders verergeren de armoede'. Dat is een steeds luider klinkende kritiek op het regime. In het artikel staat dat onlangs gepubliceerde statistieken aantonen dat het aantal mensen dat onder het bestaansminimum van 1 Amerikaanse dollar per dag moeten overleven, van 19 miljoen in 1996 gestegen is tot 42 miljoen in 2005. Bovendien wordt er bericht dat de regering het plan heeft om op lange termijn 20 miljoen rand te investeren in afweerinstallaties tegen langeafstandsraketten. Hierbij wordt openlijk de vraag gesteld wie er onder de tafel de nodige fondsen toegestoken krijgt.

In de wetenschap dat corruptie hoogtij viert, wist de heer Macosoma ervoor te waarschuwen dat het ANC het gevaar loopt vernietigd te worden door partijleden die hun postjes misbruiken om zichzelf te verrijken. In dat kader werden ook drie ministers als 'fatcats' betiteld. Zij zouden eerder zichzelf rijk maken dan een degelijk beleid te voeren. Bovendien bevestigt een artikel van 6 november 2007 de stelling dat ministers zelf boter op het hoofd hebben. De heer Mbeki zelf had weet van de veroordeling van dokter Manto Tshabalala-Msimang voor diefstal in Botswana toen hij haar in 1999 als minister van Gezondheid aanstelde.

In het kader van de transparante samenwerking tussen Vlaanderen en de Zuid-Afrikaanse overheid lijken zulke wanpraktijken wel de moeite om in de midtermreview te brengen. Hoe moet het trouwens met de zuurverdiende belastinggelden die als ontwikkelingsgelden versluisd worden naar een land dat 20 miljoen rand veil heeft voor een militair avontuur?

In de provincie Limpopo steunt Vlaanderen de 'Agribusiness Development Academy' voor een bedrag van 7,5 miljoen euro. Door capaciteitsopbouw wil men de zwarte boeren boven het niveau van overlevingslandbouw tillen. De meeste boerderijen die door de blanken aan de zwarten overgedragen zijn, zijn gedegradeerd tot overlevingslandbouw. De meeste van de landbouwbedrijven werden versnipperd. Elke landbouwer werkt nog enkel voor eigen behoeften. Daardoor wordt het volledige economische systeem ontwricht. De nationale voedselvoorziening, de export en de werkgelegenheid onder de zwarte bevolking zijn daardoor in de verdrukking. Dat leidt tot structurele honger.

Er moet eerder gewerkt worden aan een mentaliteitswijziging. Dat is in het hedendaagse Zuid-Afrika moeilijk tot onmogelijk. Hoe wil de minister de capaciteitsopbouw realiseren en wat verstaat hij precies onder die term?

Onder gezondheid MDG4-6 is er sprake van het terugdringen van de kindersterfte. Het valt op dat de kindersterfte na 1994 van 60 tot 68 per duizend geboortes is gestegen. Het nieuwe regime heeft dus bitter weinig gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor het percentage van zwangere vrouwen dat aan hiv, aids, malaria en andere ziekten lijdt. Minister Bourgeois geeft zelf toe dat het aantal infecties toeneemt. Bovendien levert Vlaanderen in de periode 2006-2007 een bijdrage van 3 miljoen euro voor de SADC-landen en 3,75 miljoen euro voor de provincie Vrijstaat. Volgens de spreker is dat verloren geld. Presidentskandidaat Zuma stelde zelf dat hiv/aids voorkomen kan worden door look in te nemen en dat het nemen van een stortbad helend werkt en besmetting tegen gaat, nadat hij erop aangesproken werd seksuele betrekkingen te hebben gehad met een seropositieve dame.

In de Zuid-Afrikaanse dagbladen verschijnen dagelijks advertenties van zogenaamde gecertificeerde kruidengenezers. Hoe denkt de minister te voorkomen dat belastinggeld verloren gaat aan deze kwakzalvers, informeert het lid.

Vervolgens bespreekt hij het maatschappelijk verantwoord ondernemen en de duurzame handel. Vlaanderen steunt binnen fair trade onder meer het label Max Havelaar. De Vlaams Belangfractie vecht al langer deze ondersteuning van de monopolistische organisatie Oxfam aan. De Amerikaanse Nobelprijswinnaar Norman Borlaug en de econoom Tim Harford bekritiseren het systeem van gegarandeerde minimumprijzen, dat mooi is voor de aangesloten boeren maar niet voor de overgrote meerderheid van de planters. Volgens The Economist brengt het systeem de koffieplanters in een vicieuze cirkel van lage prijzen en overproductie. Op de vrije markt daarentegen zouden ze gedwongen worden om te kiezen voor teelten die wel rendabel zijn. De stijgende impact van de gesubsidieerde koffie draagt nog bij tot de dalende prijzen, waarvan de arbeiders op de grote plantages het slachtoffer zijn.

Daarop vraagt de heer Vrancken van de minister een relaas van de tweede jaarlijkse consultatie met de overheid van Mozambique, die plaatsvond op 6 september. Hij is geïnteresseerd in de stand van zaken en de tussentijdse resultaten.

In verband met handel, ondernemerschap en ontwikkeling vraagt het lid aandacht voor het in Zuid-Afrika gehanteerde puntensysteem bij aanwerving, dat blanken systematisch uitsluit en daarmee een groep van blanke armen creëert. Gaat de minister de Zuid-Afrikaanse regering op deze discriminatie te wijzen?

De heer Vrancken staat vervolgens stil bij het boek van Thierry Debels, waarin er sprake van is dat geld voor goede doelen niet altijd juist terecht komt. Volgens de auteur gaat slechts een klein deel naar de armen in het Zuiden. Het lid suggereert aan de minister om meer transparantie te vragen van de ontvangende landen en de ngo's. Hoe staat hij trouwens tegenover voornoemde bewering?

Het lid informeert tot slot, in het kader van de lopende formatie van een federale regering, naar het standpunt van de minister over de verdere overheveling van bevoegdheden inzake ontwikkelingssamenwerking.

2.1.4. Tussenkomst van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw Anne Marie Hoebeke vindt de analyse van de Noord-Zuidverhoudingen in de beleidsbrief correct. De Open Vld-fractie apprecieert verder dat de minister zich aansluit bij de strijd van de federale

minister van Buitenlandse Zaken tegen corruptie in de gesteunde landen. Ook de aandacht voor de klimaatverandering en de millenniumdoelstellingen juicht zij toe. Ze geeft verder goede punten aan zijn benadering van ontwikkelingssamenwerking en wereldhandel. Die laatste wordt inderdaad belemmerd door hoge invoertaksen.

Het lid meent dat wat de burger verneemt over de Europese Partnerschapakkoorden (EPA's) behoorlijk ongenueanceerd is. Een meer adequate voorlichting is dan ook wenselijk. Verder apprecieert het lid de aandacht voor Ex-Change, waar de lokale kmo's baat bij hebben, en het feit dat de kennis die reeds elders werd opgedaan nu ook wordt ingezet in de prioritaire Vlaamse partnerlanden.

Mevrouw Hoebeke informeert of de nieuwe inschrijvingstermijn voor de gemeentelijke convenants, die afliep op 1 oktober laatstleden, verlengingen of nieuwe kandidaten heeft opgeleverd. Zij wil in dit verband ook vernemen of de minister ook de transportkosten voor de initiatieven van de vierde pijler subsidieert.

Het lid attendeert de minister ten slotte nog op de reactie vanwege het Platform Kinderrechten inzake ontwikkelingssamenwerking. Ze gaat er van uit dat alle leden van deze commissie door het platform zijn benaderd. Ze vraagt van de minister enige toelichting hieromtrent. Of ziet hij de kinderrechten mogelijk als een transversaal thema in zijn beleid?

2.1.5. Tussenkomst van de heer Jef Tavernier

De heer Jef Tavernier erkent de verdiensten van projectoproepen inzake sensibilisatie, maar zij brengen ook problemen mee, met name inzake continuïteit. Zeker voor projecten die een doel op lange termijn beogen, is dit problematisch. Dat bezwaar geldt eveneens voor de voortdurend wisselende invalshoek. Hij vraagt zich hardop af of de huidige focus op de niet-klassieke pijlers van de ontwikkelingssamenwerking nu echt het belangrijkste is, ook al heeft hij op zich niets tegen de vierde pijler. Wat nodig is, is een structurele oplossing, maar het lid beseft dat dit moeilijker verkoopt dan korte projecten en duidelijk zichtbare dingen.

Vervolgens wijst hij er de heer Vrancken op dat de term monopolie alleen relevant is voor wie ongeveer de hele markt in handen heeft. Jammer genoeg is dat

in het geval van Oxfam Fair Trade absoluut niet het geval. De minister besteedt nogal wat aandacht aan 4C in zijn beleidsbrief, hoewel hij toegeeft dat dit niet dezelfde criteria als het 'fair trade'-label haalt. Maakt hij het daarmee niet nodeloos verwarrend en moeilijk? Het lid sluit zich in dit verband ook aan bij de eerdere vragen over de koffieconferentie. Maakt men voldoende gebruik van de in Vlaanderen bestaande expertise en doet men niet aan duplicatie?

Het budget voor de gemeentelijke convenants is niet echt verhoogd. Betekent dit dat geen uitbreiding wordt beoogd en dat nieuwe convenants dus gewoon in de plaats komen van oude? Of kan het krediet nog verhoogd worden en pleit men dus voor meer en meer convenants? Het lid opteert voor de laatste mogelijkheid.

De heer Tavernier heeft de indruk dat de minister nog niet ver staat met het onderdeel ontwikkelingssamenwerking van de geplande Strategische Adviesraad Internationale Samenwerking. Hij pleit voor actiever overleg met het middenveld.

De minister belooft ook te streven naar coherentie in het Vlaamse ontwikkelingsbeleid. Betekent dit dat er vandaag nauwelijks sprake is van coherentie met andere beleidsdomeinen? Die indruk wordt door de ervaring van de heer Tavernier bevestigd. Een soortgelijke coherentie is ook wenselijk met de andere actoren. Overleg en coördinatie met het federale niveau is daarbij eveneens ten zeerste aangewezen, meent het lid.

De heer Tavernier heeft ook nog een vraag over het resultaat van de microfinanciering. Aan hoeveel projecten en voor welk bedrag werd uiteindelijk microfinanciering toegestaan?

Tot slot vraagt hij of de concentratie op drie partnerlanden, die hij op zich goedkeurt, inhoudt dat de samenwerking met het vroegere partnerland Marokko afgelopen is. Om diverse redenen is dat laatste toch wel betreutenswaardig.

2.1.6. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wijst erop dat de vierde pijler zonder de grootschalige campagnes van de derde pijler toch de helft van de opgehaalde fondsen haalt. Er bestaat dan ook een zekere wrevel bij hen over het monopolie van de ngo's, de zogenaamde 'grote jongens', op de overheidssubsidies. Meer dan

een helpdesk wordt hun niet geboden in de beleidsbrief. Is de minister bereid om de vierde pijler desgevallend ook in het subsidiebeleid te betrekken en, zo ja, onder welke voorwaarden?

2.2. Antwoorden van de minister

In antwoord op de vraag over de microfinanciering stelt minister *Geert Bourgeois* dat tot nu toe twee organisaties erkend zijn, Incofin en Alterfin. Hij belooft de cijfers op te vragen en wijst er nog op dat BRS op het punt staat om volgend jaar erkend te worden.

Ook wat de plaats van Vlaanderen tussen de talrijke andere donoren in Mozambique en Zuid-Afrika betreft, belooft hij de cijfers op te vragen. In Malawi zijn minder donoren actief. Vlaanderen komt er op dezelfde hoogte als een land als Canada.

Klimaatverandering is inderdaad geen prioriteit van zijn beleid. De minister wijst er ter zake op dat de prioriteiten worden vastgelegd in overleg met de partnerlanden. Het thema komt wel aan bod in de afstemming met de collega's van de andere beleidsdomeinen, die in de komende weken wordt opgestart.

Minister Bourgeois betwist dat het beleid niet coherent zou zijn. Buiten het budget van Onderwijs voor de VLIR en UNICEF ('United Nations Children's Fund') en het Fonds Tropisch Bos zijn er bij de andere ministers alleen kleinere initiatieven. Hij wijst er de heer Tavernier bovendien op dat hij die toestand erfde van de vorige regering, die juist besliste dat in alle beleidsdomeinen aan ontwikkelingssamenwerking zou gedaan worden. De afstemming met de federale overheid gebeurt waar men haar ontmoet, net zoals dat met andere donoren gebeurt.

Vervolgens antwoordt de minister dat 23 gemeentelijke convenants werden aangevraagd, waarvan achttien gemeenten al een convenant hadden, twee al eerder een aanvraag hadden ingediend en drie nieuwe. De dossiers worden thans onderzocht. De budgettaire gevolgen moeten nog blijken. De minister benadrukt dat een en ander niet ten koste mag gaan van de eigen Zuidwerking maar hij vermoedt dat dit niet het geval zal zijn. Alles bij elkaar lopen thans nog 37 projecten, waarvan voor een aantal een nieuwe aanvraag is ingediend. Mogelijk zullen er nu meer komen, als men afgaat op het genoemde aantal aanvragen. Maar zij moeten dus, zoals gezegd, nog beoordeeld worden.

Volgens de minister is het heel duidelijk dat de vierde pijler niet om financiering vraagt. Wat zij genereren is trouwens samen het drievoudige van het hele Vlaamse budget voor ontwikkelingssamenwerking. Transportkosten subsidiëren kan hij dus niet. Wel is uit studies duidelijk een behoefte gebleken aan professionele ondersteuning van spontane initiatieven. De helpdesk zal dergelijke informatie beschikbaar stellen, die zowel de praktijk zal betreffen als de basisprincipes van duurzame ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. De minister beschikt ook niet over de staf om zelf aan educatie te gaan doen. Daarvoor wil hij zeker met de ngo's samenwerken.

De Strategische Adviesraad Buitenlands Beleid is de derde die door de Vlaamse Regering is goedgekeurd en wordt eerstdaags bijeengeroepen door zijn voorzitter, de heer Jan Wouters. Voor alle beleidsdomeinen is het onderscheid met het raadgevend comité, dat advies geeft over de concrete werking van het agentschap, hetzelfde. De strategische adviesraad spreekt zich uit over de beleidsaspecten.

De betalingskredieten bereiken nooit 100% van wat is vastgelegd omdat projecten over een langere periode dan één begrotingsjaar lopen. Ordonnanceringen gebeuren naargelang de noodzaak. Zij belopen dit jaar naar schatting 75 tot 80%.

Oxfam zit in het programmacomité van de koffieconferentie. De minister beklemtoont dat 4C geen concurrent is maar werkt in een voorafgaande fase, waarin boeren worden geholpen naar een kwaliteitslabel toe. Ook de minister weerlegt de opmerking van de heer Vrancken dat Oxfam over een monopolie zou beschikken.

De opmerkingen van de heer Vrancken over het democratisch verkozen bestuur van Zuid-Afrika laat hij voor diens rekening. De minister heeft niet de indruk dat de economie van dat land communistisch is.

Wat de microfinanciering betreft, worden kmo's in de Vrijstaat gesteund met het oog op de opleiding en de uitbouw van het middenveld. De concrete partner is het Zuid-Afrikaanse equivalent van UNIZO (Unie van Zelfstandige Ondernemers), SEDA ('Small Enterprise Development Agency'). Ex-Change – dat zich er trouwens toe geëngageerd heeft om 30% van zijn activiteiten te ontplooiën in de drie partnerlanden van Vlaanderen – en de helpdesk werken complementair aan deze capaciteitsopbouw. Het doel is 3500 banen.

Kinderrechten vormen in de praktijk wel degelijk een prioriteit voor het beleid. De minister wijst op de samenwerking inzake gezondheid en onderwijs, domeinen waarin Vlaanderen sterk staat. Het beleid conformeert zich altijd aan de principes van de Verklaring van Parijs en aan de hierover met de partnerlanden gemaakte afspraken.

Wat de sensibilisatie betreft, is de minister bereid de discussie te voeren over het bestaande decreet. Men moet zich durven afvragen of de aandacht ervoor bij de ngo's, in de media en het onderwijs nog voldoende toegevoegde waarde oplevert. De effectiviteit moet bestudeerd worden en misschien zal daarna een heroriëntatie richting convenants en Zuidwerking nodig blijken. Misschien moet hierover een advies gevraagd worden aan de strategische adviesraad, oppert de minister.

Het wegvallen van Marokko is niet nieuw. De minister wijst de heer Tavernier op de plaats van dat land in de 'human development index'. De regering concentreert zich op de armste landen, met name in Zuidelijk Afrika. Marokko blijft overigens wel een partnerland voor de minister van Cultuur en Jeugd. De lopende projecten worden wel afgewerkt.

VVOB staat niet in de beleidsbrief omdat het op dit ogenblik geen taken uitvoert voor de Vlaamse overheid, al hoopt de minister op een wijziging, met name als de ontwikkelingssamenwerking geregionaliseerd wordt. Hetzelfde geldt voor Congo, al zijn er al een paar kleinere initiatieven zoals de samenwerking van de administraties inzake landbouw. Voor de rest is het wachten op de defederalisering met de daarbij horende serieuze uitbreiding van het budget.

In verband met de Europese Partnerschapakkoorden (EPA's), die erg belangrijk zijn, verwijst de minister naar de bespreking van het Cotonou-verdrag in deze commissie. Het akkoord van Cotonou tussen de EU en de ACP-landen vormt immers de basis voor deze EPA's. Europa voert zijns inziens een goed beleid, door meer naar vrije handel te gaan maar mét een soort Marshallplannen voor de betrokken regio's.

De heer *Vrancken* zegt dat zijn kritiek over de interne aangelegenheden van Zuid-Afrika van beleids mensen van die regering zelf komt. Hij herhaalt ook zijn vragen over de consultatie in verband met Mozambique en de overheveling van de bevoegdheden in België.

Minister *Bourgeois* antwoordt dat dit laatste het voorwerp vormt van de federale regeringsonderhandelingen, waarin hij als minister niet betrokken is.

Het gevraagde document over Mozambique zal hij bezorgen.

Door de heer *John Vrancken* wordt namens de Vlaams Belangfractie een motie van aanbeveling aangekondigd op de beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking. Ook de heer *Jan Roegiers* c.s. kondigt namens de meerderheid een dergelijke motie van aanbeveling aan.

3. Indicatieve stemmingen

3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Artikel 12 (programma DE)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 110

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel

AFDELING I

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DE 'Internationale Samenwerking' aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

AFDELING III

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt de begroting van de DAB Waarborgfonds Microfinanciering aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

IV. TOERISME

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

De *minister* verklaart eerst een aantal begrotings-technische gegevens te zullen overlopen, waarna hij

zal ingaan op de grote lijnen van de overeenkomstige beleidsbrief.

1.1. Toelichting bij de uitgavenbegroting

Minister *Bourgeois* wenst er vooreerst op te wijzen dat het totale beleidskrediet van het programma Toerisme stijgt met 2.573.000 euro. Dit gebeurt enerzijds door de opstap ten belope van 2 miljoen euro in het kader van de meerjarenbegroting en anderzijds door de index, de mandaattoelage en de vergrijzingscoëfficiënt. De berekening van de vergrijzingscoëfficiënt zal – zoals voor alle diensten van de Vlaams overheid – worden ingediend naar aanleiding van de begrotingscontrole 2008.

De verdeling van de genoemde opstap, ter waarde van 2 miljoen euro, is als volgt. Een bedrag van 55.000 euro gaat naar het Departement internationaal Vlaanderen voor apparaatkredieten, externe expertise en begeleiding inzake beleidsondersteunende opdrachten. Naar de uitbreiding van het kunststedenactieplan gaat 200.000 euro. De dotatie voor het programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector (basisallocatie 41.02) stijgt met 236.000 euro tot 4.371.000 euro. Nog uit de meerjarenbegroting gaat 200.000 euro naar de cofinanciering van projecten lokale diensteneconomie.

De dotatie van Toerisme Vlaanderen stijgt met 1.649.000 euro ten gevolge van de mandaattoelage, de vergrijzingscoëfficiënt en 1.345.000 euro uit de meerjarenbegroting. Deze bijkomende budgetten worden gebruikt voor de implementatie en externe vorming ten behoeve van het nieuwe decreet 'Toeristische logies' (100.000 euro), duurzaamheid (12.000 euro), toerismekantoren in het buitenland (284.000 euro), de versterking van de promotie op de Russische markt (50.000 euro), de promotie op de Indische markt (250.000 euro), versterkte MICE-promotie ('Meeting, Incentive, Congres en Exhibition') (100.000 euro), promotie van lucht- en spoorlijnen (150.000 euro), een studie over het cruisetoeisme (14.000 euro), promotie op de Zwitserse markt (100.000 euro), de samenwerking met Cultuurnet-Vlaanderen (185.000 euro) en de versterking van het Steunpunt Vakantieparticipatie (100.000 euro).

1.2. Toelichting bij de beleidsbrief Toerisme

Bij de aanvang van zijn toelichting brengt de *minister* de vier grote sporen van het toerismebeleid, zoals die geformuleerd werden in zijn beleidsnota, in herinnering: een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement, samenwerking met en voor alle toeristische actoren, Vlaande-

ren als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten, en een regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen.

1.2.1. Voornaamste toeristische trends in 2006

Het jaar 2006 was voor het toerisme in Vlaanderen een bijzonder goed jaar. Niet alleen het aantal aankomsten steeg behoorlijk, maar ook – tegen de wereldwijde trend in – het aantal overnachtingen. De nodige inspanningen dienen dan ook geleverd om deze beweging verder te consolideren, hetgeen niet belet dat de toeristische activiteit ook altijd mee afhankelijk zal blijven van factoren die men niet in de hand heeft. De omzet van het toerisme in Vlaanderen steeg insgelijks met 91 miljoen euro tot 2,66 miljard euro. De buurlanden zijn goed voor 69% van alle overnachtingen. Spanje en Rusland blijken sterke groeimarkten te zijn in de periode 2002-2006. Anders dan in Brussel heeft 86% van de overnachtingen een recreatief doel. De Vlaamse kust blijft de grootste vakantiebestemming. De kunststeden en de Vlaamse regio's winnen aan populariteit. Bijna 80% van de Vlamingen ging ten minste éénmaal met vakantie in 2006.

1.2.2. Een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement

Vervolgens gaat de *minister* dieper in op het eerste spoor. Voor het beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement was er in 2007 de opstart van het kunststedenactieplan, de splitsing van de 'Belgische' toerismekantoren in Tokio, New York en Milaan (met telkens de aanwerving van een eigen Vlaamse directeur), een nieuw kantoor in China, prospectie van de Indische markt en samenwerking met Jet Airways, en prospectie van de Russische markt.

Het jaar 2008 brengt 200.000 euro bijkomende middelen voor het kunststedenactieplan, 250.000 euro erbij voor de bewerking van de Indische markt (waar niet met een eigen kantoor gewerkt zal worden, maar waar beroep gedaan zal worden op een lokale agent), een toename van 50.000 euro voor de bewerking van de Russische markt, en tot slot 100.000 euro voor de opmaak van een strategisch plan voor de MICE-markt.

Verder werd er in 2007 een begin gemaakt met de integratie van de databanken van Toerisme Vlaanderen en Cultuurnet- Vlaanderen in een digitaal 'Vrije-

tijdsloket Vlaanderen', d.w.z. één loket om gegevens in te brengen en op te vragen. Dit is meteen ook een toepassing van het zogenaamde MAGDA-principe (maximale gegevensdeling tussen diensten en administraties), luidens hetwelke gegevens waarover de overheid reeds beschikt niet nog eens opnieuw mogen opgevraagd worden. Hetgeen ipso facto veronderstelt dat er met een geïntegreerd systeem gewerkt wordt. Nog in datzelfde jaar werden ook de resultaten van de RuiTeR-studie (Ruimte voor Toerisme en Recreatie) aangeleverd. In 2008 worden 185.000 euro aan bijkomende middelen voor de verdere uitbouw van de samenwerking met Cultuurnet- Vlaanderen uitgetrokken. Ook de buitenlandkantoren moeten meer en meer gebruik gaan maken van de grote evenementen als trekker voor buitenlandse toeristen. Verder noemt minister Bourgeois de synergie tussen toerisme en erfgoed en een onderzoek naar de, duidelijk onder druk staande, hotelfunctie aan de Vlaamse kust.

1.2.3. Samenwerking met en voor alle toeristische actoren

Voor wat het beleidsspoor van de samenwerking met de andere actoren (publiek zowel als privaat) betreft vernoemt de minister voor 2007 de finalisering van de convenants met de provinciale toeristische organisaties, de beheersovereenkomst met Toerisme Vlaanderen, de installatie van de strategische adviesraad, de digitale vormingsbrochures en het nieuwe steunpunt Toerisme en Recreatie (STeR). In 2008 komt er een decreet toeristische samenwerkingsverbanden (het huidige decreet inzake de intergemeentelijke samenwerking is immers niet altijd even adequaat voor de toeristische samenwerking), evenals een samenwerkingsovereenkomst met de kunststeden en een samenwerkingsovereenkomst met de Federatie van de Toeristische Industrie (FTI vzw). Daarnaast wordt een 'Brusselteam' opgericht binnen het agentschap en komt er een Vlaams actieplan voor toerisme in Brussel.

1.2.4. Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten

Inzake het beleidsspoor Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten werd in 2007, voor wat het onthaalluik betreft, een vernieuwd toerismekantoor in Brussel geopend en werd een visienota toeristisch onthaal ontwikkeld. In 2008 wordt op dit vlak ingezet op het onthaal van de internationale toerist

bij de grote toegangspoorten, en op de uitbouw van het regionaal toeristisch onthaal, dat laatste in eerste instantie toegespitst op de uitvoering van het Limburgplan.

Wat het luik productontwikkeling betreft, werd in 2007 werk gemaakt van de uitvoering van het fietsactieplan 2006-2010 en van de visienota water- en cruisetoeisme. Er werd ook uitvoering gegeven aan het Limburgplan en het actieplan Groene Gordel en Vlaamse Rand. In 2008 zal hier veel aandacht gaan naar de wandelnetwerken, de uitwerking – tegen het einde van het jaar – van de visienota water- en cruisetoeisme in een actieplan en de verdere uitvoering van het actieplan Groene Gordel en Vlaamse Rand (met streekbezoekerscentra in Gaasbeek, Halle en Meise) en van het Limburgplan.

Een volgende aspect van dit beleidsspoor is het duurzaam toerisme. Een gegeven dat meer en meer aan belang wint. In 2007 werden aan campings zogenaamde ‘Groene Sleutels’ uitgereikt en werd de ethische code van UNWTO (‘United Nations World Tourism Organization’) ondertekend. Nog in dat verband werden projecten in het Zuiden ondersteund voor 250.000 euro. De minister attendeert de commissie op zijn geplande toespraak hierover op de aanstaande UNWTO-conferentie in Cartagena, Colombia. In 2008 wordt de Groene Sleutel ingevoerd voor jeugdlogies en attracties, mee vanwege het multiplicerende effect inzake sensibilisatie. Met een proefproject wordt gewerkt aan de integratie van duurzaam toerisme in het curriculum van het toerismeonderwijs. Er komt een informatiecampagne over de invloed van toerisme op de klimaatwijziging. Tot slot gaan ook de projecten in het Zuiden door. De minister laat daarbij ook nog opmerken dat in 2007 door Toerisme Vlaanderen voor het eerst een Travel Award werd uitgereikt aan de meest duurzame reisorganisator.

Wat dan de werkgelegenheid in de toeristische sector betreft, herinnert de minister aan zijn eerdere uitleg in de commissie over het lokale toerismebeleid (project VVSG) en het lokaal toeristisch ondernemerschap in samenwerking met UNIZO.

In 2007 wordt een internationaal jeugdactieplan ontwikkeld. Voor die groep kwam er in 2007 trouwens ook een belangrijk functiewijzigingsbesluit voor het platteland, waardoor het overgrote deel van de jeugdverblijfcentra niet langer zonevreemd is. Nu is dat nog voor 45% van die jeugdverblijven het geval is, hetgeen allerlei negatieve implicaties heeft. Het hoeft dan ook geen betoog dat er heel wat overleg met de sector Ruimtelijke Ordening noodzakelijk is geweest om dit recht te zetten (behalve natuurlijk voor de in

erg kwetsbaar gebied gelegen jeugdlogies). Er is ook een rondetafel geweest over het jeugdlogies.

In 2008 wordt voor 200.000 euro ingezet op de lokale diensteneconomie voor projecten met toeristisch label. Er komt verder een evaluatie van de toepassing van toeristisch-recreatieve projecten.

De minister wil Vlaanderen ook actief als een echte jongerenbestemming promoten. Nu heeft Vlaanderen volgens sommige internationale toeristische gidsen immers een wat saai en clichématig imago. Er komt ook een inventarisatie van de bestaande jeugdverblijven in functie van de ruimtelijke zonering met het oog op structurele oplossingen, die samen met de betrokken sector dienen te worden uitgedokterd.

Wat het investeringsluik van dit beleidsspoor betreft, verheugt het de minister dat hij kan meedelen dat er in 2007 eindelijk – na 23 jaar – een oplossing uit de bus is gekomen voor het gebruik van de domeinen Hagaard en Terlanen in Overijse. Tevens werden de werken voor de nieuwe jeugdherberg Pulcinella in Antwerpen opgestart, is het onderzoek over de alternatieve financiering van jeugdverblijven heel goed opgeschoten, en werd uitvoering gegeven aan toegankelijkheidsonderzoeken.

Voor gidsen en reisleiders kwam er een vernieuwd opleidingstraject, waarop ook in 2008 sterk wordt ingezet. Met name voor het bewerken van de verre markten staat het belang van de beschikbaarheid van kwalitatieve en meertalige gidsen buiten kijf. Ook de uitvoering van de alternatieve financiering voor jeugdverblijven moet volgend jaar en mogelijks zelfs nog dit jaar kunnen worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering, naar analogie met wat eerder voor onderwijs gebeurde. Een Vlaams toegankelijkheidslabel zal worden toegekend in de logiessector.

Inzake evenementen werd in 2007 Tafelen in Vlaanderen opgestart, wat alsmear meer initiatieven genereert. Daarnaast begon ook de promotie van de Ronde van Vlaanderen en kwam er een samenwerkingsovereenkomst met Westtoer over vrede-toerisme. De minister noemt ook nog de beheersovereenkomst met de KMDA (Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen) en het derde Kustactieplan. In 2008 wordt het project ‘Honderd jaar Groote Oorlog’ voortgezet. Er komt met name een toeristische visienota en horizontaal overleg hierover. De KMDA heeft een aantal prioriteiten zoals het olifantencomplex in Planckendael, de uitbreiding van het complex in Antwerpen (o.a. met aanpassingen om te voldoen aan alle milieuvoorschriften) en de uitbouw van het

congrescentrum Koningin Elisabethzaal, waar ook de stad Antwerpen zich achter geschaard heeft. Het congresstoerisme in Antwerpen zou hierdoor een sterke impuls moeten krijgen.

1.2.5. Regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen

Wat de regelgeving betreft, zagen in 2007 het Logiesdecreet, het decreet en de besluiten Reisbureaus, en het decreet en de besluiten Toeristische Handhaving het licht. Er komt ook een aanpassing van besluit Toerisme voor Allen.

Voor 2008 belooft de minister de uitvoeringsbesluiten voor het Logiesdecreet, de verdere uitbouw van het Steunpunt Vakantieparticipatie, een synopsis van de problemen van ondernemers in het toeristisch werkveld en een actieplan voor de vereenvoudiging van de administratieve lasten, iets waar Toerisme Vlaanderen overigens reeds zeer ver in gevorderd is.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Stern Demeulenaere

De fractie van mevrouw Stern Demeulenaere betreurt dat toerisme niet aan bod kwam in de Septemberverklaring. Herlezing van de beleidsnota 2004-2009 leert dat de meeste aangekondigde maatregelen minstens een tot twee jaar achterlopen op de vooropgestelde timing. Ook dat is betreurenswaardig.

Mevrouw Demeulenaere verzoekt de minister ook om de nieuwe actieplannen, die hij in zijn beleidsbrief aankondigt, vooraf met de commissie te delen en er niet eerst mee naar de pers te gaan. De Open Vld-fractie vindt verder dat een toeristisch beleid goed onderbouwd moet worden met gegevens en indicatoren. Met de oprichting in 2007 van het Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie werd alvast het startschot gegeven voor vijf jaar toegepast en beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek. Het spoor Toerisme bouwt verder vanuit het sinds 2002 werkzame Steunpunt Toerisme en Recreatie (STeR). Het viel Open Vld wel op dat na de oproep- en selectieprocedure de toewijzing steeds gebeurde aan instellingen van een bepaald net. Is dat

normaal? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de verwachte indicatoren? Wat is het resultaat van het onderzoek naar een omvattende toerisme-index?

De satellietrekening voor het toerisme zou een jaarlijks referentiepunt worden voor de socio-economische positie van het Vlaamse toerisme. Wat is hier de stand van zaken?

Toerisme Vlaanderen start in 2008 opnieuw het onderzoek betreffende de MICE-sector (Meeting, Incentive, Congres & Exhibition), wat volgens de beleidsbrief past in het kader van cyclisch onderzoek, terwijl uit het recente onderzoeksrapport Kennis van Zaken nochtans niet echt beleidsmaatregelen werden gedistilleerd. Dat lijkt volgens het lid dan ook wel heel erg op onderzoek om der wille van het onderzoek. Welke maatregelen gaat de minister werkelijk nemen om het MICE-toerisme te stimuleren? In het hoofdstuk 'Actief verkennen van nieuwe en verre markten' wordt gewag gemaakt van een strategisch marketingplan voor MICE-toerisme. Is dat, gezien een duidelijke visie alsnog ontbreekt, niet voorbarig vraagt het lid zich af. Van een dergelijke visie moet dringend werk gemaakt worden, zodat geen congressentra worden ingericht zonder dat er ook voldoende hoog gekwalificeerd logies zijn.

De beleidsbrief vermeldt ook een studie over de terugval van de hotelfunctie aan de kust. Voor Open Vld zijn de oorzaken nochtans al bekend. De opwaardering van de sector vereist dringende beleidsmaatregelen. Wat bedoelt de minister met nieuwe impulsen aan commerciële logiesvormen?

In het onderdeel over investeringsbeleid voor productontwikkeling en -innovatie schrijft de minister dat via het besluit van de Vlaamse regering van 2 april 2004 op de toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen Toerisme Vlaanderen het primaire toeristische aanbod tracht te ondersteunen. Belangrijk is daarbij volgens hem dat het verblijfstoerisme in de omgeving versterkt wordt. Welke incentives gaat hij voorstellen?

Binnen het toeristisch deel van het Limburgplan wordt werk gemaakt van het erfgoedlogies, schrijft de minister in zijn beleidsbrief. Volgens de Open Vld zijn er niet enkel in Limburg, maar in heel Vlaanderen sites met een potentieel op dit vlak. Wat is ter zake de mening van de minister?

Voor wat duurzaam toerisme betreft, komen er nu blijkbaar ook Groene Sleutels voor jeugdlogies en

toeristische attracties. Hoelang moeten de hotels nog wachten?

De fractie van de spreker vreest dat de maatregelen in opvolging van de rondetafel in 2006 over het werkgelegenheidsbeleid in de toeristische sector, in de kast beland zijn. In 2007 werden hiervan niet meer dan wat kruimels uitgevoerd, hoewel het regeerakkoord ter zake toch behoorlijk duidelijk is. Welke impulsen zal de minister geven met het oog op een beter en flexibel loopbaanbeleid?

In het onderdeel Toerisme voor Allen kondigt de minister een pakket aan van stimulerende maatregelen die de uitbaters van verblijven ertoe moet aanzetten om nog meer initiatieven en aanpassingen door te voeren, kwestie van een verhoogde toegankelijkheid van het verblijf te realiseren. Op welke maatregelen doelt de minister hier precies?

De Open Vld-fractie is teleurgesteld dat de minister in het onderdeel over plattelandstoerisme alleen spreekt over de jeugdverblijven en niet over het hoe-vetoerisme. Wat zal hij doen om dat laatste te stimuleren?

De maatregelen inzake toeristisch onthaal zijn wel positief, oordeelt mevrouw Stern Demeulenaere. De beleidsbrief zegt dat de topinfokantoren verder dienen te worden aangevuld met een efficiënt kwalitatief onthaal langsheen toegangswegen naar Vlaanderen. Luchthavens, spoorwegstations en autowegen worden als voorbeelden genoemd. Maar in de beleidsopaties wordt alleen nog over de grote toegangspoorten – luchthavens en TGV-stations – gesproken, al erkent de minister in de inleiding dat de auto het meest geliefde transportmiddel blijft. Zij herhaalt daarom haar suggestie met betrekking tot infokantoren in tankstations.

Daarop inpikkend maakt minister *Bourgeois* het lid er opmerkzaam op dit thema al uitvoerig werd besproken in deze commissie tijdens een recente vergadering.

Op welke basis worden de projecten binnen het Kunststedenactieplan geselecteerd en gefinancierd, vraagt mevrouw *Demeulenaere* vervolgens.

Uit de beleidsbrief wordt niet duidelijk of er een statuut voor gidsen en reisleiders komt. Het lid informeert naar de stand van zaken.

In het kader van de marketingplannen voor binnen- en buitenland, schrijft de minister dat, zoals bij de opstart was afgesproken, een evaluatie volgt van

het programma 'Bestemming Vlaanderen', zodat de toekomst van dit type van programma en samenwerking wordt uitgeklaard. Wat belet hem om na de beoordeling samenwerkingsverbanden met eventuele andere zenders te onderzoeken en pas dan een keuze te maken?

Open Vld vraagt zich af hoe het zit met de synergie tussen de beleidsdomeinen Toerisme en Natuur, meer bepaald de Uitkerkse polder. Hoe staat de minister daar tegenover?

Helaas wordt de toeristische vorming, luidens de beleidsbrief, beperkt tot taalcursussen. Open Vld had gehoopt dat dit toch niet meer nodig was voor de werknemers van de onthaalkantoren. De fractie geeft de voorkeur aan vormingscursussen over de ontwikkeling van toeristische producten en hun promotie.

Hoe ziet de minister de realisatie van het fietsvriendelijk logies waarover hij in zijn beleidsbrief schrijft?

Bij watertoerisme gaat het vooral over georganiseerde vormen. Maar hoe staat het met de opportuniteit van de 'narrowboats' die dit kan uitbreiden naar het brede publiek? Heeft de minister verder de intentie om het geplande vaarnetwerk in de toekomst uit te breiden naar heel Vlaanderen?

Mevrouw Demeulenaere informeert vervolgens naar de toewijzing in 2007 van tewerkstellingssubsidies toegewezen aan UNIZO en de Federatie Toerisme Limburg. Hoe werden de instanties geselecteerd en de subsidies aangewend?

In de uitvoeringsbesluiten van het Logiesdecreet komen onder andere de classificatienormen. Zal de minister bij de opstelling rekening houden met de Beneluxnormen?

De Open Vld-fractie vraagt ten slotte extra parkeermogelijkheden aan de kust. Zij lanceert ook het voorstel om een monorail te bouwen aan diezelfde kust ter opwaardering van het toerisme en de veiligheid, net als in Miami.

2.1.2. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin

Ook de heer *Stefaan Sintobin* wenst de minister te feliciteren met diens transparante en zeer leesbare beleidsbrief. Hoewel hij haar zeker niet op alle punten van haar kritiek wil volgen, heeft mevrouw Demeulenaere volgens hem wel degelijk een punt,

waar ze stelt dat bepaalde in de beleidsnota aangekondigde beleidsinitiatieven nu toch wel aan implementatie toe zijn. Als voorbeelden geeft hij het Kunststedenactieplan, het toeristisch onthaalbeleid, Toerisme voor Allen en de administratieve lastenverlaging.

Het belangrijkste nieuwe element in deze beleidsbrief is volgens de heer Sintobin gelegen in de aanzet voor de viering van 100 Jaar Grote Oorlog, die een uniek moment wordt om Vlaanderen in de hele wereld bekend te maken, en dat overigens niet alleen op toeristisch vlak. Hoewel dit nog veraf kan lijken, moet daar nu toch al werk van gemaakt worden. Zowel de gemeenten als de provincies moeten hier tijdig en ten volle bij betrokken worden.

De heer Sintobin stelt vast dat de cijfertabellen over trends in het verblijftoerisme een spectaculaire daling tonen voor sommige herkomstlanden zoals Groot-Brittannië en Duitsland en voor de kust als bestemming. Het lid vreest dat de inspanningen om verre markten te veroveren ten koste gaan van de reeds bestaande. Welke verklaring kan de minister hiervoor geven?

De heer Sintobin is ook blij met de optie voor een omvattende langetermijnvisie en een gecoördineerd promotiebeleid, in het bijzonder in het kader van het Kunststedenactieplan.

Er is inderdaad te weinig ruimte voor toerisme en recreatie, maar welke concrete initiatieven kan de minister hier rond nemen binnen zijn bevoegdheden? Op de gesprekken die hij voert met zijn collega van Ruimtelijke Ordening heeft de commissie weinig zicht, laat staan impact. Wat wil de minister ter zake realiseren? Het lid pleit in dat verband om ook samen te werken met de minister van Sport in het kader van het Fietsactieplan.

Het belang van water- en cruisetourisme wordt pas sinds enkele jaren erkend. De heer Sintobin pleit ervoor om, letterlijk en figuurlijk, die boot niet te missen en waarschuwt voor de plannen van Vlissingen ter zake, dat de positie van Antwerpen zou kunnen bedreigen.

Tot slot heeft hij voor de minister nog een vraag over de relatie tussen Toerisme Vlaanderen en Westtoer, waartegen verschillende klachten lopen. De gemeente Koksijde stapte reeds uit Westtoer en andere gemeenten dreigen hetzelfde te doen vanwege de nieuwe pro-

vinciale belasting op tweede verblijven. In hoeverre hebben die moeilijkheden weerslag op de genoemde samenwerking en op de promotie van de Vlaamse kust in het algemeen?

In het verlengde van een kwestie die ook reeds door mevrouw Demeulenaere in haar tussenkomst werd aangeraakt, vraagt het lid nog of de minister de commissieleden voortaan wil uitnodigen als hij ergens officieel een actieplan voorstelt. Het is immers niet correct dat de pers steeds de primeur van een en ander krijgt.

2.1.3. *Tussenkomst van de heer Johan Verstreken*

De heer Johan Verstreken vindt de beleidsbrief insgelijks heel degelijk en concreet. Ook hem is opgevallen dat het verblijftoerisme uit de buurlanden daalt. Vooral met betrekking tot Groot-Brittannië is dat opvallend gezien het oorlogstoerisme. Positief is dan weer de stijging uit Spanje en Frankrijk. Wat zijn de verklaringen hiervoor?

Wat de kunststeden betreft, waardeert hij bijvoorbeeld hun promotie als filmlocatie. Misschien is ook een beperkt budget nodig, zoals de filmsteden vragen. Het lid herinnert aan de vraag die daarover gesteld is aan voormalig minister Moerman en informeert naar de stand van zaken. Ook de minister van Cultuur zou betrokken worden.

Het lid vraagt waarom de brochure Vlaanderen Vakantieland wordt afgeschaft. Welke gevolgen verwacht de minister, onder meer voor de hotelsector en het gelijknamig tv-programma? Wat bedoelt hij precies met de multimediale aanpak waarover hij blijkbaar met de VRT spreekt? Hoort radio daarbij?

De aanpak van de Zwitserse markt is een pluspunt, meent het lid. Maar hoe gaat men dat concreet doen vanuit Wenen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het RSV (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen)? Hoe en wanneer zal de kruispuntbank in samenwerking met CultuurNet werken?

Welke acties zal de minister ondernemen tegen de terugval in de hotelsector? Het lid verwacht ter zake veel van het op stapel staande Logiesdecreet. Hoe zal het congretoerisme ondersteund worden?

Zullen de taaltrainingen voor toeristisch onthaalpersoneel ook aandacht hebben voor Spaans en Rus-

sisch? Inzake onthaal is overigens ook de toeristische bewegwijzering soms ondermaats, vindt de heer Verstreken. Hij pleit ter zake voor evaluatie.

Het Fietsactieplan is zeer positief, onder andere door de combinatiemogelijkheid met de kusttram. Het optimaal uitbaten van de bestaande kusttram vindt het lid in elk geval stukken realistischer dan de hier door mevrouw Demeulenaere voorgestelde monorail. Voor dat laatste ontbreken trouwens sowieso de middelen.

Het lid pleit voor overleg met de minister van Sport en andere partners over het waterrecreatiebeleid.

In het kader van de werkgelegenheid wijst de heer Verstreken nogmaals met nadruk op het probleem van het tekort aan horecapersoneel. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de aangekondigde studie hierover?

Volgens de spreker komt het hoevetoerisme, in tegenstelling tot wat mevrouw Demeulenaere liet uitschijnen, wél ter sprake in de beleidsbrief. Ter zake ondersteunt hij ten volle de gerealiseerde uitbreiding van vier tot acht verblijfseenheden.

Het kampeerautoterrein in Westende is positief maar moet nog uitgebreid worden. Er moet er een komen in elke kunst- en kuststad, al is dat in de praktijk zeker niet evident.

De heer Johan Verstreken had van de minister ook graag vernomen hoe het zit met de timing van het decreet over PPS (publiek-private samenwerking) in toerisme?

In verband met het actieplan voor zorgvakanties, dat, mee gezien de vergrijzing, op het juiste moment komt, attendeert het lid op de mogelijke en zeker ook wenselijk band met de ziekteverzekering, waarover onder andere in Duitsland – in het kader van het ‘kuurtoerisme’ – zeer creatieve ideeën en pistes bestaan.

Opleiding voor gidsen en reisleiders is belangrijk met het oog op professionalisering, maar het mag niet zover komen dat men vrijwilligers beboet zoals in Italië, en met name in Rome, tot voor kort het geval was. Het lid pleit dan ook voor een Europese regeling in deze.

Het Steunpunt Toerisme voor Allen krijgt er 100.000 euro bij en dat is positief. Volgens de CD&V-fractie moet de overheid in samenwerking met de sector

blijven zorgen voor een voldoende groot aanbod van sociaal toerisme in eigen land. Het is belangrijk dat de overheid investeert in kleinschalige en kwaliteitsvolle projecten voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen, jonge gezinnen, kansarmen en jongeren.

De heer Verstreken informeert tot slot hoe de minister zijn stimulerende rol gestalte zal geven bij de concrete invulling van het project Koningin Elisabethzaal.

In de begroting is de stijging van de werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen opvallend, onder andere voor de niet onbelangrijke kantoren in New York, Tokio en Milaan, voor de versterking van de promotie in Rusland en voor de start ervan in India en Zwitserland. Net als de verhoging van de middelen voor het Steunpunt Vakantieparticipatie zijn dat even zovele duidelijke pluspunten.

2.1.4. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* las in het verslag 2005-2006 van de taskforce Vlaamse Rand dat het engagement van Toerisme Vlaanderen met betrekking tot de Groene Gordel “enigszins onduidelijk” blijft. Wat bedoelt men daar precies mee? En als er al een probleem mocht zijn geweest, is dat dan onder tussens verholpen?

2.2. Antwoorden van de minister

In zijn antwoord stelt minister *Geert Bourgeois* dat de Septemberverklaring sowieso steeds enigszins beperkt moet worden gehouden en dat dus niet alles wat in de beleidsbrieven komt daar nog eens herhaald kan worden, vandaar ook het ontbreken van toerisme in de meest recente Septemberverklaring. Uit het project Vlaanderen In Actie (VIA) blijkt echter duidelijk dat toerisme wel degelijk belangrijk is voor de Vlaamse Regering. Als voorbeelden noemt de minister het vrede-toerisme (‘project Honderd Jaar Groote Oorlog’), het Kunststedenactieplan en de toeristische campagne met de Ronde van Vlaanderen als hefboom.

De minister heeft er ook geen probleem mee te erkennen dat een aantal zaken wat achteropgeraakt zijn ten aanzien van het oorspronkelijke schema. Hij wijst er daarbij op dat de vorige regering wel een agentschap had opgericht maar dat er daarvoor nog geen beheersovereenkomst was. Dat vormde een niet te onderschatten handicap voor het huidige beleid.

Inmiddels heeft hij wel een strikte timing weten op te leggen voor alle acties in de ondertussen afgesloten beheersovereenkomst. De minister merkt op dat sindsdien veel gerealiseerd werd en dat de samenwerking met de privésector, met de provincies, met de gemeenten en met de horeca nu goed loopt. Er waait onbetwistbaar een nieuwe en gunstige wind door het Vlaamse toeristische landschap.

De minister heeft er geen probleem mee om de actieplannen toe te lichten. Hij geeft Toerisme Vlaanderen ook altijd de instructie om tevens de commissie uit te nodigen op evenementen.

De kritiek op de selectie van de KULeuven voor het Steunpunt Toerisme en Recreatie vindt de minister totaal onbegrijpelijk. De oproep was voor alle beleidsdomeinen volledig open. De selectie van de beste offerte gebeurde objectief door de administratie. De hier geformuleerde kritiek lijkt dan ook louter te zijn ingegeven door een volkomen achterhaalde politieke reflex die voortkomt uit een oud levensbeschouwelijk conflict.

De samenstelling van de toerisme-index is moeilijk omdat België het op het vlak van statistiek absoluut niet goed doet. Men raakt niet of niet tijdig aan deugdelijke gegevens. Dat is een oud zeer, maar de minister kan daar vanuit zijn bevoegdheid relatief weinig aan doen.

De versterking van het MICE-potentieel is opgenomen in het marketingplan voor het buitenland, maar de minister is niet zinnens zelf logies te gaan bouwen of de hotelfunctie aan de kust rechtstreeks en in functie van het MICE-dossier te subsidiëren. Hij heeft daar de middelen niet voor.

Qua maatregelen heeft de minister bijvoorbeeld contact opgenomen met alle betrokken gemeenten en met Westtoer met betrekking tot de teruglopende kampeerfunctie. Hij benadrukt daarbij dat hij de eerste minister van Toerisme was die dat deed. Hij ondersteunt de besturen die dat wensen en vragen. Zij zijn trouwens ook uitgenodigd om deel te nemen aan de werkgroep die de terugloop van de hotelfunctie bestudeert.

De oplossingen die uit de werkgroep voortkomen zullen voor het overgrote deel moeten uitgevoerd worden door die gemeenten zelf, onderstreept de minister. Zij zijn het die in hun gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) ruimte moeten reserveren voor

hotels, anders zullen de bouwpromotoren – zoals nu reeds gebeurt – alles gewoon verder opkopen. Die invulling van dergelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen vergt natuurlijk de nodige politieke moed.

De minister wijst er in dat verband op dat dit meteen ook de verklaring is voor de daling van het logies-toerisme en de stijging bij de tweede verblijven: er verdwijnen hotels en campings en er komen tweede verblijven bij (meestal voor de iets rijpere leeftijdscategorie). Hijzelf is voorstander van een veelzijdige benadering en tegenstander van een verder vergrijzende kustzone met tweedeverblijvers. De minister benadrukt dat hij in dit dossier kan sensibiliseren en ondersteunen maar niet kan dwingen. De eerste verantwoordelijkheid lag en ligt bij de gemeenten zelf. Voor wat de eerder genoemde problematiek van de kampeerterreinen betreft, lijkt zijn aanpak alvast te lukken en daar is hij zeer tevreden over.

Erfgoedlogies moet inderdaad overal in Vlaanderen aan bod kunnen komen, maar in Limburg is er daarvoor nu reeds een breed draagvlak, evenals een opportuniteit in de vorm van reconversiemiddelen (LRM/Lisom) en beschikbare gebouwen.

Als de hotels willen meedoen met de Groene Sleutels, is de minister graag bereid hen op te nemen. Tot nog toe lijken ze daar echter niet toe geneigd.

Voor wat uit de rondetafel over werk in de toeristische sector kwam, verwijst hij naar de maatregelen die minister Vandenbroucke voor dit knelpuntberoep nam in samenspraak met de horeca.

Het moge voor iedereen duidelijk zijn dat Toerisme voor Allen een prioriteit is, waarmee de minister zeker zal voort gaan.

Hij herinnert er ook aan dat hij twee jaar intensief gewerkt heeft aan het overtuigen van zijn collega's van Landbouw en Ruimtelijke Ordening met betrekking tot het uitbreiden van de mogelijkheden voor het plattelandstoerisme. Het functiewijzigingsbesluit kwam er uiteindelijk. Er wordt door de sector, die georganiseerd is in een vzw, ook actief meegewerkt aan het beleid inzake ontwikkeling van het plattelandstoerisme. De minister is er dan ook van overtuigd dat hij zijn werk terdege heeft gedaan.

Voor de vragen over het toeristisch onthaal verwijst minister Bourgeois naar de hier reeds gevoerde gesprekken met de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, mevrouw Raymonda Verdyck.

De criteria voor het Kunststedenactieplan werden, zoals bekend, goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Gidsen die in het buitenland opereren, beschikken tegenwoordig over een internationale kaart. Dat probleem is dus, zeker voor wat de landen van de Europese Unie betreft, in hoge mate opgelost. Hun statuut is evenwel een federale aangelegenheid. De betrokkenen zijn er overigens zelf niet uit wat ze wensen. Minister Bourgeois kan wel hun vorming en opleiding aantrekken, onder andere via SYNTRA, en hij doet dat dan ook.

Voor wat het televisieprogramma Vlaanderen Vakantieland betreft, staat hij open voor samenwerking met andere media, zoals VTM. De gesprekken met de VRT over een toerismedelta lopen momenteel nog. Ook over het proefdraaien van nieuwe formats, op verzoek van Toerisme Vlaanderen, is er nog geen definitief akkoord met de VRT. De bestaande uitzending blijkt niet echt het publiek te bereiken dat Toerisme Vlaanderen zou willen bereiken. Toch werd gevraagd met het oog op de continuïteit, en in afwachting van een nieuw format, voort te werken met het huidige programma dan wel met iets zeer soortgelijks.

De minister staat positief tegenover het samengaan van toerisme en natuur. Fietsvriendelijk logies wordt een kwalificatie waarmee rekening wordt gehouden bij het toekennen van sterren.

In verband met watertoerisme moet er tegen eind 2008 een actieplan voor de binnenvaart zijn. Voor het bredere overlegplatform over waterrecreatie en -sport verwijst de minister naar zijn collega-minister, mevrouw Hilde Crevits.

De ingediende tewerkstellingsprojecten (UNIZO en andere) worden gesubsidieerd op basis van de criteria die in de geldende regelgeving zijn opgenomen.

Een monorail aan onze Vlaamse kust kan misschien wel een leuk idee zijn, maar de aanleg ervan zou een veelvoud van het hele budget van Toerisme Vlaanderen kosten en zou visueel ook niet bepaald stimulerend zijn. Hij suggereert dat mevrouw Demeulenaere zich hiervoor desgevallend tot de minister bevoegd voor openbaar vervoer zou wenden.

De minister herinnert vervolgens aan het titanenwerk dat reeds is verricht inzake decreetgeving en noemt de decreten inzake logies, reisbureaus en handhaving. Zij hebben ook mee gezorgd voor de administratieve lastenverlaging. Een reisbureau krijgt nu zijn vergoeding op één week tijd.

Voor de daling van het logiestoerisme uit Duitsland verwijst hij als verklaring naar de nieuwe bestemmingen in Centraal- en Oost-Europa evenals naar de ruime beschikbaarheid van goedkope vluchten naar onder andere Kroatië en andere bestemmingen in het zuiden. Wat echter voor de Duitsers ook speelt, is het feit dat Vlaanderen voor de huurvakantiewoningen geen kwalificatiesysteem met sterren heeft. Maar dat laatste zal dus binnenkort, met het nieuwe Logiesdecreet, veranderen.

Voor Groot-Brittannië verwijst hij naar de concurrentie met de Chunnel en de problemen die er waren met de vorige Toerisme Vlaanderen vertegenwoordiger aldaar. Er komen nu sterkere acties.

Voor wat betreft het Fietsactieplan zegt de minister toe de raakpunten te zullen nagaan met zijn collega van Sport, minister Anciaux.

De relatie tussen Toerisme Vlaanderen en Westtoer ligt vast in het Kustconvenant. De minister heeft weet van slechts één nog lopende rechtszaak, waarin Westtoer apb beroep aangetekend heeft. Hij betreurt het uitstappen van de gemeente Koksijde als reactie op een provinciale belasting voor tweede verblijven waar Westtoer zelf niet verantwoordelijk voor is. Men bewijst zichzelf geen dienst door uit de poolvorming voor kustpromotie te stappen. De minister hoopt op een minnelijke oplossing.

In het Kunststedenactieplan zit een budget voor het opstarten van een uniek filmloket voor de promotie van onze steden als filmlocatie. Hier wordt samengewerkt met het VAF (Vlaams Audiovisueel Fonds). De Inspectie van Financiën verleende hiervoor haar akkoord. De ministers Ceysens (Economie) en Anciaux (Cultuur) zijn hier eveneens bij betrokken.

Bewegwijzering is vooralsnog een federale bevoegdheid. Minister Landuyt reageerde echter nog nooit als hij daarover werd aangeschreven. Voor de voetgangersbewegwijzering zorgt Vlaanderen overigens wel. Leuven is hiervan inmiddels een prachtig voorbeeld.

Voor wat de problematiek van de kampeerautoterreinen betreft, verwijst de minister naar zijn antwoord op een recente vraag om uitleg hierover in deze commissie.

Voor PPS- projecten (publiek-private samenwerking) betreffende jeugdverblijven hoopt de minister op een regeringsbeslissing in de loop van de maand december.

ber. Toerisme Vlaanderen heeft hiervoor speciaal een ter zake kundige medewerker aangetrokken en is nu zo goed als klaar met een voorstel.

Om echt goed te zijn vereisen zorgvakanties inderdaad een degelijke en kundige omkadering, hiervoor zou een tussenkomst vanuit de budget Welzijn of het vanuit het RIZIV ongetwijfeld uitermate welkom zijn. Rode Kruis Vlaanderen doet ter zake ondertussen reeds grote inspanningen met vrijwilligers, over wiens inzet de minister zich zeer lovend uitlaat.

De stad Antwerpen nam eindelijk een beslissing over het toekomstige congrescentrum. De Koningin Elisabethzaal kreeg de voorkeur boven een locatie op het Eilandje. De minister neemt aan dat men nu voluit zal kunnen gaan. De KMDA (Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen) zal een toekomstplan voorleggen aan de Vlaamse Regering.

De minister antwoordt ten slotte dat de versterking van het toerisme in de Groene Gordel voor hem wel degelijk een prioriteit is. De plannen met Halle, Gaasbeek en Meise worden uitgevoerd. Er wordt met vereende krachten gewerkt aan het inlopen van de achterstand van de regio ten opzichte van de toerismeontwikkeling in de andere provincies. Over enige frictie met Toerisme Vlaanderen is hem in elk geval niets bekend. Zulks zou hem trouwens ook hogelijks verbazen.

Door de heer *Stefaan Sintobin* wordt namens de Vlaams Belangfractie een motie van aanbeveling aangekondigd op de beleidsbrief Toerisme. Ook de heer *Johan Verstreken* c.s. kondigt namens de meerderheid een motie van aanbeveling op deze beleidsbrief aan.

3. Indicatieve stemmingen

3.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Artikel 12 (programma DG)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 18

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 138

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

3.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel

AFDELING I

Programma DG

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma DG 'Toerisme' aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

AFDELING V

Begroting van Toerisme Vlaanderen

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt ook de begroting van het agentschap Toerisme Vlaanderen (IVA met rechtspersoonlijkheid) aangenomen met zeven stemmen bij vier onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Anissa TEMSAMANI Karim VAN OVERMEIRE

John VRANCKEN

Miet SMET

Jan ROEGIERS

Johan VERSTREKEN